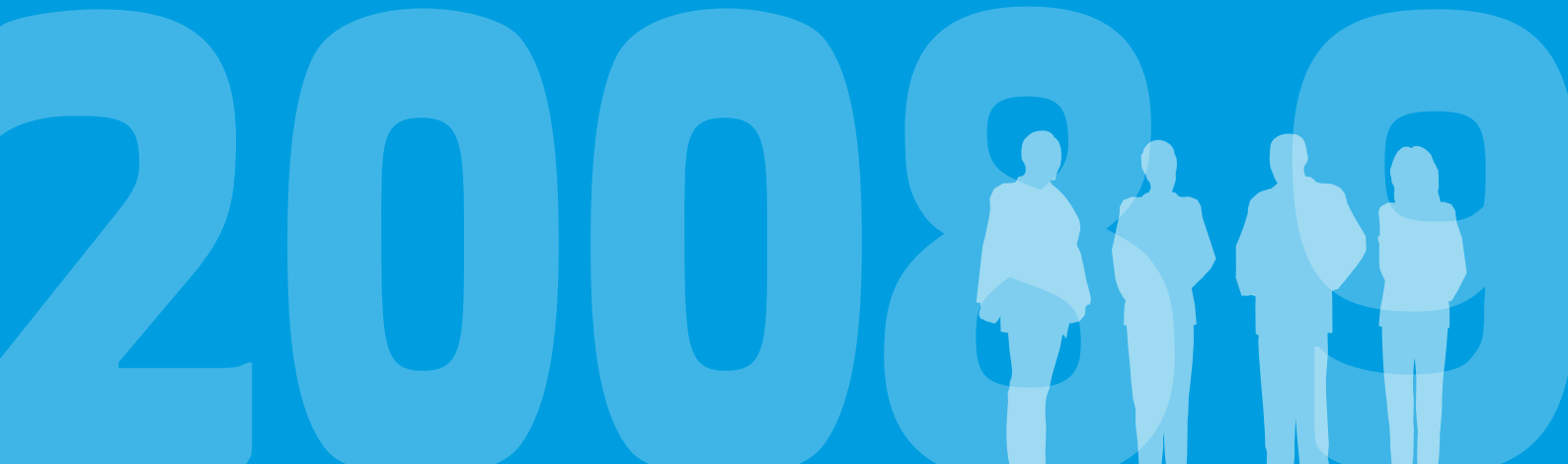

מדינת ישראל
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

דו"ח חוק חופש המידע משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

יעדים, מבנה, תקציב ופעולות דיווח הממונה על יישום חוק חופש המידע
עפ"י סעיף 5(א) לחוק חופש המידע התשנ"ח 1998

2008-9

יוני 2009

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

שלום רב,

- משרד התעשייה המסחר והתעסוקה הינו אחד המשרדים הכלכליים המרכזיים בממשלה בו מרוכזים עיקר הכלים לעידוד הצמיחה הכלכלית של ישראל. המשרד מתמקד במיזמי פוטנציאל ההון האנושי והשבחתו, בשיפור והתאמת הכלים הקיימים ובניית כלים חדשים במיזמי החקיקה הקיימת, בחדשנות חקיקתית, ובהתאמתם למציאות המשק הישראלי, ותחרותו עם משקי העולם; יצירת מקומות עבודה איכותיים שמקורם בצרכים כלכליים ועיסקים יציבים; תוך מתן עדיפות לאיזורי הפריפריה בהם שיעור האבטלה גבוה ובצמצום האבטלה.
- עידוד מחקר ופיתוח תעשייתי
- פרויקט 200 פי 2
- הגברת אכיפת חוקי עבודה
- שילוב אמהות בשוק העבודה
- תכנית הצפון ועוטף עזה
- עידוד מגזר המיעוטים
- קידום טכנולוגיות מים
- פיתוח הנגב
- עידוד השקעות במשק הישראלי
- צמצום פערים בחברה הישראלית באמצעות הגברת ההשתתפות בשוק העבודה
- תעסוקת הורים יחידים

נוסף ליעדים אותם מוביל משרד התמ"ת בשנים אחרונות יתמקד השנה (2009) משרד התמ"ת ביצירת כלים להאצת הפעילות הכלכלית, בכדי לסייע במניעת אבטלה ולצימצום ההאטה במשק. במשרד התמ"ת נקבעו יעדים מרכזיים ודגשים לפעולות בשנת 2009:

- התמודדות עם האטה במשק
- הגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה
- הגנה על החלש - צרכן, עובד
- שיפור כושר התחרות של המשק הישראלי והגדלת היצוא
- הקטנת פערים כלכליים וחברתיים בין הפריפריה לבין מרכז הארץ
- שמירה על בטיחות ובריאות העובד

במסגרת שיפור השירות לציבור, שידרג המשרד את אתר האינטרנט על מנת לסייע במתן מענה מהיר שקוף ויעיל. אני רואה בפרסום הדו"ח צעד חשוב לקידום השקיפות והמחויבות שלנו כלפי הציבור שאותו אנו משרתים.

ישר כוח לעוסקים בנושא.

תוכנית העבודה של המשרד לשנת 2008 כללה מספר רב של פרויקטים רוחביים, חוצי יחידות המאופיינים בהיקפים תקציביים גדולים. בין הפרויקטים המיוחדים ניתן לציין את פרויקט מאתיים פי שתיים לחיזוק יצואנים קטנים מהפריפריה, מימוש התוכנית לחיזוק הצפון ועוטף עזה, תוכנית לקידום תעשיית המים, השקת פעילות היחידה המשודרגת לאכיפת חוקי עבודה ומגוון התוכניות לפיתוח הנגב.

תוכנית העבודה ובקרתה השוטפת היא אמצעי חשוב בידי הנהלת המשרד לשיפור ביצועי היחידות ולהתאמת פעילותם לצרכי המשק המשתנים בתחומי המסחר, התעשייה והתעסוקה. צרכים אלה מכתיבים את הצורך במדידה רצופה של כלי הביצוע שבאמתחתנו, מידת האפקטיביות שלהם והתאמתם כדי לאפשר ניצול יעיל וממוקד יותר של תקציבי המשרד תוך התחשבות ביחסי עלות תועלת מדידים.

משרד התמ"ת, המופקד על יישום מדיניות הממשלה בפעילותה לקידום ענפי התעשייה, המסחר והתעסוקה, פעל בשנת 2008 באמצעים תקציביים, מנהליים ותחיקתיים למימוש יעדיו המרכזיים, שתכליתם תמיכה במגמות החיוביות האלה, לעידוד ולחיזוק התחומים הבאים:

בברכה,

חיה פרי

מנהלת אגף תקשורת הסברה,
פרסומים ופניות ציבור

תוכן העניינים

5	ממונה על חוק חופש המידע.....
6	חוקים שעליהם מופקד השר.....
7	תקציב המשרד.....
10	לשכת מדען ראשי.....
15	מרכז ההשקעות.....
16	מינהל סחר חוץ.....
20	המטה לקידום השקעות.....
22	רשות לשיתוף פעולה בינלאומי(רשפ"ת).....
24	מינהל אזורי פיתוח.....
25	המרכז לחדשנות פיתוח עסקי ומימון.....
27	מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים.....
29	מינהל מוצרי צריכה.....
30	מינהל כימיה.....
32	מינהל תעשיות עתירות ידע.....
33	מינהל תקינה.....
34	מינהל סחר פנים.....
36	הכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם.....
45	מעונות יום ומשפחתונים.....
46	פקוח על העבודה.....
49	מינהל הסדרה ואכיפה.....
53	הממונה על יחסי עבודה.....
54	רשם אגודות שיתופיות.....
55	מהנדסים ואדריכלים.....
56	מערכות מידע ומענ"א.....
67	פרסומי המשרד.....
68	תמיכות.....
71	מחוזות.....
74	יחידת לטיפול בעובדים זרים.....
76	גופים הקשורים למשרד.....

מקרא:

שר התעשייה, המסחר והתעסוקה

סגנית השר

ממונה על חוק חופש המידע

בשנת 2008 טיפלה הממונה על יישום חוק חופש המידע ב-702 בקשות. כל הבקשות אשר הסתיימו הטיפול בהן, התקבלו כחוק שילמו אגרה, ובעת הצורך בתשלום נוסף עבור הפקת החומר כמתבקש בחוק עפ"י תקנות חוק חופש המידע (אגרות) התשס"ח.

מספר בקשות שהתקבלו	בקשות אשר נענו במלואם	בקשות אשר ממתניות לתשלום, ולתשלום נוסף	בקשות אשר ממתניות לתשובות מהמחלקות	סכום הכספי לשנת 2008
702	349	167	178	29,313.06 ש"ח

בקשה לקבלת רשימת מתנדבים לבודקים מוסמכים, הבקשה נענתה בשלילה, המתנדבים התנגדו לגילוי שמם מבקשים לשמור על צנעת הפרט

בקשות אשר נענו בחלקם

בקשה לקבלת פעילות מינהל הסדרה ואכיפה אשר מתייחסות לשנת 2005-2008, הבקשה נענתה בחלקה, בשל עבודה בלתי סבירה והקצאת משאבים בלתי סבירים.

בקשה לקבלת בדיקות רעש ממפעל בצפון הארץ, הבקשה נענתה בחלקה, מכיוון שבבדיקות אלה נמצאו פרטים אישיים של עובדי המפעל אשר ליד סביבת עבודתם בוצעה הבדיקה.

בקשות אשר ממתניות לתגובה מצד ג'

בקשה לקבלת מידע על תמיכות אשר ניתנו מהמדען הראשי וממרכז ההשקעות לכמה מפעלי אלקטרוניקה, תרופות, הנדסה, מפעלי וצבע.

הבקשות לא נענו, מפני שממתניות לתשובות מצד ג'.

רוב הבקשות המתקבלות לטיפול במשרדנו הם בתחומים הבאים:

פקוח עבודה, חשיפה לרעש, חשיפה. לחומרים מסוכנים ניטור סביבתי, תאונות עבודה

מרכז ההשקעות - אישורים ומענקים לחברות.

מדען ראשי - מענקי מו"פ ונתונים מקרן תמורה

הכשרה מקצועית - נתונים על קורסים חדשים, שחזור תעודות פתיחת מכללות

צרכנות וסחר פנים - נתונים על ביקורות על קנסות שהוטלו על בתי עסק

מינהל הסדרה ואכיפה - נתונים על עובדים ועל מפעלים עם היתרים לעבודה בשבת ונתונים על פיטורי נשים בהריון.

דוגמאות לבקשות אשר נענו בשלילה

בקשה לקבלת דוחות ביקור במפעל הנדסה טכנית במרכז הארץ הפונה נענה בשלילה, מפני שמדובר בדוחות פנימיים וגילוי מידע מסוג כזה יהווה פגיעה בסוד המסחרי של המפעל.

חוק חופש המידע לשנת 2009 מוגש ע"י מ"מ ממונה על חוק חופש המידע

בת-שבע תורג'מן רח' בנק ישראל 5, ירושלים טל: 02-6662305 פקס: 02-6662923

e-mail.batsheva@moital.gov.il

החוק והדו"ח של חוק חופש המידע מפורסמים באתר משרדינו:

www.moital.gov.il

חוקים אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה ממונה על ביצועם

- חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה) ס' התשס"ד 2004
- חוק קליטת חיילים משוחררים התשנ"ד 1994
- חוק רישום ציוד הנדסי התשי"ז 1957
- חוק שירות עבודה בשעת חרום התשכ"ז 1967
- חוק שכר מינימום התשמ"ז - 1987
- חוק שכר שווה לעובדת ועובד התשנ"ו 1996
- חוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א 1951
- פקודת תאונות ומחלות משלוח יד (הודעה) 1945
- חוק החשמל התשי"ד 1954
- חוק הזכות לעבודה בישיבה תשס"ח

חוקים באחריות בלעדית של שר התעשייה המסחר והתעסוקה מכח החלטת ממשלה

- פקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש) התשל"ט 1979
- חוק פיקוח על מצרכים ושירותים התשי"ח 1957
- חוק המהנדסים ואדריכלים התשי"ח 1958

חוקים באחריות משותפת של שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושל שרים אחרים

- חוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקון חקיקה) התשנ"א 1994 - שר האוצר שר חקלאות
- חוק לעידוד השקעות הון התשי"ט 1959 שר האוצר פקודת המלט - 1944 - שר האוצר
- חוק לעידוד מחק וכיתוחבתעשייה התמ"ד 1984 שר האוצר
- חוק פיקוח על מיחרי מצרכים ושירותים התשנ"ו 1996 שר האוצר
- חוק המועצה לייצור ולשיווק אגוזי אדמה התשי"ט 1959 שר חקלאות
- חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות התשי"ט 1959 שר חקלאות
- חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) התשל"ג 1973 שר חקלאות
- חוק מועצת למוצרי פירות וירקות (ייצור ויצוא) התשל"ג שר חקלאות
- חוק גליל התשמ"ח 1958 שר האצר
- חוק בית דין לעבודה התשכ"ט 1969 שר משפטים
- חוק איסור הפליית עיוורים מלווים בכלכל נחיייה התשנ"ג 1993 שר רווחה

חוקים באחריות בלעדית של שר התעשייה המסחר והתעסוקה

- חוק היטלי סחר התשנ"א - 1991
- חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות התשנ"ז 1997
- חוק הקרן הדו לאומית למחקר וכיתוח תעשייתיים תשל"ח 1978
- פקודת משקלות ומידות 1947
- חוק בשר ומוצריו - 1994
- חוק למניעת מכגעים (בטיחות מקררים) התשכ"ו 1965
- חוק הגבלים עסקיים התשמ"ח 1988
- חוק התקנים התשי"ג 1953
- חוק הגנת הצרכן התש"מ - 1981
- פקודת האגודות השתופיות
- חוק ארגון הפקוח על העבודה התשי"ד 1954
- פקודת הבטיחות בעבודה התש"ל 1970
- חוק גיל פרישה התשס"ד 2004
- חוק דמי מחלה התשל"ו 1976
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת הורה) התנ"ד 1993
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת ילד) התשנ"ג 1993
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת בן הזוג) התשנ"ח 1998
- חוק דמי מחלה (העדרות עקב הריון ולידה של בן הזוג) התש"ס 2000
- חוק הגנת עובדים (חשיפת עבירות וכגיעה בטוהר המידות או במינהל תקין) התשנ"ז 1997
- חוק הגנת השכר התשי"ח 1958
- חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) התשס"ב 2002
- חוק הודעה מוקדמת לפיטורים והתפטרות התשס"א
- חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז
- חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם התשנ"ו 1996
- חוק חופשה שנתית התשי"א 1951
- חוק החניכות התשי"ג - 1953
- חוק ישוב סכסוכי עבודה - התשי"ז 1957
- פקודת מחלקת עבודה - 1943
- חוק עבודת נוער התשי"ג 1953
- חוק עבודת נשים התשי"ד 1954
- חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) התנ"א 1991
- חוק פיטורי פיטורים התשכ"ג 1963
- חוק פיקוח על מעננות התשכ"ה 1965
- חוק רישוי בעלי מלאכה התשל"ז 1977
- חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) התשמ"ז 1987
- חוק שוויון הזדמנויות בעבודה התשמ"ח 1988
- חוק שירות התעסוקה התשי"ט 1959

תקציבים ותוכניות עבודה

שנת 2009 תעמוד בסימן פעילות בקרה תפעולית ליחידות המשרד ושלוחותיו במטרה לבחון את פעילויותיהם ועמידתם ביעדים שהוצבו בפניהם. את תוכניות העבודה המלאות של משרד התמ"ת לשנת 2008, כמו גם את יעדי היחידות השונות ניתן למצוא באתר האינטרנט של המשרד בכתובת: [/http://www.moital.gov.il](http://www.moital.gov.il)

מערכת הבקרה פועלת באמצעות הממונה על התקציבים ותוכניות העבודה של המשרד המרכז את הבקרה השוטפת על יחידות המשרד. פעילות הבקרה כוללת היבטים תקציביים ותפעוליים של יחידות המשרד כגון עמידה ביעדים הכמותיים והאיכותיים שלהן, מעקב וניתוח של תת-ביצוע / ביצוע עודף, הכנת תחזיות שוטפות לביצוע פעילות וניצול תקציבי, ומידת יעילות יחידות המשרד השונות ותרומתן ליעדי המשרד על פי מדדי הצלחה מוגדרים.

תקציב משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה לשנים 2009 וביצוע תקציב 2008

טבלה מסכמת

תקציב 2008 (על-שינוי) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2008 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (לפני אישור) (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
103,505	103,505	71,042	תמיכה במוצרים-מל"ח	32
2,340,022	1,982,942	1,963,135	תחום התמ"ת	36
2,627,392	1,631,307	1,581,569	תמיכות בענפי המשק	38
49,623	61,835		היחידה לעניין עובדים זרים	68
173,581	99,048	68,157	תעשייה	76
5,294,123	3,878,637	3,683,903	סה"כ	

תקציב 2008 (על-שינוי) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2008 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (לפני אישור) (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
2,340,022	1,982,942	1,963,135	תחום התמ"ת	36
317,332	324,097	235,398	מינהל ושרותים כלליים	3601
74,249	35,718	35,288	עידוד תעשייה-שירותים	3602
60,314	30,606	29,518	עידוד סחר חוץ	3606
	4,850	7937	רזרבה	3608
44,376			תוכניות לחיזוק הצפון והדרום	3610
63,343	51,992	40,243	פעולות במערכת הייצור	3613
897,878	746,461	777,856	כ"א תכנון והכוונה	3614
	142,138	141,046	שירות התעסוקה	3615
869,230	583,461	608,785	אגף להכשרה מקצועית	3617
	91,456	119,711	רזרבה עבודה	3624
2,627,392	1,631,307	1,581,569	תמיכות בענפי המשק	38
1,114,884	843,628	837,357	מחקר ופיתוח תעשייתי	3802
862,150	559,308	463857	הטבות לעידוד השקעות הון	3803
49,947	18,855	27,083	פעולות שונות לפיתוח	3804
47,382	28,000	34,853	תמיכות בגופים המקדמים יצוא	3807
20,725	4,597	4,197	תקינה	3809
172,733			תוכניות לחיזוק הצפון והדרום	3810
54,295	46,675	145,341	עידוד עסקים קטנים	3812
129,082			תמיכה בתעשייה	3813
6,000	6,000		צרכנות	3816
2,360			עתודות לתעשייה	3817
156			אפוטרופוס כללי	3818
165,331	120,542	58,996	הטבות לעידוד השקעות - תעסוקה	3819
2,347	3,702	9,885	רזרבות	3820

תקציב 2008 (על-שינויו) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2008 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (לפני אישור) (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
49,623	61,835		היחידה לעניין עובדים זרים	68
33,909	36,776		תחום פעולה כללי	6801
14,889	23,878		רשיונות והיתרים להעסקת עובדים זרים	6803
825	1,181		רזרבה להתייקרויות	6809
188,986	99,048	68,157	תעשייה	76
173,581	99,048	68,157	כיתוח התעשייה	7601
1,760			מפעלים במצוקה	7602
13,645			תוכנית הדרום	7604
103,505	71,850	71,042	מלאי חירום מל"ח	320404

לשכת המדען הראשי

כללי

לשכת המדען הראשי במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי) פועלת מתוקף החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד - 1984. הלשכה מופקדת על פיתוח התעשייה הישראלית על כל ענפיה, בדרך של עידוד החדשנות הטכנולוגית והתעשייתית, במטרה לקדם את היצוא, ליצור מקומות עבודה ולשפר את מאזן התשלומים של מדינת ישראל. כמו כן, מופקדת לשכת המדען על כריתת הסכמים בינ"ל לקידום מטרות החוק.

לשכת המדען הראשי תומכת כמו"פ התעשייתי על-ידי סיוע כספי ישיר בהתאם לחוק המו"פ, ובכלל זה תמיכה ייעודית ותמיכה בתחומים מועדפים כגון, מו"פ באזורי פיתוח, מו"פ בתעשייה מסורתית, ננוטכנולוגיה, ביוטכנולוגיה, ועוד.

במקביל, מופעלות תכניות תמיכה הכפופות לחוק המו"פ ומופעלות על-פי הוראות מנכ"ל: פיתוח והרחבה של תשתית טכנולוגית לתעשייה באמצעות סיוע למו"פ נגרי במסגרת תכניות "מגנ"ט", טיפוח שיתופי פעולה בינלאומיים בתחום המו"פ התעשייתי, תמיכה ביזמים באמצעות חממות טכנולוגיות כדרך למימוש רעיונות טכנולוגיים חדשניים, עידוד יזמים בתחילת דרכם במסגרת תכנית "תנופה".

בין השאר מפעילה לשכת המדען הראשי תוכניות לעידוד שת"פ בין התעשייה והאקדמיה כמו"פ, לעידוד השקעה של התעשייה במכוני מחקר, תוכנית "נופר", תוכנית "קטמון", ועוד.

הזרוע הביצועית ליישום מטרות חוק המו"פ הינה **"ועדת המחקר"**, בהשתתפות נציגי ממשלה וציבור. בראש הוועדה עומד ראש המינהל למו"פ תעשייתי - המדען הראשי, והחברים בה הינם בעלי נסיון מקצועי וניהולי רב. ועדת המחקר קובעת את מדיניות המו"פ במטרה לסייע לתעשייה לפתח "בזמן" מוצרים עם ערך מוסף, אשר יספקו "יתרון תחרותי" בשוק העולמי. ועדת המחקר דנה בתכניות המחקר לאחר שאלה נבדקו ע"י בודקים מקצועיים טכנולוגיים ופיננסים ודורגו ע"י ראשי התחומים המתאימים.

הוועדה מחליטה על אישור הפרויקטים בהתאם לחוק המו"פ, וקובעת את שיעורי התמיכה על פי מכלול השיקולים. שיעור המענק נע בין 20% ועד לשיעור תמיכה מקסימלי של 50%.

עד לשנת 2003 עמד שיעור התמיכה על 50% באופן קבוע לכלל התיקים, פרט לתיקי מו"פ שעסקו בשיפור מו"פ צבאי או שעיקר פועלם היה בחו"ל ואז עמד שיעור המענק על 30%.

לתוכניות הפועלות באזור עדיפות, מתווסף שיעור מענק. התוספת נעה בין 10% לאזור א' ל-25% בקו העימות, וזאת בהתאם לצו השרים.

ועדת המחקר קיבלה החלטה על הכרה בתחומים טכנולוגיים מועדפים: ננו טכנולוגיה, ביוטכנולוגיה ומו"פ בתעשייה המסורתית. תוכניות מו"פ בתחומים אלו, שנבחנו בקריטריונים המקובלים ואושרו על ידי הוועדה נתמכות בשיעור 50%.

בתכניות שאינן כלולות במסגרת חוק המו"פ, מופעלות ועדות מחקר ייעודיות במסגרת הוראות מנכ"ל ייחודיות: מגנ"ט, חממות, תנופה, מגנטון, נופר, קרן הזנק והפעילות הבינ"ל.

תקציב שנים 2008 ו-2009 על שינויו (באלפי ₪):

סה"כ תקציב המו"פ על שינויו כולל תוכניות בינ"ל (קרנות דו-לאומיות, מו"פ עם האיחוד האירופי, ננו-טכנולוגיה ועוד):

תקציב שנת 2008

תקציב נטו - 1,115 אלפי ש"ח
תקציב ברוטו - 1,586 אלפי ש"ח
ביצוע נטו - 1,029 אלפי ש"ח
יתרת התחייבויות - 489 אלפי ש"ח

תקציב שנת 2009

תקציב נטו - 1,167 אלפי ש"ח
תקציב ברוטו - 1,637 אלפי ש"ח (כולל עודפי מזומנים משנים קודמות).

תקציב 2008 ביצוע בפועל כולל כ-406 מיליון ₪ הכנסות מתמלוגים לתקציב המדען בגין מכירת מוצרי מו"פ נתמכי מדען.

ברבעון אחרון של 2008 ניכר גידול בבקשות המו"פ של התעשייה, גידול חריג הנובע ככל הנראה מהמשבר מחנק המזומנים אליו נקלעה התעשייה.

לשכת המדען הראשי שולבה בתוכנית ההאצה של האוצר ובהתאם לכך תקציב 2008 של לשכת המדען הראשי גדל ב-315 מיליון ₪ ביצועו היה עד דצמבר 2008.

סיכום פעילות 2008:

688 חברות הגישו בקשות לתוכניות מו"פ בכל מסלולי התמיכה, בהיקף השקעה כולל של 5.6 מיליארד ש"ח, מתוכן קיבלו אישור 463 חברות בהיקף השקעה מאושר של 2.7 מיליארד ₪. מזה מענק המדינה 1.4 מיליארד ₪. יש לציין כי 45 מהחברות אשר הגישו בקשות בשנת 2008 עלו לדיון ברבעון הראשון של 2009 ואישורן יהיה מתקציב 2009.

מענקים על פי סיווג טכנולוגי בשנת 2008 (כל מסלולי התמיכה): כימיה 3.5%, אלקטרו אופטיקה 4.2%, תוכנה 9.8%, אלקטרוניקה 13%, מדעי החיים 25.4%, תקשורת 32.9%, שונות 11.2%.

קרן המו"פ - תמיכה במו"פ תחרותי:

בשנת 2008 הגישו 500 חברות בקשות לתוכניות מו"פ, 401 חברות זכו לאישור בקשותיהן.

מספר הבקשות בקרן המו"פ לשנת 2008 הסתכם ב-800 פרויקטים, מתוכם אושרו 618 פרויקטים בשיעורי תמיכה שבין 20% - 50% בהתאם לקריטריונים שקבעה ועדת המחקר.

מענקים בקרן המו"פ על פי סיווג טכנולוגי בשנת 2008: כימיה 3.1%, אלקטרו אופטיקה 5.4%, תוכנה 10.9%, אלקטרוניקה 13.9%, מדעי החיים 24.7%, תקשורת 35.7%, שונות 6.2%.

• קרן המו"פ - השקעות מו"פ באזורי פיתוח:

פעילות מו"פ המבוצעת באזורים אשר מוגדרים ע"י המדינה כ"אזור פיתוח א" מצכה בשיעורי מענקים מוגדלים על פי החלטות השרים והממשלה. לתוכניות הפועלות באזורי

חברות זרות, המבוססים על מנגנון של הסכמי שת"פ בין לשכת המדען הראשי והגוף המקביל לו במדינת החברה הזרה. שתי החברות המנהלות את המחקר המשותף מגישות את בקשת התמיכה בנפרד למדען הראשי בארצן (או לגוף המקביל עמו יש לישראל הסכם שת"פ). במידה והמדען בארץ והרשות בחו"ל אישרו את תכנית המחקר לחברה בארצותיהן - התכנית מאושרת סופית.

כל חברה ישראלית שאושרה במסגרת זו, מקבלת את מענקי המחקר מקרן המו"פ בלשכת המדען הראשי. בשנת 2008 - 85 חברות הגישו 96 בקשות מו"פ לשנת"פ בינ"ל בהיקף השקעה כוללת של 244 מ' ש. 45 חברות קיבלו אישור בגין 49 תכניות מו"פ בהיקף תקציב כולל של 84 מ' ש, מזה מענקי המדינה 38 מ' ש. טרם הסתיימה הבדיקה ל-11 מהתכניות שהוגשו במהלך 2008 והדיון בהן יהיה במהלך 2009.

בארבעת השנים האחרונות 2005-2008, הוגשו לקרן המו"פ 253 תיקי מו"פ לשיתוף פעולה בינלאומי ע"י 181 חברות. היקף התקציב המבוקש למחקרים אלה עמד על 630 מ' ש. תקציבי המחקר אשר אושרו למחקרים אלה הנם בהיקף של 210 מ' ש, מתוכם 95 מ' ש השתתפות המדינה במענקים.

• קרן תמורה:

ע"פ סעיף 21 לחוק המו"פ, חברה אשר קיבלה תמיכה מלשכת המדען הראשי מחויבת בתשלום תמלוגים במידה והפרויקט מגיע למסחור, התמלוגים מחושבים בשיעור של 3.5%-3% ממכירות המוצרים המבוססים על הידע שנתמך. יחידת קרן תמורה בלשכת המדען הראשי אחראית על גביית התמלוגים.

התמלוגים הנגבים מתווספים לתקציב קרן המו"פ של המדען הראשי לאישור תוכניות מו"פ.

עפ"י תקנות חוק המו"פ, שיעור התמלוגים ממכירות החברה בשלוש השנים הראשונות למכירת מוצרים המבוססים על הידע שנתמך עומד על 3%, ומהשנה הרביעית ואילך 3.5%. סה"כ ההכנסות מגביית תמלוגים בשנת 2008 עמד על כ-406 מ' ש.

הקמת מכון לאומי למחקר בתחום הביוטכנולוגיה בנגב:

ב-2008 נחתם הסכם בראשי תיבות להקמת והפעלת מכון לאומי למחקר ופיתוח לביוטכנולוגיה באוניברסיטת בן גוריון שבנגב. המכון מהווה נדבך נוסף בקידום סקטור הביו טכנולוגיה, המוגדר בלשכת המדען הראשי כתחום טכנולוגי מועדף. השותפים להקמת המכון הינם אוניברסיטת בן גוריון וממשלת ישראל, וחלקה של המדינה ימומן באיגום משאבים מתקציבי המדען הראשי, ות"ת, משרד האוצר, והמשרד לפיתוח הנגב והגליל.

הפעלת ההסכם תהיה במהלך הרבעון הראשון של 2009.

מתימו"פ - מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח

מתימו"פ הינה עמותה ממשלתית המשמשת כזרוע ביצועית ליישום מדיניות לשכת המדען הראשי. מימון פעילותה של מתימו"פ הינו מתקציב לשכת המדען הראשי.

עדיפות, מתווסף שיעור מענק. התוספת נעה בין 10% לאזור א' ל-25% בקו העימות, וזאת בהתאם לצו השרים.

בשנת 2008 מענקי ועדת המחקר לפרויקטים שהתקיימו באזורי פיתוח הסתכמו ב-174 מליון ש' מסך תקציב קרן המו"פ.

• קרן המו"פ - תמיכה בתעשייה מסורתית:

לשכת המדען הראשי מקיימת מדיניות העדפה מתקנת לתעשייה המסורתית.

בשנת 2008 פנו ללשכת המדען הראשי 46 חברות המוגדרות כתעשייה מסורתית והגישו 52 פרויקטים בהיקף תקציב של 121 מ' ש. ועדת המחקר אישרה 43 פרויקטים בתקציב של 68 מ' ש, מהם השתתפות המדינה בהיקף של 39 מ' ש.

המשבר הכלכלי העולמי בשנת 2008, השפיע במישורו גם על התעשייה המסורתית הן בהקטנת המכירות והן בשחיקת הרווחיות. וכתוצאה ישירה - התעשייה המסורתית נכנסה למגננה והישרדות תוך הקטנת מידת ההיענות להשקעות כמו"פ, וירידה בהיקף הביקושים של התעשייה המסורתית לתמיכה כמו"פ.

במסגרת קידום המו"פ בענפי התעשייה המסורתית ומסורתית מעורבת, לשכת המדען הראשי המשיכה גם ב-2008 את פעילותה לחשיפת מסגרות התמיכה בפני התעשייה המסורתית באמצעות כנסים, חשיפה במדיה, מפגשי יעוץ פרטניים וקבוצתיים. בהדרכת נציגי המפעלים במגוון תכניות התמיכה העומד לרשותם בלשכת המדען הראשי, בסל ההטבות הייחודי לתעשייה המסורתית וכן הנחייתם באופן הגשת הבקשות והתכנים הנדרשים בטפסי הבקשה.

• קרן המו"פ - הסדר חברות גדולות, מו"פ ארוך טווח:

מסלול מו"פ גנרי - מו"פ ארוך טווח, הופעל החל משנת 2002 במטרה לפתור את בעיית 'החברות הגדולות' חברות אשר נתמכות שנים רבות מתקציבי המדען הראשי ומחויבות בהחזר תשלומי תמלוגים בהיקפים גדלים והולכים. גובה המענקים שמקבלות חברות אלו מכסה את התמלוגים שהן משלמות חזרה למדען הראשי, אך אינו מהווה תמריץ אמיתי למו"פ.

מטרת ההסדר, להביא את החברות הגדולות להתמקד יותר בפיתוח ידע ותשתיות טכנולוגיות - מו"פ גנרי. זכאית להצטרף להסדר חברה המקיימת את שני התנאים הבאים:

1. מכירותיה השנתיות עולות על \$ M 100.
 2. הוצאות המו"פ שלה עולות על \$ M 20 לשנה, או שהיא מעסיקה למעלה מ-200 עובדים ישירים כמו"פ.
- במידה והחברה הסדירה את חובה עם המדינה, היא רשאית לפנות למסלול מענקים זה (הוראת מנכ"ל מס. 8.0) אשר מקנה זכות למענקים ללא חובת תמלוגים, בגין ביצוע מו"פ גנרי בחברה, להבדיל ממו"פ תחרותי לפיתוח מוצרים/תהליכים בתכניות מדען רגילות. הפרויקטים של חברות ההסדר שנבחנו ע"י ועדת המחקר בשנת 2008 הציגו רמה טכנולוגית וחדשנות גבוהה ביותר. ב-2008 הוגשו 82 פרויקטים ע"י חברות הסדר. אושרו בוועדת המחקר 64 פרויקטים, בהיקף מענקים של 71 מיליון ש'.

• קרן המו"פ - שת"פ בינלאומי:

בקרן המו"פ פועלים גם תוכניות מו"פ בשיתוף פעולה עם

- "מאגד" (קונסורציום) - מסלול למו"פ של טכנולוגיות גנריות:** התאגדות של תאגידים תעשייתיים ומוסדות מחקר, לביצוע פיתוח עצמי של טכנולוגיות גנריות. בשנת 2008 פעלו במסגרת מגנ"ט 13 מאגדים והתאגידים שפעלו בהם הפנו את היכולות שנרכשו במגנ"ט לפיתוח מוצרים המבוססים על טכנולוגיות אלה. במהלך שנת 2008 נבחרו ואושרו שלושה מאגדים חדשים, מתוך 6 התאגדויות שהגישו בקשות. העלייה במספר המאגדים שהתהווו טרם השפעת המשבר הכלכלי היא תוצר של ההכרה בצורך להשקיע במו"פ ארוך טווח בדרכים יעילות כמוצע במאגדי מגנ"ט, יחד עם זאת, היכולת לתת מענים נותרה מוגבלת בגלל היקף התקציב המוקצה לתכנית. סה"כ היקף המענקים שאושרו למאגדי מגנ"ט בשנת 2008 הסתכם בכ-156 מליון ש"ח (במונחי הרשאה להתחייב).
- "איגוד משתמשים" - מסלול הפצה והטמעה של טכנולוגיות:** פעילות משותפת של תאגידים תעשייתיים המשתמשים בטכנולוגיות מתקדמות - להפצה, הטמעה והדגמה של טכנולוגיות גנריות מתקדמות בתחומי עיסוקם (יחד לומדים מנסיונם של אחרים). בשנת 2008 פעלו במסגרת זו 3 איגודי משתמשים: אילט"ם, איגוד משתמשים לתחום התקשורת הניידת ואיגוד למשתמשי טכנולוגיית ה-GRID. כל האיגודים הרחיבו את מעגל המשתתפים ב-10% ויותר. האיגוד הותיק אילט"ם, שכולל כ-120 חברות, "הגיע אל פרקו", וסיים ב-2008 את פעילותו במתכונת הנוכחית. הוקם איגוד חדש העוסק בטכנולוגיות ברמה מערכתית ומקיף למעלה מ-100 חברות. פרויקט אטרקטיביות הייצור, המסיים את פעילותו במסגרת אילט"ם, הציג הישגים מרשימים. הפרויקט הורחב ל-12 חברות בסה"כ, ונתן פתח של תקווה לרובד קבלני המשנה שניתן לשפר ולהשתפר ולהיות אטרקטיבי יותר לבתי המערכות בישראל. סה"כ המענקים שאושרו בשנת 2008 במסגרת 3 איגודי המשתמשים מסתכם לכ-4 מליון ש"ח.
- "מגנטון" - העברת טכנולוגיות מהאקדמיה לתעשייה:** שיתוף פעולה דואלי אקדמיה-תעשייה לצמצום אי-הודאות של טכנולוגיות הנמצאות באקדמיה, בדרך להעברת הטכנולוגיה מהאקדמיה לתעשייה להמשך פיתוח מוצר בעל פוטנציאל כלכלי. בשנת 2008 אושרו 25 פרויקטי מגנ"ט בהיקף מענק כולל של 23 מליון ש"ח. כל הפרויקטים שאושרו לשנתיים החל משנת 2007 המשיכו פעילותם גם בשנת 2008.
- "נופר":** תמיכה במחקר יישומי באוניברסיטאות על מנת להגביר את הפוטנציאל היישומי של מחקרים אקדמיים על ידי הכוונתם לתחום תעשייתי בעל פוטנציאל כלכלי. בשנת 2008 אושרו 13 פרויקטים בתכנית "נופר", בהיקף תקציב של כ-5 מליון ש"ח במונחי מענק.
- "קטמון" - קידום טכנולוגיות מים:** תכנית חדשה לקידום המסחר של טכנולוגיות המים במדינת ישראל, הפועלת במסגרת היוזמה הממשלתית לקידום תחום המים. התוכנית הראשונה במסלול זה החלה לפעול בשנת 2007, ובבסיסה שיתוף פעולה משולש בין חברה תעשייתית, קבוצת מחקר מהאקדמיה וחברת תשתית מים. בשנת 2008 החלו לפעול 2 פרויקטים נוספים במתכונת זו. סה"כ היקף המענקים לתכנית בשנת 2008 עמד על 1.8 M ש"ח.

עמותת מתימו"פ ("מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח"), נוסדה ע"י התאחדות התעשיינים, איגוד התעשייה הקיבוצית וחברת העובדים, לשם קידום התעשייה עתירת הטכנולוגיה במדינת ישראל. בעקבות החלטת הממשלה מחודש יוני 2004, הפכה מתימו"פ מעמותה ציבורית לעמותה ממשלתית. תכנית העבודה של מתימו"פ ותקציבו של הארגון כפופים ישירות לאישור המדען הראשי. כל השירותים והפעולות שמבצעת מתימו"פ הם במסגרת יישום תכניות התמיכה של המדען הראשי, ויישום מדיניות השת"פ הבינלאומי במו"פ תעשייתי של המדען הראשי.

מטרות מתימו"פ

1. קידום שת"פ בינלאומי במו"פ בין התעשייה הישראלית לבין גורמים תעשייתיים מובילים באירופה, צפון ודרום אמריקה, אסיה והמזרח-הרחוק, ויישום הסכמים רב-לאומיים ובין מדינתיים בתחום המו"פ.
2. סיוע למפעלים עתירי הידע והטכנולוגיה - באיתור שותפים אסטרטגיים בינלאומיים, בעזרתם ניתן יהיה לממש את הפוטנציאל הטכנולוגי הגבוה של החברות הישראליות ולאפשר מינוף עסקי וחדירה לשווקים הטכנולוגיים המתקדמים בעולם.
3. סיוע לתעשייה המסורתית - לשפר את כושר התחרות ואת היתרונות היחסיים שלה, באמצעות ייעוץ אסטרטגי לפעילות מו"פ, חשיפה למגוון תכניות הסיוע הבינ"ל למו"פ, חשיפה לתכניות לקליטת טכנולוגיות ממקורות חיצוניים וסיוע בשידרוג טכנולוגי עצמי של המפעל.
4. קידום המו"פ בישראל - במפעלי תעשייה, בנופים אקדמיים ובמכוני מחקר, ויישום תכניות תמיכה של המדען הראשי.

במסגרת עמותת מתימו"פ מופעלות מנהלות של מסלולי תמיכה של המדען הראשי:

- תכנית מגנ"ט
 - תכנית החממות הטכנולוגיות
 - תכנית תנופה (כולל פעילות לשת"פ עם תאגידים רב לאומיים)
 - נציבות המדע והטכנולוגיה ישראל - ארה"ב
 - תכנית ISRED
- בראש כל תכנית עומד מנהל מקצועי, הכפוף ישירות למדען הראשי. מתימו"פ מעסיקה עובדים ויועצים לצורך הפעלת התכניות השונות, ומספקת לתכניות אלו שרותי אדמיניסטרציה הכוללים: שירותי כ"א, רכש, שכר, דיור ונסיעות לחו"ל.

תוכנית מגנ"ט:

תוכניות מגנ"ט (מו"פ גנרי טכנולוגי) נועדו לעידוד ביצוע מו"פ ארוך טווח במגזר התעשייתי, תוך יצירת שיתופי פעולה בין תאגידים תעשייתיים לבין עצמם, ובין לבין מוסדות אקדמיים (אוניברסיטאות ומכוני מחקר). מטרת התוכנית לחזק ולהרחיב את התשתית הטכנולוגית של התעשייה בישראל ע"י פיתוח מקומי של טכנולוגיות גנריות טרום תחרותיות, הפצה והטמעה של טכנולוגיות גנריות הנדרשות למגוון רחב של תאגידים, קידום העברת טכנולוגיות מהאקדמיה לתעשייה ונישור בין המחקר הבסיסי למחקר היישומי בתחומים מוגדרים. בשנת 2008 כלל התוכנית הסתכמו ב-190 מ' ש"ח במונחי מענק. תוכניות מגנ"ט מופעלות ב-5 מסלולי סיוע למו"פ התעשייתי: "מאגדים", "איגודי משתמשים", "מגנטון", "נופר" ו"קטמון".

עד לתקרת מענק של 250 אש"ח בשיעור השתתפות של 66% מהתקציב המאושר.

- **קידום עיצוב תעשייתי:** מיועד למעצבים תעשייתיים המעוניינים להביא רעיון עיצובי חדיש, בר הגנה לידי מימוש תעשייתי. התמיכה עד לתקרת מענק של 100 אש"ח בשיעור השתתפות של עד 85% מהתקציב המאושר.

- **ייזום וביצוע הסכמי שת"פ עם תאגידים רב לאומיים:** במסגרת זו יעודד המענק, הוא פיתוח ו/או התאמת הטכנולוגיה, היישום או השירות של החברה הישראלית למוצרי התאגידים הרב לאומיים.

במסגרת ההסכם תקבל החברה הישראלית מענק בגובה 50% מהתקציב המאושר למיזם המשותף עם התאגיד, עד לתקרת מענק של 250 אש"ח. סל התמיכה המקביל של התאגיד הרב לאומי לחברות הישראליות שאושרו במסלול זה, יכול שירותי כח אדם מקצועי, שירותי יעוץ לניהול הפרויקט, השאלת חומרה לצורכי פיתוח, מתן רשיונות תוכנה לפיתוח וסיוע בשיווק כאשר המוצר מבשיל.

בשנת 2008 סה"כ התקציב שבוצע בתוכניות תנופה מסתכם ב-14 מ' שח.

קשרים בינלאומיים - הסכמי שת"פ בינלאומי במו"פ:

בשנת 2008 ביצעה לשכת המדען הראשי באמצעות מתימו"פ פעילות עניפה בתחום הבינ"ל, תוך ראייה אסטרטגית לחשיפת השוק הישראלי לשווקים העולמיים.

לשכת המדען הראשי פועלת לקידום היכולת של המפתחים הקטנים והגדולים להשתלב בעילות בשוק העולמי. לחשיפה בינ"ל של יכולות התעשייה הישראלית וכלכלת ישראל, לפיתוח הקשרים עם מדינות יעד מעודפות, לקידום קשרי המו"פ הבינ"ל של הסקטור העסקי עם מדינות שונות בעולם, להקמת תשתית הסכמים והבנות המאפשרים שיתופי פעולה לשיפור התחרותיות של תעשיית ההיי-טק.

הסכמים דו לאומיים/ קרנות דו לאומיות:

בשנת 2008 נמשכו פעילויות השת"פ בקרנות דו-לאומיות והסכמים דו-לאומיים לתמיכה מקבילה עם מדינות העולם, למימון מחקרי מו"פ משותפים לחברה ישראלית ולחברה מהמדינה השותפה לקרן/ להסכם. במסגרת זו המענקים הניתנים הם עד 50% מהוצאות המו"פ של כל חברה מכל מדינה, במטרה לשפר את התחרות של התעשייה הישראלית בשווקים הבינלאומיים ולהקל על השתלבותן בשוק הבינלאומי.

ישראל שותפה בקרנות דו לאומיות עם:

ארה"ב - קרן דו לאומית למו"פ תעשייתי BIRD-F.
ארה"ב - הנציבות האמריקאית-ישראלית למדע וטכנולוגיה USISTC
קנדה - קרן למחקר ופיתוח תעשייתי CIIRD-F.
בריטניה - קרן למחקר ופיתוח תעשייתי BRITECH.
סינגפור - קרן דו לאומית למחקר ופיתוח תעשייתי SIIRD-F.
קוריאה - קרן דו לאומית למחקר ופיתוח תעשייתי KORIL-RDF.
ישראל שותפה בהסכמים דו לאומיים עם:

אירופה: צרפת, גרמניה, הולנד, ספרד, בלגיה, איטליה, שבדיה, פינלנד, דנמרק, פורטוגל, אירלנד, סלובניה, תורכיה, יוון.
באסיה ופסיפיק: סין, הודו, אוסטרליה (מדינת ויקטוריה), רוסיה, קנדה (מדינת אונטריו).

חממות ליזמות טכנולוגית בישראל:

ה"חממות ליזמות טכנולוגית", הן מסגרות תומכות המאפשרות ליזמים מתחילים, בעלי רעיונות טכנולוגיים חדשניים, לפתח את הרעיון שלהם למוצר מסחרי המיועד בעיקר ליצוא ולהקים חברה יצרנית עסקית בישראל. זוהי תכנית לאומית המתנהלת בהנחיית ובתמיכת לשכת המדען הראשי. ביישומה של התכנית הוחל לפני כשמונה-עשרה שנים, בתקופת השיא של העלייה הגדולה מברית-המועצות לשעבר. התכנית פתוחה מיום הקמתה ועד היום לכל המגזרים התעשייתיים.

כדי שלא ילכו לאיבוד רעיונות טובים, לוקחת המדינה, במסגרת תוכנית החממות, את אותו סיכון שהמשקיע המסחרי איננו מוכן לקחת בשלב ההתחלתי ביותר של היזמות הטכנולוגית, ומממנת את השלב הקריטי של הפיתוח, על מנת להתניע אותו.

בשנת 2008 פעלו 26 חממות ליזמות טכנולוגית (23 חממות טכנולוגיות, 1 חממה ייעודית לביזוסטארט-אפ ו-2 חממות תעשייתיות מבוססות טכנולוגיה). במסגרת תהליכי השיפור וקירוב חברות החממה אל השוק ואל היזמים, נמשך גם בשנת 2008 תהליך ההפרטה של החממות הטכנולוגיות. כיום 22 חממות מתוך 24 החממות הטכנולוגיות הינן חממות מופרטות.

מתוך 24 החממות הטכנולוגיות, 15 חממות פועלות בפריפריה ובאזורי פיתוח, ו-3 חממות פועלות בירושלים.

במהלך 2008 פעלו בחממות בשלבי פיתוח שונים כ-200 פרויקטים ב-24 חממות טכנולוגיות הפרושות ברחבי הארץ, מקריית שמונה בצפון ועד שדה בוקר בדרום.

ועדת החממות הטכנולוגיות אישרה בשנת 2008, 80 מיזמים חדשים שהיוו בסיס ל-80 חברות הזנק חדשות בחממות הטכנולוגיות. ועדת החממות התעשייתיות החלה לפעול בשנת 2008 ואישרה 4 מיזמים חדשים בחממה התעשייתית מבוססת הטכנולוגיה בחיפה.

סה"כ תקציב החממות על שינויו לשנת 2008 הסתכם ב-177 מ' שח הרשאה להתחייב (רב שנתי) לפרויקטים. יש לצייץ כי בהשוואה לשאר תוכניות לשכת המדען הראשי, האישורים לפרויקטי מו"פ במסגרת החממות הטכנולוגיות הינם לשנתיים מראש.

תוכניות תנופה:

- **סיוע ליזמים טכנולוגיים מתחילים בשלב ה-Pre seed:** מסלול תמיכה ביזם הבודד בשלב הקדם מו"פ לצורך הוכחת היתכנות טכנולוגית ו/או ישימות עסקית, על מנת לקדם רעיון טכנולוגי חדש לקראת מימוש תעשייתי.

מרבית המיזמים המוקמים בסיוע תכנית זו הופכים בהמשך לחברות סטרט-אפ עצמאיות וחלקן ממשיכות לפתח במסלול החממות הטכנולוגיות. התמיכה עד לתקרת מענק של 200 אש"ח בשיעור השתתפות של עד 85% מהתקציב המאושר.

- **מסלול תנופה ירוקה:** לפרויקטים בתחום איכות הסביבה, מיועד לפיתוח מוצר חדש ידידותי לסביבה או לשיפור מהותי במוצר קיים כך שיהיה יותר ידידותי לסביבה. התמיכה עד לתקרת מענק של 250 אש"ח בשיעור השתתפות של 66% מהתקציב המאושר.

- **שדרוג תעשייה מסורתית:** פרויקטים להטמעת פעילות מחקר ופיתוח במפעלי התעשייה המסורתית. מיועד למפעלים קטנים ובינוניים (עד 100 עובדים) ללא נסיון קודם במחקר ופיתוח אשר לא נתמכו בעבר ע"י המדען הראשי. התמיכה

של המדינות החברות בארגון. המדען הראשי חתם בשם מדינת ישראל על הסכם עם יוריקה EUREKA ולשכת המדען הראשי פועלת להרחבה והעמקה של ההשתתפות הישראלית במסגרות השונות של תוכנית יוריקה האירופית. ישראל נתקבלה כחברה מלאה ביוריקה, ולשכת המדען הראשי משלמת דמי חברות ליוריקה מאז 1992. המדען הראשי חבר בהנהלת יוריקה ומשמש HLR מול יוריקה.

בשנת 2007 נקבע כי בשנת 2010 תכהן מדינת ישראל כנשיאה תורנית לארגון זה - המדען הראשי יקבל על עצמו את תפקיד HLR CHAIR נשיא יוריקה. במהלך תקופת הנשיאות צפויים 4 מפגשים בישראל של נציגי האיחוד האירופי וכל 39 המדינות החברות בארגון. הובלת הנשיאות מצריכה ארגון ומשאבים עליהם שוקדת כיום לשכת המדען הראשי.

תיקון לחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה (תיקון מס' 3 התשס"ה 2005):

תיקון מס' 3 לחוק המו"פ שעניינו הסדר נורמטיבי שלם שמותאם למשק הגלובאלי שבו פועלת ישראל. נכנס לתוקפו ביוני 2005 ומהווה נדבך נוסף לתיקון מס' 2 לחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשס"ד 1984. עיקרו של התיקון הוא במתן האפשרות להוצאת ידע נתמך מדען ראשי אל מחוץ לישראל, פעולה שנאסרה לחלוטין עד לכניסתו של התיקון השלישי לחוק. תיקון זה נתן השלכה מיידית בשנת 2006.

בהתאם לתיקון מס' 3 ועדת המחקר מוסמכת לאשר העברת ידע שפותח בתוכנית מחקר ופיתוח שזכתה לתמיכת המדען הראשי, כולו או חלקו, אל מחוץ לישראל בכפוף לתשלום אשר שיעורו נגזר מאופי התרחיש שבצטיו נדרשת העברת הידע ומחישובם של פרמטרים שונים.

כמו כן ע"פי תיקון מס' 3 הוסמכה ועדת המחקר: (1) לאשר הוצאת ידע מישראל בתמורה לידע חלופי שיועבר למקבל האישור או לשות"פ בידע לצורך פיתוח בידע חדש. (2) לאשר בקשה להעברת זכויות ייצור אל מחוץ לישראל כנגד התחייבויות לייצר מוצר ברמה טכנולוגית דומה או גבוהה יותר. (3) לאשר שיתופי פעולה במו"פ בין חברות ישראליות לחברות רב לאומיות לצורך ביצוע השקעות משותפות במו"פ, בתנאים דומים לאלו הקיימים במסגרת הסכמי תמיכה מקבילה וקרנות משותפות עם מדינות אחרות.

בדרום אמריקה: ברזיל, ארגנטינה, אורוגוואי. במהלך 2008 אושרו בזירת אירופה 73 פרויקטים, ובאסיה ודרום אמריקה 4 פרויקטים.

הסכמים רב לאומיים:

ISERD תוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי:

בתוכנית 27 מדינות החברות באיחוד האירופי ו 11 מדינות בעלות זכויות השתתפות מלאות ובכללן ישראל. מטרת תוכנית המסגרת ליצור מרחב מחקר אירופי על מנת להגדיל את התחרותיות של אירופה.

תכנית המסגרת של האיחוד האירופי מעניקה מימון לפעילות מו"פ המתבצעת תוך שות"פ בין התעשייה האקדמיה וגופים אחרים בפריסה אירופית. ישראל משתתפת בתכנית כמדינה נלווית מאז 1996.

ISERD הנה המנהלת הישראלית לתוכנית המסגרת, והיא פועלת לקידום השתתפותם של גופים ישראליים בתכנית בשות"פ עם גופים אירופיים, נציבות האיחוד, התעשייה האירופית ועם גופים ישראליים העוסקים בקידום מו"פ. בועדת ההיגוי של ISERD נציגי משרדי התמ"ת, המדע, האוצר והחוץ ונציגי ות"ת.

ISERD פועלת במסגרת לשכת המדע"ר, יו"ר צוות ההיגוי של ISERD הינו המדען הראשי של משרד התמ"ת. חלקו של המדען הראשי במימון ההסכם 45% ות"ת 45% משרד המדע 10%. ISERD מרכזת את פעילות הנציגים הישראלים לועדות הניהול של תכנית המסגרת, ומרכזת נתונים בדבר ההשתתפות הישראלית בתכנית לצורך תמיכה בקבלת החלטות ברמה הממלכתית.

בשנת 2007 הצטרפה ישראל לתכנית המסגרת השביעית. עלות השתתפותה של ישראל בשנת 2008 עמד על 53 מ' אירו. סך מענקי המחקר שקיבלו גופים ישראליים באותה תקופה נאמד בכ- 76 מ' יורו.

בשנת 2008 שהיא שנת הפעילות השניה של תכנית השביעית היו 1,032 השתתפויות ישראליות ב-696 פרויקטים שהוגשו. היו 236 הצלחות מתוכן 34 הגשות מהתעשייה, 153 מהאקדמיה ו-49 אחרים.

EUREKA

ארגון המאגד בתוכו 39 מדינות אירופאיות ואת האיחוד האירופי עצמו במטרה ליצור שות"פ במו"פ תעשייתי בין חברות תעשייתיות

אתר אינטרנט:

<http://www.moital.gov.il/NR/rdonlyres/DAD0974E-2ED2-4866-8143-D61C74665C65/0/sikum2008.PDF>

מרכז ההשקעות

עידוד יוזמות כלכליות להשקעות הון פיזיות בתעשייה בישראל, הקמה והרחבה של מפעלים תעשייתיים, מבנים לתעשייה, מלונות ומפעלי תיירות, שיהיו מתקדמים, ברי תחרות ברמה בינלאומית ובעלי תרומה למשק הישראלי.

אישורי השקעות במסלול המענקים

בחודשים ינואר-דצמבר 2008 אישר מרכז ההשקעות בתעשייה סה"כ 157 תוכניות במסלול מענקים בהיקף השקעה של כ-2.32 מיליארד ₪.

הענפים העיקריים של הבקשות שאושרו היו פלסטיקה וגומי, מוצרי מזון וטקסטיל תעשיית המתכת כימיקלים ותרופות. גודל האישור הממוצע במסלול המענקים נע בין 1 ל-5 מליון דולר כאשר 98% מאישורים שאושרו במסלול המענקים ב-2008 היו באזור א' ורק 2% באזור ב'. בתיירות אושרו 21 בקשות בהיקף של כ-900 מליון ₪.

מרכזי תעסוקה ממוקדים

בשנת 2008 אושרו, על ידי מרכז השקעות:

המשך הפעלת מתפרה במיגור הדרוזי בחורפיש בהיקף שנתי של 150 מישרות.

מסלול תעסוקה

בשנת 2008 הופעל מסלול התעסוקה באופן חלקי ומרכז ההשקעות נערך להפעלת 3 תוכניות בנושא התעסוקה אשר יופעלו במהלך 2009:

- 1. מסלול תעסוקה מקוצר** למשך 30 חודש הכולל בתוכו אוכלוסיות מיוחדות והאוכלוסייה הכללית. המענק ילך יפחת במהלך תקופת הסיוע כאשר חברות קטנות באזורי הפריפריה ייהנו ממענק מוגדל לעומת חברות גדולות ובינוניות באזורים פחות מרוחקים. המסלול אמור לסייע לאוכלוסיות המיוחדות כחרדים, מינוטים, מוגבלים ומשפחות חד הוריות המקבלות קצבה מהביטוח הלאומי לתעסוקה בכל הארץ ולהביא להרחבת התעסוקה באזורי עדיפות הלאומית בפריפריה.
 - 2. מסלול לחברות בעלי שכר גבוה ומפעלי עוגן באזורי הפריפריה.** מסלול אשר יפעל ללא הקצאה תחרותית ואמור לסייע לחברות אשר יעסיקו עובדים בעלי שכר מעבר לשכר הממוצע במשק. לחברות הללו יינתן סיוע במשך 4 שנים אשר ילך ויפחת כאשר הוא יגיע בשנים הראשונות לאחוז משמעותי משכר העובדים. המסלול אמור להביא לאזורי הפריפריה מיזמים ועובדים בעלי שכר גבוה אשר ישפיעו באופן ממשי על התפתחות אזורים אילו.
 - 3. מסלול סיוע להוצאת עובדים לחופשה בתשלום.** אמור לסייע לחברות הנמצאות בקשיים כדי שיוכלו להוציא את עובדיהם לחופשה בתשלום ולהימנע מפיטורים. החופשה תהיה עד 3 חודשים כאשר העובדים יזכו בתקופה זו לשכר בגובה דמי האבטלה ולהפרשה של ההוצאות הסוציאליות. (פנסיה תגמולים).
- בסה"כ ניתן תקציב אשר אמור להגיע ל כ-450 מליון ₪ ב-2009 להפעלת התוכניות הללו.

מסלולי מענקים ותפקוד מנהלי

מרכז ההשקעות, מציע שני מסלולי סיוע, מסלול מענקים ומסלול תעסוקה. מסלול המענקים ונותן מעמד "מפעל מאושר" לתוכנית השקעות, המעניקות את המענקים וההטבות מכוח חוק עידוד השקעות הון התשי"ט-1959. ההטבות הנגזרות ממסלולים אלו נקבעות לפי אזור העדיפות הלאומית בו שוכן מפעל. מסלול תעסוקה נותן הטבות למפעלים ע"פ מתווה של השתתפות בעלות העסקת עובדים חדשים באזורי הפריפריה.

מרכז ההשקעות מאשר מדי שנה מאות תוכניות מאושרות. מרכז ההשקעות מתפקד כגוף מטה לענין החוק לעידוד השקעות הון, המפעיל מנגנון רחב יותר אשר עוסק בהליכי הטיפול הנגזרים מן החוק, כדוגמת המינהלים התעשייתיים במשרד התמ"ת, החברה הממשלתית ענבל המספקת למרכז ההשקעות שירותי חשבות ומיכון, או הבנקים המסחריים הנוטלים חלק במסלול המענקים. מרכז ההשקעות עצמו עוסק בקליטה, רישום, טיפול, ואישור בקשות שונות המגיעות מדי שנה למרכז, הכוללות בקשות לתוכניות השקעה חדשות להקמת או הרחבת מפעל, בקשות לשינויים בתוכניות קיימות, בקשות לאישורי ביצוע סופיים, בקשות להארכות מועד ביצוע, ופניות כלליות אחרות.

המרכז פועל עפ"י החלוקה הבאה: החלק האחד כולל בחינת תוכניות שתפקידה ללוות את הבקשות, להביא בפני המנהלה, ולטפל בקשר מול החברה בבקשותיה ממרכז ההשקעות, החלק השני של המרכז עוסק בביקורת ובקרה, תפקידו לבקר את הליך אישור ההטבות וניצולם על ידי לקוחות המרכז.

בשנת 2008 אושרו 178 תוכניות במסלול המענקים בתעשייה ובתיירות בהיקף השקעה של 2.32 מיליארד ₪. תכניות אלו יביאו לתוספת תעסוקה של כ-5400 משרות באופן ישיר ועקיף. בנוסף טופלו אושרו מאות בקשות לשינויים ודוחות שונים.

פעילות מרכז ההשקעות הושפעה בעיקר ע"י הגורמים כדלהלן:

- המשך הצמצום המשמעותי בתקציב עידוד השקעות הון של המרכז, תקציב שקוצץ בחמשת השנים האחרונות ריאלית בכ-90%. הצמצום מתבטא בעיקר בירידה בהיקפי התוכניות ובירידה במספר היקף התוכניות שבמסלול המענקים.

בקשות שהתקבלו בשנת 2008 במסלול המענקים

במהלך החודשים ינואר-דצמבר 2008 התקבלו במרכז ההשקעות בתמ"ת 157 בקשות במסלול המענקים בענפי התעשייה והתיירות בהיקף של 4.1 מיליארד דולר.

בקשות בצנרת במסלול המענקים

בשל חוסר תקציב, הצטברו במרכז ההשקעות למעלה מ-255 בקשות במסלול המענקים העומדות בקריטריונים ושלא ניתן היה לאשרן. סך ההשקעה הכוללת בבקשות אילו מגיע ל-8.7 מיליארד ₪ ותוספת התעסוקה הינה כ-10,000 מישרות באזורי הפריפריה.

מינהל לסחר חוץ

ניהול וניווט מדיניות הסחר הבינלאומית של מדינת ישראל. קידום היצוא, פתיחת שווקים חדשים ליצואנים ישראלים, קידום ותחזוק הסכמי סחר מולטילטרליים ובילטרליים. הפעלת נציגויות מסחריות בחו"ל וקישור בין המשרד ומערכת הסחר הישראלית לבין הנציגים הכלכליים הזרים בארץ.

תקציב 2008 באש"ח		
נטו	ביצוע בפועל	יתרת התחייבויות
₪ 56,000	₪ 44,000	₪ 12,000

1. דגשים במדיניות סחר החוץ:

שר התמ"ת, רואה בנושא סחר החוץ מנוע צמיחה מרכזי לכלכלה הישראלית. לאור מצב הכלכלה העולמית, מאמצי משרד התמ"ת, להקטנת הפערים החברתיים בישראל וחזוקת הפריפריה, מקבלים משנה תוקף. בהתאם לכך, המשרד מוסיף לשים דגש על תוכניות קידום התעשייה והעסקים בצפון ודרום הארץ. הייצוא הישראלי הינו אמצעי מרכזי במימוש יעדים אלה. לאור זאת יש לפעול לריכוז מאמץ והגדרת משימות אשר יאפשרו יצירת תשתית ממשלתית עמוקה לפעילות התעשייה הישראלית בחו"ל, דוגמת יצוא, שיתופי פעולה והשקעות בתחומים השונים.

- **הסכמים בילטרליים** - ניהול מו"מ על הסכמי סחר חדשים של מדינת ישראל במטרה למנוע אפליה של התעשייה הישראלית בשווקים הבינלאומיים. בנוסף, תחזוקת הסכמי הסחר הקיימים וגיבוש הסכמים כלכליים אחרים. בין היתר אחראית המחלקה העוסקת בתחום על ניהול מערכת הקשרים וההסכמים מול האיחוד האירופי. המחלקה אף מטפלת בזיהוי ופתרון חסמי סחר העומדים בפני היצואנים הישראלים (כגון רגולציה ותקינה). הפעילות בתחום זה בשנת 2008 כללה את סיום המו"מ על הרחבת ההטבות בתחום המזון והחקלאות עם האיחוד האירופי, פתיחת מו"מ על סחר בשירותים עם האיחוד, פתיחת מו"מ על הסכם הכרה בתקינה (ACAA), מו"מ להרחבת הטבות בתחום המזון והחקלאות ופתיחת דיאלוג תקינה עם ארה"ב. כמו כן נחתם הסכם שטעון עם מכסיקו, ונעשתה פעילות מול מדינות אסיה על מנת לקדם הסכמי אס"ח באזור.
- **מדיניות יבוא** - גיבוש מדיניות היבוא לישראל ובכפישוט תהליכי יבוא ויצוא.
- **היטלי סחר** - מחלקה מטפלת בתלונות המוגשות על ידי התעשייה המקומית בדבר יבוא מוצרים במחירי היצף או במחירי ניתמך, בהתאם להוראות חוק היטלי סחר (1991) והסכמי ארגון הסחר העולמי WTO (1995).

דסקים גאוגרפיים:

קביעת מדיניות, סיוע לקידום יחסי הכלכלה והסחר באמצעות:

הדסקים הגאוגרפיים: דרום אירופה ואפריקה, מרכז ומזרח אירופה, צפון אירופה, אמריקה, אסיה ואוקיאניה, מזה"ת וצפון אפריקה.

עוסקים בקביעת מדיניות, סיוע לקידום יחסי הכלכלה והסחר, הכוונת הנציגים הכלכליים תוך הגשת סיוע ייעוצי/מנהלי/טכני, תקציב ובקרת הפעילויות של הנציגים, ארגון וטיפול במשלחות נכנסות ויוצאות, ועדות מעורבות, טיפוח הקשרים עם השגרירויות הרלוונטיות בארץ ועם גורמים ישראלים, ממשלתיים ופרטיים, הפועלים באזורים עליהם ממונים הדסקים, הכנת סקירות כלכליות ומסחריות וארגון ביקורי שר ו/או ביקורים של גורמים רשמיים אחרים באזורים בהם מטפל הדסק.

מנהל המינהל לסחר חוץ במשרד התמ"ת, שני משברים משמעותיים פקדו אותנו במהלך שנת 2008 האחד שער חליפין נמוך ששחק מאוד את רווחיות היצואנים, משבר שהחל עוד שנה קודם לכן, והשני ההאטה הכלכלית הפוקדת את שווקי העולם, מקטינה את הביקושים בשווקי היעד של היצוא הישראלי ומגדילה את התחרות. "התחרות הגוברת בשווקים הבינלאומיים ומצוקת המשאבים מחייבת אותנו לאחד כוחות ולמקד מאמצים בשווקים בעלי חשיבות לתעשייה הישראלית, זאת תוך איתור הזדמנויות הסחר המשמעותיות מחד, והמכשולים הממשלתיים שעלינו להידרש להם ולפעול להסרתם במסגרת ההסכמים הבינלאומיים מאידך. אין לנו ספק שהמשך צמיחת התעשייה הישראלית תלויה במידה רבה בכושרה לייצא לשווקים בחו"ל וכל הגופים השותפים מחוייבים לתהליך. לקראת שנת 2009, לאור המשבר הכלכלי הגלובלי והתחזיות להאטה בכלכלה העולמית, מינהל סחר חוץ שם דגש בראש ובראשונה על חיזוק והרחבת תשתית סחר החוץ של ישראל ובניית כלים לסיוע ליצואנים הישראלים".

2. הפעילות הבינלאומית:

הסכמים בינלאומיים ומדיניות יבוא:

תחום מדיניות סחר והסכמים פועל לגיבוש וניהול מדיניות באמצעות:

- **הסכמים מולטילטרליים** - קביעת מדיניות ופעילות מול הארגונים המעצבים את המדיניות וכללי הסחר בעולם כיום, כדוגמת ה-WTO וה-OECD. הפעילות בתחום זה בשנת 2008 כללה השתתפות בדיוני סבב דוחה של ה-WTO ופעילות להצטרפות ישראל ל-OECD, בהכנת חומרי רקע ושימוע בפני ועדת ההשקעות.

אסטוניה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, לוקסמבורג, ליטא, ליכטנשטיין, לטביה, נורבגיה, פינלנד, שבדיה. דסק מרכז-מזרח אירופה כולל את המדינות הבאות אוזבקיסטאן, אוסטריה, אוקראינה, אזרבייז'אן, ארמניה, בולגריה, בלרוסיה, בלרוס, גרוזיה, גאורגיה, הונגריה, טדג'יקיסטאן, טורקמניסטאן, מולדובה, סלובקיה, סרביה, פולין, צ'כיה, קזחסטאן, קירגיסטאן, קרואטיה, רומניה, רוסיה ושווייץ.

היצוא ליבשת אירופה בשנת 2008 עמד על כ-21 מיליארד דולר. סכום המהווה עליה של כ-14% לעומת נתוני שנת 2007. סה"כ הייצוא ליבשת אירופה מהווה כ-42% מסה"כ הייצוא הישראלי. היבוא מיבשת אירופה עלה בכ-8% אחוז לעומת 2007 ועמד על רמה של כ-26 מיליארד דולר. סה"כ הייבוא מיבשת אירופה מהווה כ-40% מסה"כ הייבוא הישראלי.

שנת 2008 על כ-16.8 מיליארד דולר, בעוד הייבוא עמד על כ-20 מיליארד דולר. שותפות הסחר העיקריות למדינת ישראל באירופה הינן מדינות האיחוד האירופי, כאשר הייצוא ל-27 מדינות האיחוד עמד בשנת 2008 על כ-16.8 מיליארד דולר, בעוד הייבוא עמד על כ-20 מיליארד דולר.

מדינות בולטות במרחב האירופי שמהוות יעד ליצוא הישראלי הן גרמניה, טורקיה, רוסיה, ספרד, איטליה, אנגליה וצרפת.

במהלך השנה קיימו הנציגים הכלכליים של ישראל באירופה למעלה מ-150 פעולות שונות לקידום הייצוא והגברת השקעות בארץ, שכללו בין היתר משלחות יוצאות ונכנסות לקידום שיתוף פעולה מסוג Business to Business, ובהן ימי טכנולוגיות בחברות רב לאומיות - אקסל שפרינגר הגרמנית ובריטיש טלקום הבריטית; קיום אירועי brokerage events סביב אירועי עונת בינלאומיים, ביניהם: כ-1,300 פגישות בין חברות אירופאיות ל-65 החברות הישראליות שהשתתפו בתערוכת Mobile World בכרצלונה, קיום אירוע פגישות אישיות סביב תערוכת Medica בגרמניה, פגישות בתערוכת IBC בהולנד המרכזת סביבה את כל תעשיית המדיה באירופה, וקיום פגישות אישיות בתערוכת IFAT (טכנולוגיות מים) בגרמניה; ביקורי חברות ענק בישראל, ביניהן: חברת בוסט הבריטית שהגיעה לארץ עם 10 מומחים לשלב טכנולוגיות ומוצרים ישראליים תחת המותג שלהם, וחברות רוש וג'ונסון וג'ונסון הבודקות אפשרויות לשיתופי פעולה בארץ; סמינרים ובהם: ימי ישראל בחברות אירופאיות ובהם; קידום הסכמי שת"פ כלכלי ושת"פ במו"פ, ביניהם חתימה של חברת בי. בראון על הסכם עם המדען הראשי במשרד התמ"ת; ביקורי גורמים רשמיים ישראלים בחו"ל וגורמים רשמיים זרים בארץ, בין היתר; בנוסף קיימו ועידות מעורבות בין-ממשלתיות לענייני יחסי סחר וכלכלה בין ישראל ובין.

אפריקה מדרום לסהרה:

היצוא לאפריקה מדרום לסהרה הגיע בשנת 2008 ל-1.26 מיליארד דולר, זאת עליה של 23.26% לעומת 2007. היבוא מאפריקה מדרום לסהרה מהווה 2.31% מסך יבוא הסחורות מישראל ועומד על 1.77 מיליארד דולר.

משרד התמ"ת רואה בדרום אפריקה שוק יעד חשוב המהווה את השער ליבשת אפריקה כולה. בשנת 2008 נפתחה מחדש נציגות

נציגים כלכליים:

זרוע קדמית לקידום הייצוא והקשרים הכלכליים; המשרד מפעיל כיום 35 נציגויות מסחריות במרכזי הסחר העיקריים בעולם המשמשים כזרוע קדמית של כל הגופים העוסקים בקידום הייצוא ובקשרים הכלכליים בכלל (מכון הייצוא, התאחדות התעשיינים, המשרדים הכלכליים השונים ועוד). המינהל לסחר חוץ אחראי על הכשרת וניהול מערך הנספחים, בארץ ובחו"ל.

רשימת נציגים ונציגויות כלכליות של ישראל בעולם ראה נספח ו.

תקציבי סחר חוץ ורישום הייצוא:

פיקוח על תקציבי הפעילות של המינהל לסחר חוץ בארץ ובחו"ל. המח' היא הרשות המוסמכת לתיקון רשמוני ייצוא לאחר התרתם במכס ואחראית על רישום ייצוא שלא עובר הליך מכס, כגון: ייצוא תוכנה, סרטים, שירותי קבלנות, יעוץ מקצועי, מכירות מוכרות ועוד. במחצית השנייה של שנת 2008 נסגרה המחלקה בעקבות שינויים אירגוניים של הנהלת המכס.

אירוח וקשרי חוץ:

ארגון וטיפול במשלחות ובאורחים רשמיים של המשרד, כולל קביעת מפגשים ואחריות לכל הטיפול הלוגיסטי הכרוך בביקור.

המחלקה לפרסום והסברה:

ייזום הפקה והפצת פרסומים בתחום סחר חוץ, מידע ליצואנים, שליחת חומר הסברה שוטף ומעודכן לנציגים הכלכליים ומקיימת פעולות לקידום הייצוא הישראלי בארץ, כגון: אירועי ייצוא מצטיין, פרס הייצוא ועוד.

3. פעילות מינהל סחר חוץ

בשנת 2008 גדל ייצוא הסחורות מישראל מ 46.3 מיליארד דולר לכדי 49.7 מיליארד דולר, עליה של 7.4%. היבוא לישראל בשנת 2007 גדל מ 58.5 מיליארד דולר לכדי 65.7 מיליארד דולר עליה של 12.32%. הסחורות המובילות ביצוא הישראלי הינן מוצרים של התעשייה הכימית, יהלומים ומכשירים מכאניים, חשמליים ואלקטרוניים. הסחורות המובילות היבוא לישראל הינן מוצרים מינרליים, יהלומים ומכשירים מכאניים חשמליים ואלקטרוניים. בשנת 2008 החל המינהל ליזום טיפול מוסדר בנושא ייצוא השרותים מישראל. הוחל בהכנת סקר ולימוד על הפוטנציאל הקיים בארץ בנושא ועל דרכים שמדינות אחרות מתמודדות עם הנושא.

4. פעילות המינהל לסחר חוץ לפי אזורים:

אירופה:

יבשת אירופה מכוסה על ידי 3 דסקים גיאוגרפיים: דרום, צפון ומרכז-מזרח.

דסק דרום אירופה ואפריקה כולל את המדינות הבאות: איטליה, אלבניה, אנדורה, בוסניה-הרציגובינה, טורקיה, יוון, מונקו, מלטה, מקדוניה, סלובניה, ספרד, פורטוגל, צרפת וקפריסין. בנוסף מטפל הדסק בקשרי הסחר עם מדינות אפריקה מדרום לסהרה. דסק צפון אירופה כולל את המדינות הבאות: איסלנד, אירלנד,

הסחר עם צפון אמריקה לשנת 2008 (כולל יהלומים) עמד על כ-27 מיליארד דולר. מתוכם כ-18 מיליארד דולר יצוא, וכ-9 מיליארד דולר יבוא. מהשוואה לשנת 2007, ניתן לראות גידול של 22% ביצוא הישראלי לארה"ב (בעיקר ביצוא יהלומים וכימיקלים). בנוסף לכך, מאותה השוואה ניתן כי בשנת 2008 היבוא מארה"ב ירד בכ-12%.

פריט היצוא החשוב ביותר לצפון אמריקה היה ונותר יהלומים. לכך מזאת, הסחר מתרכז בצידוד היי-טק, מכונות, מוצרי תעשיות כימיות והקשורות בהם, מכשירים וכלים אופטיים פוטוגרפיים ורפואיים.

יחסי הסחר בין ישראל לארה"ב הם רק חלק מהיחסים הכלכליים בין שתי המדינות. השקעות אמריקניות תורמות רבות לכלכלה הישראלית וגם ליצוא הישראלי למדינות שלישיות בשנת 2008 התבצעו בישראל השקעות של חברות אמריקניות רבות כגון HP, NetApp ו-Yahoo, אשר השקיעה לראשונה בישראל ביצוא לקנדה נרשם ב-2008 גידול של 22% לעומת 2007, כאשר סך היצוא בשנת 2008 עלה על 800 מיליון \$, ואילו היבוא הגיע לכ-600 מיליון \$, גידול של כ-24% לעומת השנה שעברה.

הנספחויות בצפון אמריקה התמקדו בפעילויותיהם בשנת 2008 במספר ענפי יעד: מדעי החיים, טכנולוגיות מים וסביבה ותקשורת. פעילויות לדוגמה: בסן-פרנסיסקו ביקרה משלחת בתחום ה-IT, בניו-יורק נערך אירוע חדשני בתחום הבנייה הירוקה, משלחת של חברות בתחום המים ביקרה בתערוכת WEFTEC, התערוכה המרכזית בצפון אמריקה בתחום המים, הנספחות המסחרית בווינגטון תיאמה הגעת בכיר מה-FDA לתערוכת ביומד שנערכה בישראל, והנספחות המסחרית בקנדה תיאמה הגעת שר הכלכלה של פרוינציית קוויבק בספטמבר והגעת ראש ממשלת פרוינציית אלברטה בנובמבר.

אמריקה הלטינית:

היצוא לאמלי"ט גדל בשנת 2008 בשיעור של 33% והגיע לרמה של 2.2 מיליארד דולר. סכום זה מהווה 4.5% מסך כל יצוא הסחורות של ישראל. היבוא מאמלי"ט ב-2008 עמד על 1.5 מיליארד דולר, אשר מהווים 2.4% מסך היבוא לישראל. היבוא ב-2008 גדל ב-4%.

הפעילויות המרכזיות לשנת 2008:

- **חתימת תיקון להסכם שטעון עם מקסיקו** - תיקון ההסכם נחתם בנובמבר 2008 לאחר תקופה ארוכה של מו"מ אשר נוהל על ידי מינהל סחר חוץ במשרד התמ"ת ומינהל המכס הישראלי. ההבנות שהושגו מהוות שיפור משמעותי בתנאי הסחר בין ישראל למקסיקו במסגרת הסכם הסחר החופשי בין המדינות אשר נכנס לתוקף בשנת 2000.
- **ביקור מזכירי בטחון פנים של מחוז סאו-פאולו ומחוז ריו דה-ז'נירו** - מזכירי בטחון הפנים של סאו-פאולו וריו דה-ז'נירו הגיע לישראל בחודש יוני 2008 במסגרת תערוכת "סקויריטי" ונפגשו עם גורמי ממשל וחברות ישראל רלוונטיות בתחום ה-HLS.

של משרד התמ"ת ביוהנסבורג. אחת הפעילויות העיקריות בדרום אפריקה הינה קידום מעורבות של חברות ישראליות בפרויקטים סביב משחקי הגביע העולמי בכדורגל שיתקיימו בשנת 2010 בדרום אפריקה ואשר ההכנות לקראתם בעיצומן.

אסיה והפסיפיק:

יבשת אסיה מכוסה על ידי דסק גיאוגרפיי אחד. הכוללת את המדינות הבאות: סין, הודו, יפן, קוריאה, טייוואן, סינגפור (אינדונזיה), תאילנד (קמבודיה), וייטנאם, אוסטרליה (ניו זילנד).

היקף הסחר בין ישראל ומדינות יבשת אסיה הסתכם בשנת 2008 ב-26.7 מיליארד \$, זאת לעומת 21.8 מיליארד ב-2007, גידול של כ-22% בסחר.

סך היצוא מישראל ליבשת אסיה ב-2008 עמד על 10.8 מיליארד \$, גידול של כ-30% לעומת 2007, וסך היבוא לישראל עמד על 15.9 מיליארד \$, גידול של כ-17.5%.

חלקו היחסי של היצוא לאסיה הגיע ל-21.8% מכלל היצוא הישראלי לעומת 18% ב-2007, וחלקו של היבוא הגיע ל-24.2% לעומת 23.1% בתקופה המקבילה בשנה הקודמת. בתוך אסיה בולט הגידול ביצוא להודו (57%), סין (30%), וסינגפור (29%).

הפעילויות המרכזיות לשנת 2008:

- **פתיחת שתי נציגויות כלכליות חדשות בשנז'ן, סין ומומבאי, הודו.**
- **ביקור שר התמ"ת אליהו ישי בסין בראש משלחת עסקית:** התקיימו שלושה כנסים בבייג'ינג, שנז'ן וצ'נגדו (סיצ'ואן) בהשתתפות 540 משתתפים. למשלחת תואמו 320 פגישות אישיות.
- **ביקור ראש הממשלה ביפן:** התקיים כנס למשלחת העסקית בהשתתפות 450 משתתפים, ארוחה בהשתתפות 8 אח"מים נשיאי קונצרנים, ערב גאלה בהשתתפות 80 נשיאי חברות יפניות (פברואר). המשלחת העסקית קיימה 150 פגישות.
- **קומיוניקאסיה סינגפור:** תערוכת התקשורת המובילה באזור (יוני). שת"פ אזורי בין נספחי סינגפור, הודו ותאילנד הוביל ל-251 פגישות באירוע ברורק'ג'
- **משלחת מוליכים למחצה לקוריאה:** 30 מפגשים איכותיים בנוכחות 20 אנשי מו"פ של LG במפגשים ובסמינר (יוני).
- **תערוכת ביו-אקספו יפן:** 79 מפגשים אישיים לחברי המשלחת בחשיפה הראשונה של ענף הצידוד הרפואי הישראלי ביפן (יולי).
- **תערוכת Water-Expo בסין:** ישראל "מדינה אורחת" בכנס במסגרת תערוכת המים המובילה של סין, התקיימו 60 פגישות אישיות לחברי המשלחת (נובמבר).
- **פרויקט העיצוב הונג קונג-סין:** הכנת תשתית לכניסת חברות עיצוב ישראליות לשוק הסיני. חשיפה לחברות הסיניות הבולטות בתהליך העיצוב והמיתוג. פעילות מרכזית: משלחת חברות עיצוב לתערוכה בהונג קונג ושנז'ן (דצמבר).

צפון אמריקה:

הסחר עם צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) לשנת 2008 היווה כשליש מהיצוא וכחמישית מהיבוא של מדינת ישראל.

אהוד אולמרט, ושר התעשייה וסחר החוץ המצרי, ראשיד מוחמד ראשיד. ההסכם נבנה על בסיס המודל של הסכם ה-QIZ בין ישראל, ירדן וארה"ב, אך עם שיפורים אשר יהוו תמריץ לשיתופי פעולה עיסקיים בין חברות מישראל וממצריים על ידי הענקת תנאים של פטור ממכס ומכסה ביצוא המוצר הסופי לשוק האמריקאי.

בשלב זה ההסכם כולל עשרה איזורי QIZ הקיימים במצריים. במהלך שנת 2008 נעשו מאמצים משותפים בין ישראל ומצרים להוספת איזורי QIZ בדרום מצריים וזאת על מנת להגדיל את כושר הייצור והתחרותיות בארה"ב ובכך להגדיל את ייבוא התשומות הישראליות לאזורים אלה.

5. יצוא הסחורות לפי אזורים: (במיליוני \$)

האיזור	יצוא 2007	יצוא 2008	שינוי 2007/08	משקל יחסי
איחוד אירופה	15,181,069.99	16,841,513.38	10.94%	32.81
אפטי"א	793,021.60	945,636.10	19.24%	1.71
מרכז מזרח אירופה	1,139,278.50	1,596,312.12	40.12%	2.46
שאר ארצות אירופה	1,237,491.88	1,618,392.87	30.78%	2.67
אפריקה מדרום לסהרה	1,025,966.00	1,264,627.57	23.26%	2.22
צפון אמריקה	15,030,583.84	18,388,182.06	22.34%	32.49
מרכז אמריקה	477,519.51	541,360.73	13.37%	1.03
דרום אמריקה	1,202,233.38	1,702,468.58	41.61%	2.60
אסיה	7,754,240.90	10,063,475.81	29.78%	16.76
אוקיאניה	572,673.52	765,470.33	33.67%	1.24
בלתי מסווג	1,402,187.23	1,303,264.44	-7.05%	3.03
מזרח התיכון	274,284.61	316,053.49	15.23%	0.59
צפון אמריקה ומצרים	173,617.43	183,098.68	5.46%	0.38
סה"כ	46,264,096.78	49,670,934.90	7.36	100.00

רשימת נספחים ונציגויות כלכליות של ישראל בעולם המופעלות ע"י המינהל לסחר חוץ ראה נספח ו' לדו"ח זה.

מידע רב בנושאי סחר חוץ והדרך להתקשר עם הנספחים בחו"ל ניתן למצוא באתר סחר חוץ WWW.TRADE.GOV.IL

- **ביקור שר הכלכלה של ציילה בישראל** - שר הכלכלה של ציילה הגיע לביקור בישראל במסגרת ועידת רה"מ. במהלך הביקור נחתם מזכר הבנות לקראת חתימת הסכם מו"פ בין ישראל לציילה. על ההסכם חתמו שר הכלכלה של ציילה, מר הוגו לבדוס ושר התמ"ת מר אלי ישי.
- **ביקור משלחת ממשלת הבריאות הברזילאי** - בחודש דצמבר 2008 הגיעה משלחת מטעם משרד הבריאות כביקור הכנה לקראת ביקור שר הבריאות בישראל שעתיד להתקיים בחצי הראשון של שנת 2009. המשלחת נפגשה עם גורמי ממשל, חברות בתחום ה-Tele-Medicine, נציגי בתי-חולים וחברות של העברה טכנולוגית.
- **אשרור הסכם הסחר החופשי עם גוש המרקוסור ע"י אורוגוואי** - אורוגוואי הינה המדינה הראשונה שאשררה את ההסכם באוגוסט 2008, אשר נמצא בתהליכי אשרור גם בברזיל, ארגנטינה ופרגוואי.

המזה"ת וצפון אפריקה:

היצוא הישראלי למדינות המזה"ת וצפון אפריקה הינו בעיקר לירדן ולמצרים. בשנת 2008 הגיע היצוא לירדן לרמה של כ-280 מיליוני דולרים (לעומת כ-250 מיליוני דולרים בשנת 2007), מהם כ-100 מיליוני דולרים לאזורי QIZ והשאר לשוק הירדני ולשווקים בעולם הערבי. היבוא מירדן הגיע לרמה של כ-132 מיליוני דולרים (לעומת כ-55 מיליוני דולרים בתקופה המקבילה אשתקד).

היצוא למצריים בשנת 2008 הגיע לרמה של כ-159 מיליוני דולרים (לעומת כ-138 מיליוני דולרים בשנת 2007) והיבוא הגיע לרמה של כ-179 מיליוני דולרים (לעומת כ-95 מיליוני דולרים בשנת 2007).

הסכמי סחר ירדן

בדצמבר 2004 חתם מ"מ רה"מ ושר התמ"ת דאז, אהוד אולמרט, עם עמיתו הירדני, על הסכם קומולציה לצורך הרחבת העדפות על מוצרים.

ההסכם הקטין בצורה משמעותית את ההטיה הקיימת בהסכם הנוכחי לטובת ירדן ואיפשר לישראל וירדן לצבור במסגרת הצבירה הפאן אירופית, עם החלתה על מדינות הים התיכון, ולייצא בכפוף ממכס הן לאיחוד האירופי והן למדינות אפטי"א. ההסכם נכנס לתוקפו בשנת 2005 לאחר אישורו ע"י ממשלות ישראל וירדן.

הסדר הקומולציה בין ישראל, ירדן והאיחוד האירופי נכנס לתוקף בחודש יולי שנת 2007. עד כה מספר קטן של חברות ישראליות וירדניות משתמשות בהסדר הצבירה וזאת בשל הקושי בהגעה למקורות ישראלית על פי כללי המקור הפן-יורומדים. כאשר להסכם ה-QIZ בין ישראל וירדן, קיים צפי לירידה משמעותית בייצוא לירדן במסגרת הסכם זה. הסיבה העיקרית הינה כניסתו המלאה לתוקף של הסכם אס"ח ירדן - ארה"ב המאפשר פטור מלא ממכס בייצוא מוצרים שמקורם בירדן לארה"ב.

מצרים

בדצמבר 2004 נחתם בקהיר הסכם QIZ בין ישראל ומצריים וארה"ב. על ההסכם חתומים מ"מ רה"מ ושר התמ"ת דאז,

המטה לקידום השקעות

המטה לקידום השקעות, הפועל במעטפת המינהל לסחר חוץ בתמ"ת, הינו הגוף האחראי על קידום השקעות זרות ישירות לישראל. נושא השקעות זרות ישירות (FDI – Foreign Direct Investment) מזוהה כיום בעולם כאחד המנופים העיקריים לצמיחת כלכלות בכלל ושל מדינות קטנות בפרט.

בנוסף לפעולות אלה מוביל המטה את התכנית הממשלתית לקידום תעשיות המים והסביבה ומיצובן כמוכילות עולמיות-IsraelNewTech, מסייע בקביעת מדיניות משרד התמ"ת בתחום ההשקעות הזרות ומרכז את צוות התגובות הכלכליות הבין משרדי אשר מוקם בעקבות ארועים ביטחוניים אזוריים רחבי היקף בעלי משמעויות כלכליות.

Israel NEWTech

לאור ההזדמנות שזוהתה בשוק המים העולמי מחד, והיתרון היחסי של המשק הישראלי מאידך, אימצה ממשלת ישראל ביוני 2006 תוכנית לאומית לקידום תעשיית המים בישראל. במהלך שנת 2008 קיבלה התכנית חיזוק נוסף להצלחתה כאשר בחודש אוגוסט החליטה הממשלה על הארכת התכנית בשלוש שנים נוספות, ובתקצוב מחודש, כדי להמשיך ולקיים את מכלול הכלים שאותם היא יצרה.

לאור המגמה בעולם של שימוש הולך וגובר באנרגיות מתחדשות הבאה לידי ביטוי בהשקעות של עשרות מיליארדי דולרים במחקר ויצור בתחום האנרגיה המתחדשת ולאור ההתפתחות הטכנולוגית בתחום זה בישראל, החליטה ממשלת ישראל באוגוסט 2008 על הקמת תוכנית לאומית להשקעה בתחום האנרגיות המתחדשות לתקופה בת חמש שנים ובתקציב של 286 מיליון ש"ח.

את תוכנית המים מוביל המטה לקידום השקעות במנהל סחר חוץ במשרד התמ"ת, ואת תוכנית האנרגיות התחדשות מובילים במשותף המטה לקידום השקעות במנהל סחר חוץ במשרד התמ"ת והמשרד לתשתיות לאומיות. הגורמים האמונים מרכזים את פעילותם של משרדי ממשלה, גופי אקדמיה ורשויות שונות, וביניהם: משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, אשרא ומשרד האוצר, המכון ליצוא ולשיתוף פעולה בינלאומי, המשרד להגנת הסביבה, משרד החוץ, משרד התשתיות, משרד המדע והספורט, המועצה להשכלה גבוהה, ות"ת, רשויות המים והחשמל מכון התקנים ועוד.

מטרת התוכנית היא מיצוי הפוטנציאל העסקי של ענפים אלו בשוק העולמי. מטרה זו מושגת על ידי סיוע לענפים לעבור משלב המחקר והפיתוח לשלב הייצור והשיווק, ביסוס מעמדן כגורם מרכזי בשווקי טכנולוגיות המים והאנרגיות המתחדשות העולמיים והפיכת ישראל למוכילה עולמית בתחומים אלו.

תחת הכותרת "מטרה אחת - שותפות נרחבת" פועלים יחד משרדי ממשלה, רשויות רגולציה, גופי אקדמיה ותעשייה בכדי לעודד ולפתח את תעשיות אלו. שילוב ידיים זה בין הגופים השונים, יוצר שלם הגדול מסך חלקיו

מטרת העל של המטה הינה הגדלת היקף ההשקעות הזרות הישירות בישראל. המטה מקדם השקעות של חברות רב-לאומיות בתעשייה הישראלית באמצעות השילוב בין קידום אירועי חדשנות ישראלית מול החברות הגלובליות וליווי פרטני ומתמשך של משקיעים המעוניינים להשקיע בשוק הישראלי. במקביל עוסק המטה ביצירת מיתוג-על לתעשייה הישראלית בתהליך ייחודי במהלכו נבנה "מוצר ציבורי", כאשר התעשייה הישראלית כולה נהנית מפירות המאמץ השיווקי.

פעילויות עיקריות:

- קידום והרחבת השקעות חברות רב לאומיות בישראל
- ליווי פרטני ומתמשך של משקיעים זרים לפני, במהלך ואחרי ההשקעה
- בניית תשתית בתחומי המידע וההסברה למשקיעים זרים
- קידום שם המותג "ישראל" בעולם
- הפקת "ארגז כלים" שיווקיים לעידוד השקעות זרות
- ייצוג המדינה בארגונים בינלאומיים בתחומי השקעות
- סיוע בקביעת מדיניות המשרד בתחומי ההשקעות

ארגז הכלים השיווקיים כולל, בין השאר:

- אתר אינטרנט, המהווה שער כניסה למשקיעים זרים: <http://investinIsrael.gov.il>
- סרט "Invest in Israel", השופך אור על השקעות בישראל ועל הפוטנציאל העסקי הגלום בה - במגוון שפות
- סרט "Novel Efficient Water Technologies - Israel" - מיצוב תעשיית המים הישראלית
- חוברת שיווקית למשקיע - "Invest in Israel"
- עלוני מידע שיווקיים למשקיע הזר בתחומי יעד-מדעי החיים, תקשורת, טכנולוגיות מים, אנרגיות מתחדשות
- מצגות על אקלים ההשקעות והפוטנציאל העסקי הגלום בישראל
- ירחון חדשות על אקלים ההשקעות בישראל
- סיפורי הצלחה של משקיעים זרים והשקעות בישראל
- סיפורי הצלחה כחול לבן - חברות ישראליות, אשר נחלו הצלחה רבה בזירה הבינ"ל
- ידיעות שיווקיות על פריצות דרך ישראליות - מוצרים ופיתוחים ישראלים, ששינו את פני העולם
- ממצאים מרכזיים על מיקומה של ישראל בסקרי תחרותיות מובילים עולמיים
- החומרים כולם מופקים בשפה האנגלית ובשפות זרות נוספות לפי העניין והצורך.

הגדלת המכירות בתחום האנרגיות המתחדשות למעל 500 מליון דולר בשנה, בתוך 5 שנים. השקעה מצטברת של לפחות 400 מיליון ש"ח בתחום, בחמש שנות התוכנית.

בשנת 2009 ימשיכו התוכניות בפעילות הענפה בשווקי היעד ברחבי העולם, תוך הסתמכות על מערך הנספחים המסחריים ומיקוד פעילות לקראת תערוכת WATEC 2009 שתתקיים בת"א בנובמבר.

על מנת להשיג את יעדי התכנית, הפעילות מתקיימת במספר רבדים: כיתוח ההון האנושי וגיוס דור המחר, עידוד מו"פ עם קשר הדוק לתעשייה, קידום השקעות זרות ייעודיות לתחומים ושיתוף פעולה בינלאומי, הטמעת טכנולוגיות ישראליות חדשניות בשוק המקומי וסיוע לחברות ישראליות לכרוץ לשוק העולמי.

אנו רואים בתחומי המים והאנרגיה המתחדשת כמנועי צמיחה של המשק הישראלי ומעמידים לרשות תעשיינים, יזואנים, יזמים ואנשי אקדמיה תמיכה וכלים שונים על מנת להמשיך ולקדם תעשיות אלו. אנו מזמינים אתכם להשתמש בכלים אלו ולקחת חלק יחד איתנו בבניית מנוע הצמיחה הבא של המשק הישראלי.

ומקדם את תעשיית המים ותעשיית האנרגיות המתחדשות הישראליות ומעניק להם יתרון תחרותי בשוק הגלובלי.

התכנית הלאומית לקידום טכנולוגיות מים

מטרת התוכנית היא להפוך את ישראל למובילה עולמית בתחום טכנולוגיות המים ובתוך כך להגדיל את ייצוא תעשיית המים הישראלית למעל 2.5 מיליארד דולר עד שנת 2011.

בזכות שיתוף הפעולה הפורה, הצליחה התכנית בשנת 2008 בקידום התעשייה במספר תחומים; ייצוא תעשיות המים של מדינת ישראל עלה בעשרות אחוזים, נפתחו מסלולי לימוד ייחודיים למים במוסדות האקדמיה, התפתחו פעילויות ייעודיות של חממות מים מתמחות, אושרו טכנולוגיות ישראליות להטמעה בשוק המקומי, הגיעו לישראל משלחות עסקיות מרחבי העולם, נחתמו הסכמי שת"פ עם רשויות מים ממדינות מפתח, נרקמו קשרים אסטרטגיים עם ענקיות בינלאומיות ועוד.

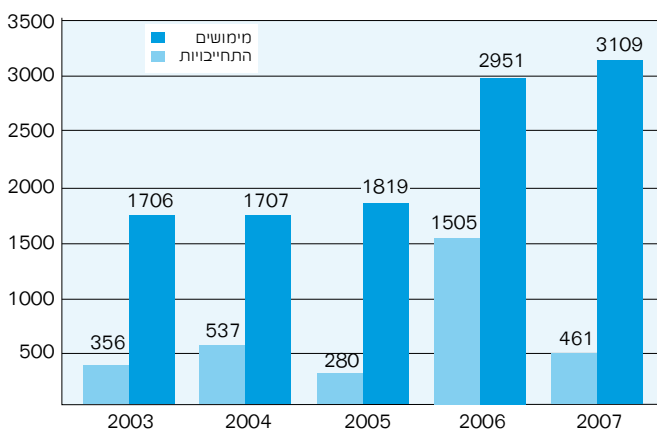
התכנית הלאומית להשקעה אנרגיות מתחדשות

במטרה לבסס את מעמדה של התעשייה הישראלית כגורם מרכזי בשוק האנרגיה המתחדשת העולמי הגדירה לעצמה התכנית מספר יעדים:

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי (רשפ"ת) שבמשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה מופקדת על אכיפת תקנות חובת המכרזים (חובת שיתוף פעולה תעשייתי) התשס"ז - 2007, וכן על ניהול רכש הגומלין במדינת ישראל. בהתאם לכך פועלת רשפ"ת ליישום וקיום הוראות התקנות הנ"ל על ידי גורמי הרכש הממשלתיים והציבוריים, כמו גם לייזום, מעקב, בקרה ותאום פעילויות של חברות זרות הנובעות מהתחייבויותיהן לשיתוף פעולה תעשייתי בישראל.

גרף 1: מצבת התחייבויות ומימושים, 2007-2003 (מיליוני דולרים)

הרשפ"ת יוזמת קיום קשרים בלתי אמצעיים בין התעשיות הזרות והישראליות, יוצרת מפגשים אישיים בין גורמים אלה, מרכזת מהחברות הזרות הצעות ובקשות לשיתוף פעולה תעשייתי ומפיצה אותן בקרב התעשייה המקומית הרלוונטית, מקשרת מפעלים ישראלים עם אנשי הקשר בחברות הזרות ומקיימת מעקב ובקרה אחר ביצועי החברות הזרות בארץ.

שיתוף פעולה תעשייתי של חברות מחויבות עם התעשייה הישראלית

שיתוף הפעולה התעשייתי של החברות הזרות עם המפעלים הישראלים, מבוצע על ידן על בסיס תחרותי במחיר, עמידה באיכות, מועדי אספקה ודרישות לקוח ככל שהדבר נוגע לתקנים, הסמכות וזמינות שרות.

להלן תמצית ההנחיות למפעל הישראלי, לבחינת תאימות להיות חלק מקבוצת המפעלים הנהנים מערוץ שיתוף הפעולה התעשייתי עם חברות זרות:

- יכולת ייצור בכמויות מסחריות תוך עמידה בלויז ובאיכות הנדרשת ובמחירים תחרותיים
- יכולת ייצוא מוכחת
- יכולת תקשור באנגלית בכתב ובע"פ
- קיום מערך שירות ואחזקה ללקוח (במקרים הרלבנטיים)
- קיום אישורי איכות והסמכות רלוונטיות (כגון לתעשיית הרכב, חשמל אלקטרוניקה וכד')
- יצרנים מאושרים של משרד הביטחון לייצור ציוד בטחוני
- קיום פרסום נאות בקטלוג מקצועי/ענפי ובמדיה אלקטרונית

מעמד סטטוטורי:

התקנות מחייבות את גורמי הרכש לדרוש מחברות זרות שזכו במכרזים ממשלתיים וציבוריים לבצע שיתוף פעולה תעשייתי בארץ בהיקף של 35% לפחות מערך העסקה (או 20% מחברות במדינות החתומות על הסכם ה-GPA. דרישה זו מעוגנת בתקנות והחוקים הבאים:

- חוק חובת המכרזים התשנ"ב, 1992.
- תקנות חובת המכרזים (שיתוף פעולה תעשייתי), התשס"ז-2007
- GPA - הסכם הרכישות הממשלתיות במסגרת ארגון הסחר העולמי (WTO).

תפקידה של רשפ"ת הוא מינוף ההוצאה הממשלתית ליצירת הזדמנויות עסקיות ותעסוקתיות, לגרום להבאת טכנולוגיות חדשות מחו"ל, להגברת השקעות זרות במחקר ופיתוח, להגברת היצוא ולפתיחת שווקים חדשים. כמו כן, פועלת רשפ"ת באמצעות הכלים שבידיה לחיזוק תעשיות ועסקים בפריפריה ובאזורי עדיפות לאומית ול"פתיחת דלתות" לתעשיות בינוניות וקטנות.

שיתוף פעולה תעשייתי של החברות הזרות מבוצע בישראל באופנים שונים ובהם: רכש מוצרים ושירותים מתוצרת הארץ, קבלנות משנה, מימון פעילויות מ"פ, העברת ידע, השקעות וכן סיוע שיווקי ליצואן הישראלי בחו"ל.

הרשפ"ת קשורה בהסכמי שיתוף פעולה תעשייתי עם כ-300 חברות ותאגידים זרים, מהמובילים בעולם, בתחומי הביטחון, תעופה, אנרגיה ואקולוגיה, חשמל ואלקטרוניקה, מחשבים, ציוד רפואי, רכב, תחבורה ועוד. לרשפ"ת קשר ישיר למקבלי ההחלטות ואנשי הרכש באותן החברות והתאגידים.

רשימת החברות והתאגידים המלאה נמצאת באתר האינטרנט של הרשפ"ת שכתובתו www.ica.gov.il

היקף שיתוף הפעולה התעשייתי של החברות הזרות שבוצע בישראל הסתכם בשנת 2007 בסכום של כ-3.1 מיליארד דולר. רובו הגדול של סכום זה הוא תוצאה של פעילות יצוא ישיר לאותן חברות זרות עמן קשורה רשפ"ת בהסכמי שיתוף פעולה תעשייתי.

משנת 2004 ועד שנת 2007 הסתכם רכש הגומלין של חברות זרות בישראל, בכ-9.57 מיליארד דולר מהם נהנו בשנים אלה כ-350 מפעלים ישראלים.

מבנה הרשפ"ת

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי מחולקת ל-5 תחומי פעילות (דסקים): אזרחי, בטחוני, מיוחד (רכב, מחשבים, ציוד מכני כבד), נתונים, מידע ותכנון, מעקב ובקרה.

כמו כן, יש לרשפ"ת נציגות בניו-יורק והיא נעזרת בנספחים המסחריים של ישראל בארצות השונות.

מכוח החלטת הממשלה שהתקבלה בשנת 2008, פועלת לצד רשפ"ת מועצה מייעצת המחליפה ומאחדת את תפקידיהם של ועדת התאום והנשיאות. תפקיד המועצה המייעצת לייעץ לרשפ"ת לפי בקשתה בנושאים הנוגעים למדיניות, גיבוש יעדים ומטרות בתחומי פעולתה של הרשפ"ת ובכל נושא אחר הקשור לתחומי פעולתה של הרשפ"ת.

תקנות חובת המכרזים

(שיתוף פעולה תעשייתי), התשס"ז - 2007

בשנת 2008 החליטה הממשלה לתקן את תקנות חובת המכרזים (שיתוף פעולה תעשייתי), התשס"ז-2007. עיקר השינויים בתקנות החדשות הם:

- החלת חובת דיווח על כל הגופים הרוכשים, בתחילת כל שנה ו-60 יום לפני כל התקשרות.
- אמצעי אכיפה כנגד גופים רוכשים שלא יקיימו את חובת הדיווח.
- שינוי סף ערך ההתקשרות להחלת מחייבות לשיתוף פעולה תעשייתי מ-25 מיליון שקלים ל-5 מיליון דולר.

מטרת תקנות אלה היא לייעל את מנגנון רכש הגומלין, ולהתאימו לנעשה בעולם ובמשק.

אתר האינטרנט: www.ica.gov.il

מינהל אזורי פיתוח

מינהל אזורי פיתוח ממונה על יצירת תשתיות לפיתוח תעשייה וליצירת מקומות תעסוקה באזורי עדיפות לאומית. במסגרת זו מבצע מינהל אזורי פיתוח את עבודות פיתוח התשתית באזורי תעשייה וכן ממליץ על שווק קרקע לתעשיינים בפטור מכרז.

ביצוע תקציבי

*תקציב 2009 אש"ח		*תקציב 2008 באש"ח		
ברוטו	נטו	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל**	נטו
128,000	88,000	330,000	82,000	165,000

* תקציב 2008 נכון ל-31.12.08, תקציב 2009 ע"פ הצעת התקציב המשכי לשנת 2008.
** כולל תקציב של כ-40 מל"ח לפארק המדע ב"ש.

לפי שיטה זו הרשות המקומית המעוניינת לפתח בכוחות עצמה את אזור תעשייה שנמצא בתחומה. עד היום הופעל נוהל זה ברשויות הבאות: מ.א. גליל עליון - תל-חי, מ.א. גלבוע - חבר, ירושלים - עטרות ג', חיפה - 3 אזורי תעשייה, ביתר עילית, תפן, קרני שומרון, באר שבע - פארק המדע, צפת, בני יהודה, קצרין, אבשלום, מגדל העמק ומעלות. החלטת המנהל לאזורי פיתוח לתמוך ברשות המקומית, מאפשרת סבסוד הקרקע והקטנת העלות ליזמים/תעשיינים אשר יבנו באזור התעשייה.

המנהל בוחן כל בקשה לגופה, על פי קריטריונים של אזורי עדיפות לאומית, ועל פי זמינות התקציבים וסדרי העדיפויות של מנהל אזורי פיתוח.

פרויקט הזכיינים

כחלק מהרצון להפריט את פעילות מנהל אזורי פיתוח נבנה פרויקט הזכיינים המאפשר לזכיינים פרטיים לבצע את פעולות הפיתוח והשיווק של כל אזור התעשייה כיחידה אחת, כאשר מנהל אזורי פיתוח ימשיך להיות אחראי על הקצאת הקרקע המסובסדת ליזמים ללא מכרז. בשנת 2007 אושר הפרויקט על ידי הנהלת המשרד, הפרויקט יכנס להפעלה במהלך 2008.

פיתוח אזורי תעשייה:

במהלך שנת 2008 המליץ המינהל לאזורי פיתוח בועדות איתורים על הקצאה של כ-650 דונם של מגרשי תעשייה באזורי עדיפות לאומית א' וב'. מתוכם 312 דונם הגיעו לשלב הסכם פיתוח מול ממי"י. והיתר הינם בשלבי טיפול שונים. הקצאת המגרשים נעשתה הן במגזר המיעוטים והן במגזר היהודי.

פרויקט "עידוד"

פרויקט עידוד נועד לתמוך בפעילות כלכלית וחברתית ב-52 ישובים נבחרים. בשנת 2006 הוקפאו התכניות, עקב דרישות האוצר, ואילו בשנת 2007 הופשרו התקציבים לביצוע ל-8 פרויקטים נבחרים בלבד, שלא הסתיימו בשלב הביצוע הקודם.

נוהל רשויות מקומיות

כחלק מתהליך ההפרטה של פעילות המנהל לאזורי פיתוח הופעל השנה לראשונה נוהל המאפשר לרשויות המקומיות פיתוח עצמי של אזורי תעשייה, ללא מעורבות של חברה מנהל חיצונית וזאת תוך ניצול הפוטנציאל ההנדסי והשיווקי הקיים ברשות המקומית.

מינהל המימון

ניתן לקבל במסגרת התכנית עד 150 שעות ייעוץ. תתכן תוספת של 100 שעות באישור הוועדה לאישור תכניות.

- **פעילות בשנת 2008:** סה"כ טופלו בפרוייקט 80 חברות, מתוכם נחתמו בשנה זו 23 חוזים חדשים.

ייעוץ לעיצוב תעשייתי:

התכנית מסייעת לחברות תעשייתיות לעצב מוצר או קו חדש של מוצרים, לנהל אסטרטגיה של חדשנות בעיצוב ולעצב אריזות חדשות למוצרים קיימים.

התכנית מיועדת למפעלי תעשייה המעסיקים 10-500 עובדים. המשרד משתתף ב-75% מעלות הייעוץ למפעלים המעסיקים עד 100 עובדים וב-50% מעלות הייעוץ למפעלים המעסיקים 100-500 עובדים.

ניתן לקבל במסגרת התכנית עד 150 שעות ייעוץ.

- **פעילות בשנת 2008:** במהלך השנה אושרו 33 בקשות חדשות.

תפעול וקידום עיצוב תעשייתי בתעשייה:

מטרת התכנית לייצור מודעות לעיצוב תעשייתי בקרב התעשייה הישראלית, לחשוף העיצוב התעשייתי הישראלי לזירה העולמית ולהגביר את כושר התחרות של המוצרים הישראליים והייצוא.

התוכנית פועלת מאז שנת 2004 בקידום הנושאים הבאים:

- עידוד השתתפות מעצבים תעשייתיים בתערוכות בין לאומיות.
- חלוקת פרסי עיצוב תעשייתי לתעשיינים ומעצבים. בשנת 2008 חולקו פרסים בסך 185,000 ₪.
- קיום ימי עיון - בשנת 2008 אושרו ימי עיון בסכום של 165,000 ₪.
- השתתפות במימון תערוכות עיצוב בארץ - בשנת 2007 אושרו 120,000 ₪ לקיום תערוכות בארץ.
- פעילויות להגברת המודעות - מודעות בעיתונות, הפקת פירסומים, סיוע בבניית אתרי מידע, ספרית חומרים, איסוף נתונים ומחקר. בשנת 2008 אושרו 177,000 ₪ להפקת פירסומים, אתר אינטרנט.

קרב הלוואות לעסקים קטנים בערבות מדינה:

מטרת התוכנית לתת הלוואות לעסקים קטנים לצורכי הון חוזר או להרחבת הפעילות הכלכלית. היקף ההלוואה המרבי הוא 500,000 ₪. התכנית מיועדת לעסקים בהיקף מכירות של עד 22 מליון ₪ בשנה והמעסיקים עד 70 עובדים.

ההלוואות ניתנות לתקופה של 5 שנים, כולל דחיית תשלום הקרן ל-6 חודשים

הבקשות נבדקות על ידי ע"י חברת "תבור". אישור הבקשות נעשה בוועדת אשראי בה חברים הרשות לעסקים קטנים, חבי תבור והבנק המטפל. הקרן עובדת עם 3 בנקים: אוצר החייל, הבינלאומי הראשון ומרכנטיל דיסקונט.

אין מעורבות המדינה בניהול השוטף.

- **פעילות בשנת 2008:** אושרו 378 בקשות בסכום כולל של 105 מליון ₪.

רקע לתוכניות:

מינהל המימון מפעיל תוכניות סיוע לעסקים וחברות תעשייתיות ומתמקד בפיתוח סדרת כלים שנועדו לשפר את הניהול, הייצור, החדשנות והשיווק בארץ ובחו"ל במגזרים ובתחומים השונים.

פעילות המינהל מתרכזת בעיקר בעסקים קטנים ובינוניים ובתעשייה מסורתית.

המינהל מרכז בתוכו תוכניות וקרנות הנותנות סיוע כספי לעסקים ולתעשייה שאינם ניתנים במסגרת המדען הראשי ומרכז ההשקעות.

תוכנית חונכות עסקית:

מטרת תוכנית החונכות - לסייע לעסק הזעיר, הקטן או הבינוני בהתרחבות מבוקרת ושיפור ביצועיו ורמת רווחיותו תוך שיפור ניהולו, הקניית כלים ניהוליים וליווי ביישומם. להשגת המטרה, מעמידה התוכנית לרשות העסקים ייעוץ מקצועי הניתן ע"י מומחים בעלי ניסיון רב אשר נבחרו למטרה זו מהסקטור הפרטי.

התכנית מיועדת לכל סוגי העסקים המעסיקים עד 100 עובדים, להוציא בתחומי התיירות והחקלאות. המשרד משתתף ב-75% מעלות הייעוץ.

- **פעילות בשנת 2008:** סה"כ טופלו כ-3640 פניות במסגרת התוכנית, מהם 1470 בצפון, 1380 במרכז ו-770 בדרום הארץ.

תוכנית ניהול איכותי:

תוכנית לשיפור הניהול האיכותי במפעלים, במטרה להגדיל את הרווחיות וכושר התחרות של התעשייה, באמצעות הטמעת שיטות ניהול חדשניות. שיטות ניהול אלו מכוונות לפיתוח תהליכי שיפור מתמשכים במפעל, תוך כדי הקטנת מלאים, קיצור זמני תגובה, הגדלת תפוקות, הורדת עלויות, צמצום תקלות ושילובם של בעלי תפקידים בכל הדרגים, באחריות לביצוע איכותי. התכנית מיועדת למפעלי תעשייה בעלי שדרה ניהולית המעסיקים 25-500 עובדים.

ניתן לקבל במסגרת התכנית 200-400 שעות (בהתאם למספר העובדים). המשרד משתתף ב-50% למעות הייעוץ.

- **פעילות בשנת 2008:** סה"כ טופלו בפרוייקט 73 חברות, מתוכם נחתמו 34 חוזים חדשים

תוכנית "ניצוץ":

תכנית ניצוץ הנה תוכנית לניהול יצרניות וצמיחה בתעשייה (ניצוץ) שמטרתה, העלאת רעיונות למוצרים חדשים, חשיבה על שיטות שיווק חדשות והטמעת שיטות לניהול חדשות. זאת באמצעות הטמעת טכניקות ומתודולוגיות לעידוד היכולת לבצע חדשנות מתמדת במפעל וכוללות נושאים כגון: חשיבה יצרנית, אסטרטגיה לחדשנות, ניתוח ואיתור שווקים חדשים, ההנחיה והייעוץ בטכניקות השובות ניתנות על ידי יועצים ומנחים מקצועיים מהמגזר הפרטי המתמחים בטכניקות לחדשנות ויצירתיות.

התכנית מיועדת למפעלי תעשייה המעסיקים 10-500 עובדים. המשרד משתתף ב-75% מעלות הייעוץ למפעלים המעסיקים עד 100 עובדים וב-50% מעלות הייעוץ למפעלים המעסיקים 100-500 עובדים.

תוכנית המאגדים

סיוע לקידום שיווק לשווקים חדשים או למוצרים חדשים שמתבצע במשותף ע"י מספר חברות.

המאגד יכול ל-5 חברות תעשייתיות לפחות בהי-טק מינימום החברות הנדרש הוא 8, המענק ניתן בשיעור פוחת מהוצאות השיווק המוכרות עפ"י הקריטריונים כדלקמן: 50% בשנה ראשונה, 40% בשנה שנייה, 30% בשנה שלישית התוכנית תאפשר קבלת מימון לפעילויות שיווק לחו"ל לרבות אחזקת משרדים בחו"ל, פרסום, מחקרי שוק, ייעוץ שיווקי בחול, השתתפות בתערוכות, כנסים פטנטים ועוד...

הסיוע מותנה בהחזר תמלוגים בשיעור 3.5% מגידול המכירות לייצוא בשווקי היעד עד 100% מגובה המענק וישא ריבית לייבור לדולר ארה"ב, לשישה חודשים.

● **פעילות בשנת 2008:** סה"כ טופלו בכרוייקט 12 מאגדים הכוללים כ-100 חברות בתקציב כולל של 9,238 אלפי ₪.

תוכנית ליווי שיווקי

תוכנית הליווי השיווקי נועדה לסייע לחברות מתחילות וקטנות בעלות פוטנציאל שיווק בשוק העולמי, זאת באמצעות קביעת אסטרטגיה שיווקית, תכנון והתארגנות לביצוע פעולות שיווק בין-לאומיות.

התוכנית מיועדת לחברות שהכנסותיהן עד 50 מליון ₪ שטרם ביצעו יצוא או שיצואם עד 2.0 מליון \$ ויש להם פוטנציאל ליצוא. הסיוע עד 200 שעות ייעוץ, שיעור השתתפות המשרד: 50%.

● **פעילות בשנת 2008:** אושרו בתכנית 28 חברות.

ייעוץ להגנות מט"ח

התכנית החלה לפעול ב-24.9.08 ונועדה לסייע ליצואנים בהיקף יצוא של עד 10 מליון \$ יצאו שנתי להגן על עצמם מפני שינויים תכופים בשערי המט"ח.

הסיוע עד 40 שעות ייעוץ, שיעור השתתפות המשרד: 50%.
● **פעילות בשנת 2008:** אושרו 10 בקשות בהיקף של 42,000 ₪.

קרן הלוואות ליצואנים

הקרן הוקמה במטרה לסייע ליצואנים בפעילות קידום השיווק לשווקים חדשים או למוצרים חדשים ושיש בהם משום יחודיות. לקראת סוף שנת 2008, על מנת להגדיל את הביקושים בקרן, שונו הכללים בקרן כדלקמן:

- ניתן לקבל הלוואה לכל מטרה כולל הון חוזר, השקעות.
- מיועדת לכל יצואן ששיעור יצואו מהמחזור גדול מ-5% וסך יצואו אינו עולה על 15 מליון \$.

שאר התנאים לא שונו והם:

ההלוואות באמצעות בנק אוצר החייל מגובים בערבות מדינה בשיעור של 70%.

תקרת הסיוע עד 1.0 מליון \$ או 20% מההכנסה, תקופת ההלוואה עד חמש שנים כולל עד שנה גרייס.

● **פעילות בשנת 2008:** אושרו הלוואות ל-6 חברות בהיקף של 3,640 אלפי ₪.

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים הינו יחידה מקצועית בתמ"ת המטפלת בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, התכשיטים ואבני החן. המינהל משמש כחוליה מקשרת בין תעשיות היהלומים, אבני החן והתכשיטים לבין משרד התמ"ת בפרט, ומשרד הממשלה בכלל.

מינהל היהלומים משמש גם כתחנת מכס בלעדית בארץ ליבוא ויצוא של יהלומי גלם, יהלומי תעשייה ויהלומים מלוטשים. המינהל אחראי על הפעלת "צו הפיקוח על היהלומים יבואם-יצואם 1979" ומתן רישיונות לעיסוק ביהלומים. כמו כן, עוסק המינהל במתן המלצות לויזות לקניינים מחו"ל. המינהל בוחן תכניות השקעה למפעלים מאושרים וממליץ בפני מינהלת מרכז ההשקעות. המינהל בוחן תכניות של יצואנים לסיוע במסגרת כלי הסיוע השונים ליצואנים.

להלן פעילויות שביצע המינהל במהלך השנה:

רגולציה של תעשיות היהלומים

- **רישיונות עיסוק ביהלומים:** מתן רישיונות מהמפקח על היהלומים, בהתאם לסוג הפעילות: יצרן, סוחר, צורף.
- בשנת 2008 חודשו רישיונות לכ-2,200 בעלי רישיונות קיימים וניתנו 159 רישיונות חדשים.
- **פעילות תחנת מכס יהלומים ואבני חן:** תחנת המכס מופעלת ע"י שלשה מעריכי יהלומים. כל משלוחי היבוא של יהלומים לישראל עוברים בדיקה פיזית ומשתחררים אך ורק בתחנת המכס המופעלת ע"י מינהל היהלומים. ניתן גם לשחרר בתחנת המכס אבנים יקרות. כל משלוחי היבוא והיצוא מוקלדים ע"י המינהל ומועברים למל"מ וללשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- **תהליך קימברלי:** החל מתאריך 1.1.2003 נכנסו לתוקף ההוראות המחייבות של תהליך קימברלי, והופעלה שיטת התייעוד והפיקוח על הסחר ביהלומי גלם. ישראל הייתה המדינה הראשונה בעולם שהנפיקה תעודת קימברלי. ב-1.1.03 כ-74 מדינות הצטרפו להסכם קימברלי, כולן התחייבו להפעיל את שיטת התייעוד והפיקוח, ולסחור רק עם מדינות שהתקבלו כחברות וממלאות אחר התנאים והדרישות שהתקבלו בכנס המדינות החברות בנובמבר 2002. נציגי המינהל הינם חברים נבחרים בוועדות העבודה של תהליך קימברלי ומשתתפים בדיונים ובתהליך קבלת ההחלטות. בשנת 2008 הונפקו 5,551 תעודות קימברלי והתקבלו 7,967 תעודות קימברלי ביבוא.

מתן שירותים ייחודיים לתעשייה

- **מפגש בין יהלומנים ותכשיטנים:** בשנת 2008 התקיימה תערוכת תכשיטים במרכז הירידים ת"א. במסגרת התערוכה השתתפו כ-160 מציגים מענף התכשיטים, היהלומים ואבני החן. תערוכה זו יועדה לשוק המקומי ולחו"ל והתבטאה בתנועה ערה של מבקרים. התערוכה אורגנה ע"י קבוצת "שטיר" בחסות התמ"ת, מכון היצוא ואיגוד תעשיית התכשיטים בישראל.

- **סיוע לענף התכשיטים:** במהלך שנת 2008 נבדקו בקשות של מפעלי תכשיטים, במסגרת הסיוע שמגיש המשרד לתעשייה. במסגרת זו נבחנה בקשה להקמת מאגד של יצרני תכשיטים ליצוא (7 יצרנים במאגד).
- **ויזות לקניינים מחו"ל:** המלצות בפני משרד הפנים ומינהלת עובדים זרים במשרד התמ"ת ושגרירויות ישראל, על מתן ויזות לקנייני יהלומים המבקשים להגיע ארצה לצורך מסחר ביהלומים, ולגבי אשרות שהייה ועבודה בארץ.
- **ועדות ענפיות:** השתתפות בוועדות הקשורות לענפי התכשיטים והיהלומים במוסדות כמו מכון היצוא, מכון היהלומים, התאחדות תעשיית היהלומים.

ארגונים והסכמים בינלאומיים

- **ארגון סיבגי:** ישראל חברה בארגון סיבגי. הארגון דן בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים. המינהל מייצג את ישראל בארגון סיבגי, ומשמש החוליה המקשרת בין הארגון ובין התעשיות בארץ.
- **אמנת וינה למתכות יקרות:** ישראל חברה משנת 2005 ומשתתפת קבוע בדיונים.
- **תהליך קימברלי:** בכינוס השנתי שהתקיים בנובמבר 2008 בניו דלהי נבחרה ישראל כסגנית יו"ר תהליך קימברלי לשנת 2009. ישראל תכהן כיו"ר התהליך בשנת 2010.

חוקים, צווים, תקנות ותקנים

- **חוק איסור הלבנת הון:** הדרכת יהלומנים לגבי הכללים החלים על העברת כספים ותמורות מחו"ל, עפ"י החוק לאיסור הלבנת הון. תאום בין הרשות לאיסור הלבנת הון וענף היהלומים בתקנות הקשורות לענפי היהלומים.
- **צו הפיקוח על היהלומים:** המינהל, בשיתוף עם המחלקה המשפטית בתמ"ת פועלים לשינויים בצו הפיקוח על היהלומים.
- **תקנים לזהב וכסף:** השתתפות ברכיזיות של תקנים בתחום הזהב והכסף. התקן לזהב מחייב את היצרנים בהטבעת המוצרים לפי דרגת טוהר הזהב הן בייצור מקומי והן ביבוא. התקן לכסף הוא וולנטרי.

יהלומים מלאכותיים (סינטטיים)

- לאור התגברות החשש בעולם מסחר ביהלומים מלאכותיים, מעשי ידי אדם, מתנהלים דיונים עם ראשי הענף, במטרה להביא לגילוי נאות של יהלומים אלה.

הכשרה מקצועית

- בשיתוף פעולה עם האגף להכשרה מקצועית - תכניות לימודים גובשה החלטה להכין תכנית לימודים בתחום העיצוב הממוחשב, כדי ליצור קורסים לעוסקים בענפי התכשיטים והיהלומים.

- ביקורת בחנויות: במהלך 2008 ביצעו עובדי המינהל ביקורות בחנויות תכשיטים ברחבי הארץ מתוקף חוק התקנים, צו אימות הזהב.

הסברה ונתונים סטטיסטיים

- הסברה בארץ ובחו"ל לגבי ענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים. אחת לחודש, מפרסם המינהל נתונים על התפתחויות הסחר ביהלומים לגבי אותו חודש. אחת לשנה מפרסם המינהל נתונים שנתיים לגבי היקף היבוא והיקף היצוא של ענפים אלה וכן את רשימת 30 היהלומנים המובילים ביצוא.

מינהל מוצרי צריכה

סיוע בגיבוש מדיניות תעשייתית כוללת של משרד התמ"ת בתחומי מוצרי הצריכה בענפי הטקסטיל, המזון, תעשיות קלות והעור, טיפול פרטני והפעלת כלי סיוע של משרד התמ"ת לתעשיית מוצרי צריכה בשיתוף עם יחידות המשרד וגופי ממשל אחרים, תאגידים מממשלתיים ועירוניים ומועצות ייצור.

הפעילות בשנת 2008:

גיבוש מדיניות

- גיבוש המלצות למדיניות בתחום השיווק, בענפים שבתחום טיפול המינהל.
- ביצוע סקרים לענפי התעשייה במוצרי צריכה, ניתוח התוצאות והתווית רעיונות וקיום לפיתוח הענפים.
- בדיקה ואיתור אמצעים להבראת ענפים כושלים, שבתחום טיפול המינהל בשיתוף עם המרכז לתכנון תעשייתי ויחידות אחרות במשרד.

מרכז ההשקעות ואזורי פיתוח

- בדיקת פרויקטים להשקעות בתעשייה בשיתוף עם מרכז ההשקעות ובנק לפיתוח תעשייה. בשנת 2008 טופלו במינהל 100 בקשות של מרכז ההשקעות.
- מתן המלצות למינהל אזורי פיתוח להקצאת קרקע ולמרכז ההשקעות למבנים.
- בשנת 2008 טופלו במינהל 45 בקשות.

ייבוא ויצוא

- המשך חשיפת המשק לעולם הגלובאלי וקביעת מדיניות ייבוא. הונפקו 2136 רשיונות יבוא (בעיקר חלוקת מכסות), במסגרת הסכמים בינ"ל. כמו כן ניתנו 3000 אישורים ליבוא בעיקר בתחום המשקאות המשכרים.
- טיפול בעבירות על חוקי הייבוא במסגרת ועדת היבוא.
- ייזום וקידום תוכניות יצוא, שבועונים שונים, קידום בחו"ל, שת"פ עם מכון היצוא.

מידע לתעשייה

- הכוונה של התעשייה אל כלי הסיוע הקיימים במשרד לפתרון בעיות, צמיחת הענפים, הגדלת היצוא וביצוע מדיניות פיזור האוכלוסין.

הגבלים עיסקיים והגנת הצרכן

- בדיקת פרויקטים של מיזוג מפעלים יצרניים וחברות שיווק, בתחום ענפי המינהל, עפ"י דרישת הרשות להגבלים עיסקיים. בשנת 2007 טופלו 40 בקשות.

תקינה והגנת הצרכן

- השתתפות בוועדות תקינה בשיתוף עם מכון התקנים.
- פעולות והתוית צווים ותקנות להגנת הצרכן, בשיתוף הממונה על הגנת הצרכן.
- בדיקת איכות משקאות אלכוהוליים בשוק מקומי.

ארגונים והסכמים בינלאומיים

- בדיקה והכנת תסקירים בענפי תעשיית תחום מוצרי הצריכה להצטרפות לאירגונים בינלאומיים, להסכמי סחר עם מדינות או גושים כלכליים, כל זאת תוך שת"פ ודיונים משותפים עם המינהל לסחר חוץ.
- ייצוג בארגונים בינלאומיים כגון פורום אירופה-המזרח התיכון.

שונות

- חברות בדירקטוריונים, מועצות ייצור, ופעילות בוועדות יבוא.
- שיתוף פעולה וקביעת מדיניות יבוא עם משרד החקלאות ומשרד הבריאות וכן לקיחת חלק במרכז ההשקעות בחקלאות.
- ייצוג המשרד בוועדות הכנסת השונות.

מינהל הכימיה והסביבה

המינהל עוסק בשלושה תחומים עיקריים: קשר עם התעשיות הרלבנטיות למינהל, ריכוז נושאי איכות סביבה הנוגעים לכלל התעשייה, ריכוז נושאי רישוי ייבוא וייצוא בהתאם לאמנות והסכמות בינלאומיות.

הקצאות קרקע

בשנת 2008 הוגשו למינהל 85 בקשות להקצאת קרקע. 4 מההקצאות היו לשטחים גדולים (מעל 100,000 מ"ר). כולל לפעילות כריה ופעילות הקשורה לחיצוב. 53 בקשות אושרו במלואן לשטח של 396 דונם. 9 בקשות אושרו אישור חלקי לשטח של 75 דונם. 3 בקשות נמצאות בהמתנה למסמכים או הבהרות מהמבקשים 16 בקשות נדחו ונגנזו.

הגבלים עסקיים

נבחנו וטופלו 29 בקשות למיזוגים והסדרים כובלים בתחום התעשיות והעיסוקים של המינהל.

ליווי שיווקי ומאגדים שיווקיים

בתחום הליווי השיווקי טופלו 16 בקשות המתייחסות כולן לענפים מסורתיים שבטיפול המינהל, כולל ענף הפלסטיק. טופלו 5 מאגדים שיווקיים כולל בתחום המים, איכות סביבה חקלאות, קוסמטיקה ואריזה חלקם בטיפול משותף עם יחידות אחרות במשרד.

עובדים זרים

המינהל אינו מטפל בעובדים למעט בבקשות למומחים. טופלו 5 בקשות.

ריכוז היבטי איכות הסביבה

התעשייה ובעיקר התעשייה הכימית עוברת שינויים והתאמות על פי דרישות סביבתיות המוכתבות על ידי חקיקה מקומית אך גם עקב דרישות בינלאומיות מחייבות המחמירות עם הזמן. המינהל בסיוע הייעוץ המשפטי שותף למשרד להגנת הסביבה מצד אחד והסקטור העסקי ובעיקר התאחדות התעשיינים, בניכוש חקיקה מקומית. במהלך 2008 התקיימה פעילות רבה בתחום החקיקה הסביבתית בעיקר הצעות חוק פרטיות שהועלו לדיון או גובשו כחוק.

המינהל בשיתוף היוע"מ למשרד היה שותף לדיונים וביניהם "חוק אויר נקי", "המזהם משלם", "מיחזור אריזות", מיחזור צמיגים, היטל על שקיות, וצער בע"ח.

כמו כן נציגי המינהל פעילים בוועדות בין-משרדיות בראשות המשרד להגנת הסביבה וביניהן "פיתוח בר קיימא", "היתר הזרמת לים", "וועדת ה-CDM", אמנת האקלים ומדיניות הפחתת פליטות גזי חממה, וכן בוועדות המכינות את חומר הרקע לקראת ההצטרפות ל-OECD וביניהן "חומרים מסוכנים" וכן "מדיניות סביבתית".

נציגי המינהל חבר בקרן לשיקום מחצבות. המינהל מטפל בשיתוף המינהל לסחר חוץ ביישום אמנות

קשר עם התעשיות בתחומי האחריות:

ענפי התעשייה בטיפול המינהל הם: כימיקלים, צבעים וחומרי ביניים לתעשייה, כימיקלים להגנת הצומח, דשנים, מוצרי התעשייה הפטרו-כימית, פרמצבטיקה, ביוטכנולוגיה, קוסמטיקה וחומרי ניקוי, פלסטיקה וגומי, נייר ומוצרי, הוצאה לאור, עץ והריטים, בניה מתועשת ומוצרי בניה, מוצרי אבן וזכוכית.

המינהל הינו גוף המקשר בין פעילויות המשרד לתעשייה בתחומי אחריותו, ומהווה כתובת לפניות בנושאים בהם עוסק התמ"ת. התעשיות הרלבנטיות למינהל כוללות מגוון רב של עסקים בהם עתירי מו"פ בתחומי הרפואה והביוטכנולוגיה לצידן תעשיות מסורתיות בתחום ענפי הנייר העץ הדפוס חומרי הבניין וכן מפעלים בתחום הכימיה המסורתית כגון דשנים חומרי הדברה קוסמטיקה חומרי ניקוי.

פעילות המינהל כוללת חוות דעת והמלצות בנושאי הסיוע השונים של המשרד כגון עידוד השקעות, סיוע שיווקי, הקצאות קרקע, טיפול בנושאי מכס החל על הייבוא. המינהל הינו כתובת למידע בנוגע לתעשיות בתחומי אחריותו וכן מקור מידע ספציפי לגורמי המשרד השונים באשר למפעלים, חומרי גלם, ייבוא וייצוא מפעלי וענפי. המינהל מפרסם סקירות ענפיות שנתיות בענפים נבחרים.

מרכז השקעות

פעילות המינהל בתחום עידוד השקעות הון הצטמצמה עם המשך הירידה בתקציב מרכז ההשקעות והקשיים האדמיניסטרטיביים להפעלתו במהלך 2008.

תחת הקריטריונים שגובשו במהלך השנה, לפיהם ההשקעות יועדו למפעלים קטנים ובינוניים, והאלטרנטיבה של מסלול המס למפעלים הגדולים, נמשכת הירידה בפעילות מפעלי הכימיה מול מרכז ההשקעות. טופלו סה"כ 16 מפעלי כימיה במהלך 2008 לעומת 27 בשנת 2007 בהיקף כספי זניח לתעשייה עתירת השקעות זו.

התעשייה הכימית ממשיכה להשקיע סכומי עתק בנושאי סביבה, ללא סיוע המדינה, הקף ההשקעות השנתי נאמד במאות מיליוני ₪ בריכוזי התעשייה השונים.

לעומת זאת תעשיית הפלסטיק המאופיינת במפעלים קטנים ובינוניים הנמצאים בכריפריה נעדרת בתקציב המדינה ומספר המפעלים שטופלו 59 (מתוך 99 מפעלי תעשייה שטופלו במינהל) כמעט כולם באזור פיתוח א'.

סכום ההשקעות לדיון לאחר המלצת המינהל הסתכם בכ-223 מ' \$ (לעומת 376 ב-2007) מזה 17 מ' \$ בלבד להקמת מפעלים חדשים והרוב הרחבות ותוספות לתוכניות קיימות.

ההשקעות אם תאושרנה במלואן אמורות להניב תוספת מחזור של 286 מ' \$ ותוספת עובדים של כ-1060 כאמור כמעט כולם בכריפריה.

צו היבוא והיצוא (פיקוח על יצוא טיובין, שירותים וטכנולוגיה דו-שימושיים), התשס"ז-2006.

רישיונות

עיקר פעילות המינהל התרכזה סביב הטיפול בייצוא דו-שימושי "בתחום הנשק הקונבנציונאלי בשיתוף פעולה הדוק עם משרדי החוץ והביטחון המפקחים בנפרד על יצוא בהיקף של מיליארדי דולר בתחום הנשק הקונבנציונאלי".

שיתוף הפעולה נוגע לחובת התייעצות אך גם שיתוף במפגשים הן בארץ והן בחו"ל עם רשויות רישוי של מדינות החברות במשטרי פיקוח בינלאומיים.

ניתן לציין מפגש עם מזכירות הסדר ואסנאר בווינה, שם ניתנה לישראל הזדמנות להסביר את מערך הפיקוח. פגישות נוספות הן בארץ והן בחו"ל התקיימו עם קבוצת העבודה האמריקאית המורכבת מנציגי משל. בהמשך התקיימו מפגשים בארץ עם קבוצת עבודה מאנגליה וגרמניה.

מספר רישיונות הייצוא הדו שימושיים שהונפקו במהלך 2008 כ-180 רובם לארצות מפותחות.

בנוסף הונפקו כ-30 רישיונות על פי צו יצוא חופשי לגבי מוצרים הכלולים באמנות סביבתיות.

בתחום רישוי הייבוא קיים משטר רישוי מחייב על מוצרים הכלולים באמנות סביבתיות אך גם מוצרים ובעיקר כימיקלים העשויים לשמש כחומרי מוצא לייצור חומרי נפץ או סמים.

מספר לא גדול של רישיונות ניתן לייבוא ממדינות אתן אין הסכמים.

בנוסף מנפיק המינהל אישורים על פי דרישות צו ייבוא חופשי וכן אישור משתמש סופי למוצרים הכלולים באמנה הכימית.

סה"כ הונפקו במהלך 2008 - 630 רישיונות ייבוא כולל עדכונים ובנוסף הונפקו 180 אישורים מיוחדים על פי דרישות צו ייבוא חופשי.

ניתנו 76 "אישור משתמש סופי" ליבואנים בעיקר מפעלים בתחום הכימיה והאלקטרוניקה אך גם למוסדות מחקר, אישור המאפשר יצוא לישראל ממדינות החתומות על האמנה הכימית. בנוסף כחלק מפעילות מנפיק המינהל אישורי FREE SALE המאשרים כי המפעל/המוצר עומד בדרישות החוק בישראל.

בינלאומיות בתחום הסביבה ומשתתף בוועדות ההכנה לקראת ההצטרפות ל-OECD ככל שהן נוגעות לנושאי סביבה ותעשייה ובכלל זה מדיניות סביבתית וחומרים מסוכנים. בשנת 2008 השתתף נציג המינהל בוועידת האו"ם לנושא "הפחתת גזי פליטה".

המינהל דואג שזרועות הביצוע של המשרד יפעלו בהתאם לעקרונות פיתוח בר קיימא על פי החלטת הממשלה בנושא זה מכון ומעדכן את דיווחי המשרד בנושא.

ריכוז נושאי רישוי ייבוא וייצוא

בניגוד למגמה שהסתמנה בשנות ה-90 לגבי ביטול דרישות רישוי ופיקוח על הסחר מסתמנת בשנים האחרונות מגמה של הגברת הפיקוח המתבטאת בין השאר בהכנסה לרישוי של מוצרים שיש לגביהם הסכמה בינלאומית הן באמנות או במשטרי פיקוח המחייבים רישוי.

בין המוצרים שהוכנסו לרישוי ייבוא: חומרי מוצא לחומרי נפץ, חומרי מוצא לייצור סמים, כימיקלים החייבים ברישוי ייבוא וייצוא על פי אמנות סביבתיות כגון

אמנת מונטריאול, באזל וכן כימיקלים החייבים ברישוי על פי חקיקה מקומית כמו חוק החומרים המסוכנים.

בנוסף קיים פיקוח ורישוי ייצוא על מגוון מוצרים וטכנולוגיות "דו-שימושיים" בתחומי הנשק הקונבנציונאלי וכן על מוצרים וטכנולוגיות העשויים לשמש כנשק להשמדה המונית בתחומי הכימיה, הביולוגיה, והגרעין וכן פיקוח על דו שימושי בתחום טכנולוגיית טילים על פי משטר ה-MTCR.

הרישוי על פי פקודת הייבוא והייצוא מבוסס על תוספות לצו ייצוא חופשי וכן על צווים ספציפיים לנושא רישוי הייצוא בהם מינהל הכימיה הינו "הרשות" לצורך מתן הרישיון. רישוי הייצוא מבוסס על שיתוף פעולה על פי חוק עם משהב"ט והחוץ:

התוספת השלישית לצו ייצוא חופשי - רשימת כימיקלים החייבים ברישיון ייצוא.

התוספת הרביעית לצו ייצוא חופשי - פריטים הכלולים במשטר ה-MTCR.

צו היבוא והייצוא (פיקוח על ייצוא בתחום הכימי, ביולוגי והגרעיני), התשס"ד-2004.

מינהל תעשיות עתירות ידע וטכנולוגיה

התמחות בענפים עתירי ידע וסיוע בגיבוש מדיניות תעשייתית כוללת של משרד התמ"ת בתחומי התעשיות עתירות הידע ועתירות הטכנולוגיה. טיפול בפניות תעשיות היי-טק: בתחומי התקשורת, התוכנה, הציוד הרפואי, האלקטרוניקה, השבבים, החשמל, המתכת ומוצרי מתכת, מכונות חקלאיות, תעשיות הרכב והתעופה. בחינה מקצועית וכלכלית לטובת יחידות הסיוע במשרד במטרה לקדם תעשיות עתירות הידע.

יזמות ורעיונות להקמה ולהפעלת כלי סיוע נוספים, העשויים לסייע להתפתחות חברות היי-טק. הקמה ותחזוקה של מאגרי מידע על יצרנים ויצואנים בחתך תת-ענפי ומפעלי בתחומי המינהל. טיוב מאגר החברות בשיתוף יחידת המחשב. שימושים שונים במאגר החברות. עריכת סקרי רוחב על כלל ענפי המינהל. הכנת סיקרי עומק מקיפים על תת-ענפים נבחרים.

מתן מידע לפונים בנושאים של תעשייה, סחר עולמי, יבוא ויצוא

- בשנת 2008 התקבלו וטופלו במינהל כ-500 פניות לקבלת מידע לפונים בנושאים של השקעות סביבה עסקית ותחרות, קידום שיווק, מו"פ, מכסים, יבוא ויצוא וכן היבטים שונים בסחר העולמי.
- בשנת 2009 צפויה ירידה לכ-400 פניות עקב הירידה במגוון כלי הסיוע של המשרד.

מרכז ההשקעות

- בשנת 2008 טופלו במינהל 83 בקשות של מרכז ההשקעות, מתוכן 42 הרחבות במסלול מענקים.
- בשנת 2009 צפויה ירידה בבקשות עקב הקטנת תקציב מרכז ההשקעות.

הגבלים עיסקיים

- חוות דעת לרשות להגבלים עסקיים בנושאים מקצועיים.
- בשנת 2008 התייחסנו ל-70 בקשות למיזוג.
- בשנת 2009 צפויות להתקבל 80 בקשות.

קידום השיווק לחו"ל

- 2008 - 4 בקשות לקרן לשיווק לחו"ל.
- 2008 - צפויות 10 בקשות לקרן לשיווק חו"ל.
- ליווי שיווקי - השנה (2008) 32 חברות מתחילות זכו לטיפולינו במגמה לבניית תכנית שיוקיתמטיפול לשם קבלת יועץ שיווקי.
- מאגדים - בשנת 2008 טפלנו ב-5 בקשות למאגדים ליצוא.

קרקעות ומבנים

- בשנת 2008 טופלו 114 בקשות להקצאת קרקעות.

עובדים זרים:

- התקבלו 40 פניות לחו"ד לאישור שהייתם של מומחים זרים.

רישוי

- בשנת 2007 הונפקו במינהל, מתוכם 293 רישיונות יבוא.
- בשנת 2007 חלה ירידה ניכרת במספר רישיונות היבוא, לעומת שנת 2006, עקב יישום המדיניות להקטנת חובת הרישוי.
- אישורי ג-2 בשנת 2007 הונפקו 1223 אישורים מרביתם פטור מתקן ביבוא לשם יצוא.
- פטור מנכ"ל - הונפקו 35 אישורי מ"ב 381 לפטור ממיסים ביבוא (פטור מנכ"ל).

תיקוני מיסים

- בשנת 2008 טופלו 12 בקשות לשינויים במיסים ליבוא מארצות שלישיות.
- בשנת 2008 צפוי מספר דומה.

עתידיים לתעשייה

- קידום סטודנטים מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית לעבודה טכנולוגית בתעשייה.
- בשנת 2008 נכללו בתכנית 202 סטודנטים.
- בשנת 2009 יכללו בתכנית כ-258 סטודנטים.

מינהל התקינה

קיום המסחר עפ"י כללי ה-WTO תוך הבטחת כניסה לשוק של מגוון מוצרים שאינם פוגעים בבטיחות ובבריאות הציבור ובאיכות הסביבה. אכיפת מילוי הוראות התקן הרשמי עפ"י הוראות חוק התקנים.

תקציב 2009 באש"ח	תקציב 2008 באש"ח		
נטו	התחייבויות	ביצוע על שינוי כולל עודפים	תקציב על שינוי
4,197	115	20,725	4035

התחייבויות וצווים ליבואנים, יצרנים וספקים אשר מוצריהם לא עמדו בהוראות התקנים הרשמיים.

- נערכו ביקורות פיקוח בכתי עסק, כולל מפעלי ייצור, מחסני יבוא ושיווק, רשתות שיווק וחנויות. נלקחו לבדיקה כ-295 דוגמאות מוצרים. במקרים בהם נמצאו אי התאמות לדרישות התקנים הרשמיים נפתחו תיקי חקירה.
- נבדקו 200 מגרשים במספר רשויות מקומיות בארץ.

3. אישור מעבדות:

- אישור מעבדות שבדיקתן תשמש ראייה שנתמלאו דרישות התקן עפ"י סעיף 12(א) לחוק התקנים. קיום קשרים עם גופים בחו"ל המעניקים אישורים.
- חודש אישורן של 15 מעבדות מאושרות בהתאם לאמות המידה. נוספה מעבדה חדשה לבדיקות בתחום קרקע ודרכים.

4. מרכז מידע:

- הפעלת מרכז מידע לאומי ל-WTO-TBT ואבטחת שקיפות בחקיקה טכנית מול WTO.
- החל משנת 2002 מופעל ע"י מינהל התקינה מרכז מידע ל-WTO-TBT. המרכז משמש נקודת קשר בין מדינת ישראל לארגון ה-WTO במסגרת הסכם ה-TBT (מחסומים טכניים לסחר בינלאומי), בכל הקשור להעברת מידע על שינויים עתידיים בחקיקה טכנית בישראל. מרבית מטלות המרכז מחויבות מכוח היות ישראל חברה בארגון ה-WTO. במהלך שנת 2008 פרסם המרכז 61 הודעות על שינויים עתידיים בתקנים רשמיים בישראל וטיפול בשאילתות ובהסגות לגבי תקינה בארץ ובעולם.

5. תו תקן והיתרים:

- רשות מינהלת תו תקן ורשות הועדה למתן ההיתרים.

הפעילות בשנת 2008:

1. ביצוע מדיניות תקינה לאומית:

- קביעת עדיפויות בתקינה, אכרזה על תקנים כרשמיים, או הסרת הרשמיות, מדיניות אימוץ תקינה בינלאומית, ייחוס וביקורת של שינויים בתקנים קיימים, תיאום בין-משרדי בנושא התקינה.
- במטרה להגן על הציבור ממוצרים שמסכנים את בטיחותו, את בריאותו או המסכנים את איכות הסביבה. יזם מינהל התקינה במהלך שנת 2008 שינויים ב-61 תקנים רשמיים. מתוך כלל השינויים הללו, הגיעו לכדי סיום התהליך במהלך שנת 2008 ופרסומם בקובץ התקנות, השינויים הבאים: אכרזה על 2 תקנים רשמיים חדשים, 11 החלפות של תקנים רשמיים קיימים, הוסרה רשמיותו של תקן אחד, פורסמו 8 גיליונות תיקון ונוספה חובת תו-תקן לתקן אחד. כל זאת לאחר סיום ביצוע התייעצות ציבורית ובתיאום עם משרדי הממשלה, שנושא התקן נמצא בתחום פעילותם.
- 37 שינויים עדיין נמצאים בתהליך.
- מעקב אחר ביצוע דו"ח ועדת פרופ' דויטש.
- ריכוז ועדכון התוספת השנייה לצו יבוא חופשי המסדירה תנאים לעמידה בדרישות התקנים והתקנות הטכניות של היבוא.
- יעוץ והמלצות למינהלים במשרד התמ"ת ולועדת היבוא הבין-משרדית לגבי מתן פטורים מאישור מכון התקנים למוצרי היבוא.
- ייצוג עמדות המשרד ע"י מהנדסי מינהל התקינה בועדות התקינה במכון התקנים הישראלי.
- במהלך 2007 המשיך מינהל התקינה בהפעלה ובעדכון הקבוצות אליהן נכנסו הטובין המיובאים.

2. אכיפת חוק התקנים:

- שלא יהיו במשק מוצרים שאינם מתאימים לתקנים רשמיים.
- במהלך 2008 הופעל מסלול אכיפה מינהלי ובמסגרתו ניתנו

מינהל סחר פנים

מטרות המינהל: הבטחת סחר הוגן ושמירה על הזכויות הצרכניות, אכיפת החוקים הצרכניים, חינוך והסברה לצרכנות נכונה, יזום חקיקה ועדכון חוקים צרכניים.

הפעילות בשנת 2008:

אכיפת חוקי הצרכנות הבאים:

חוק הגנת הצרכן, התשמ"א 1981 (כולל קטעים מחוק המתווכים וחוק המועצה להשכלה גבוהה).
פקודת המשקלות והמידות, 1947.
חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (צעצועים מסוכנים), התשי"ח 1957.
חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו 1996.
חוק התקנים, התשי"ג 1953 (אימות זהב בלבד).

אכיפת חוקי הצרכנות:

תפקידו המרכזי של המינהל הוא להבטיח סחר הוגן ושמירה על הזכויות הצרכניות באמצעות העמקת מודעות הציבור לנושא הצרכנות ע"י פרסום, יזום פעולות הדרכה והסברה ואכיפת חוקי הגנת הצרכן באמצעות פעילות מחוזות משרד התמ"ת.

טיפול הממונה על הגנת הצרכן:

במהלך השנה התקבלו וטופלו 2205 תלונות ביחידת הממונה על הגנת הצרכן. התלונות טופלו ונענו ע"י היחידה. חלקן הועברו לטיפול מחוזות המשרד, חלקן הועברו לטיפול משרדי ממשלה ולגורמים רלוונטיים אחרים שבסמכותם הטיפול בתלונות. נוסף על אלה התקבלו ביחידה כ-5,000 פניות טלפוניות מהציבור לקבלת מידע, הנחיה והדרכה.

טיפול מחוזות התמ"ת באכיפת חוקי הגנת הצרכן:

צרכנות:

בנושא הטעיית הצרכן, הצגת מחירים, סימון טובין, מכר מרחוק, דירות נופש, עסקאות ברוכלות, מכירות באשראי, הפקעות מחירים, צעצועים מסוכנים.

סה"כ ביקורים בעסקים - 52,579
סה"כ ביקורות - 75,189
תלונות שהתקבלו מהציבור - 2308
תלונות יזומות - 820.

משקלות ומידות:

בנושא הבטחת מדידה נכונה של טובין הנמכר במהלך המסחר כדי שהצרכן יקבל תמורה מדויקת בקניה, ע"י ביקורות ובדיקות אימות דיוק/אימות מחדש של מכשירי שקילה ומדידה.

סה"כ ביקורים בעסקים -
3,368 בתחום משקלות ומכשירי מדידה.
628 בתחום דלק וגפ"מ.
314 בתחום מאזני גשר.

סה"כ מכשירים שנבדקו -

3,160 מכשירי שקילה ומדידה.
1,377 משאבות דלק.
171 מאזני גשר.

סה"כ מכשירים שאומתו -

8,108 מכשירי שקילה ומדידה.
8,406 משאבות דלק.
245 מאזני גשר.

ערוצי הקניות:

סה"כ תלונות שהתקבלו - 502
סה"כ תלונות שטופלו - 646.

מבצעי אכיפה מרוכזים:

אכיפת חוקי הצרכנות בתקופות של חגים ובתאריכים רגישים במיוחד, יחד עם פעילות שגרתית הנעשית כל השנה.

צעצועים מסוכנים:

קביעת צעצועים כמסוכנים לשימוש, ע"י הוועדה הבינמשרדית בראשותה של מנהלת המינהל לסחר פנים.

ביצוע ביקורות בשווקים, בתקופות החגים לגילוי ולתפיסת צעצועים שנקבעו כמסוכנים, בשת"פ עם משטרת ישראל ונציגי רשויות מקומיות.

פתיחת תיקי חקירה נגד בעלי עסקים בהם נתפסו צעצועים שנקבעו כמסוכנים.

הפקת והפצת כרוזים ועלונים בעברית ובערבית בבתי ספר, מתנסים, גני ילדים ועוד. העלונים מופקים בשיתוף משרד החינוך וארגון בטרם. משרד החינוך מפיץ את העלונים והפלקטים בכל בתי הספר.

חזרה לבתי ספר:

אכיפת סימון מוצרים, הצגת מחירים, והמחיר המחויב בקופה, למוצרים הנמכרים לתלמידי בתי הספר וגני הילדים לקראת פתיחת שנת הלימודים - נערך בחודשים אוגוסט ספטמבר.

ביקורות בשווקים לקראת החגים:

ביקורות פיקוח בבתי עסק ורשתות שיווק, לבדיקת הצגת מחירים, השוואה בין המחיר על המוצר למחיר קופה, סימון מוצרים ואיתור מקרים שבהם יש חשש להטעיית הציבור.

קידום חקיקה:

בשנת 2008 התקבלו תיקוני חקיקה רבים לחוק הגנת הצרכן והותקנו תקנות חדשות מכוחו:
1. תיקון 22 - עוסק בעסקה לתקופה קצובה ומחייב את העוסק

פעילות נוספת במחוזות:

בנוסף לפעילות בנושאי סחר פנים עוסקים מחוזות המשרד בנושאים הבאים:

תעשייה:

- ביקורים במפעלים - 1,925
- בקשות לפטור מתקו ד/2 - 9,682
- שחרור מותנה מב 72-1,038
- רשיונות יבוא/יצוא - 1,347
- בדיקת סימון טובין - 1,381
- תקינה - 121
- ארנונה - 102
- שימוש בשם ירושלים - 327
- עבודה מועדפת לחיילים/אחר - 99
- הולת"ם פועלת כיחידה ארצית והמחוזות שולחים אליה את נציגיהם והם מביאים את חוות דעתם למידת חיוניות למשק של עובדי תעשייה הנקראים למילואים.
- ישיבות ולת"ם - 181
- תיקי ולת"ם - 7,367

משק לשעת חירום - מל"ח:

- ביקורות ברשויות ועירויות - 152
- תרגילי מל"ח ברשויות - 164
- ביקורות במפעלים - 432
- ישיבות עם רשויות מל"ח - 92
- ביקורות כוננות - 26
- כנסים/ ימי עיון - 75

לידע את הצרכן על סיום העסקה ולחדשה לתקופה נוספת רק בקבלת הסכמתו של הצרכן.

2. **תיקון 23** - עוסק בחובות גילוי ובדרכי ביטול של עסקאות מתמשכות.
3. **תיקון 24** - זמני ההמתנה והמועדים בהם טכנאי שירות צריכים להגיע לבית הצרכן ופיצוי הצרכנים על הפרתם.
4. **תיקון 25** - חובת גילוי מספרם המינימאלי של פריטים במבצע או בהנחה מכסימלית.
5. תקנות הגנת הצרכן (עריכת חוזה בכתב ופרטים שרוכל חייב למסור לצרכן)
6. תקנות הגנת הצרכן (מחיר ליחידת מידה) - המחייבות סימון המחיר ליחידת מידה נוסף להצגת המחיר הכולל על המוצר.

הפקת והפצת פרסומים ועלוניים:

- כלים להגנת הצרכן.
- כללים להצגת מחירים על גבי מוצרים.
- כללים לסימון מוצרים.
- עלון בנושא צעצועים מסוכנים - בעברית ובערבית.
- כרזה העוסקת בצעצועים מסוכנים.
- תקנות תעודות אחריות.
- באתר האינטרנט המשרדי: מידע על פעילות הוועדה לצעצועים מסוכנים, תמונות של צעצועים שהוכרזו מסוכנים לשימוש, פסקי דין בחוזים אחידים, פסקי דין אזרחיים בנושאי צרכנות, הודעות הממונה על התקינה על בדיקות מגרשי משחקים ועל מוצרים מסוכנים.

הכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

הסרת חסמי ייצור וחסמי תעסוקה באמצעות הכשרה מקצועית אוכלוסייה בטיפוּל לשנת 2008

1. הכשרת מקצועית למבוגרים:

הכשרה מקצועית למבוגרים, דורשי עבודה בהם חיילים משוחררים, מובטלים, עולים ואקדמאים בלתי מועסקים במטרה להשתלב בעבודה באמצעות לימוד מקצוע נדרש.

הכשרת מבוגרים:

תקציב 2009	תקציב 2008 באש"ח		
	ביצוע בפועל	נטו	ברוטו (כולל עוזפים)
53,591	28,773	60,480	133,689

* כולל תקציב הכשרה לצפון ולבדואים

אוכלוסייה בטיפוּל:

בעקבות החלטות לעניין תשלומי גמלאות אבטלה ללומדים בהכשרה מקצועית ולעניין מיקוד ההכשרה המקצועית במקבלי הבטחת הכנסה, השתנה הרכב אוכלוסיית הלומדים ממקבלי דמי אבטלה למקבלי הבטחת הכנסה (44%), לומדים ללא גמלה (50%) ומקבלי גמלת אבטלה (6%).

הרכב תוכניות ההכשרה:

משך הלימודים: ארבעה עד 12 חדשים, בלימודי יום, בהתאם למקצוע.

תעודה: תעודת מקצוע בתחום הנלמד ו/או תעודת גמר. **מגמות לימוד:** כ-300 מקצועות בענפים חשמל ואלקטרוניקה, מחשבים, מתכת ומכונות, ביוטכנולוגיה, בניין, מנהל, מלונאות, דפוס צילום והפקה, מכינות טכנולוגיות והשלמת השכלה. השנה מתמקד האגף במקצועות בהם מספר גדול של עובדים זרים כגון בנין, מתכת וסעוד וכן במקצועות החשמל. כמו כן בחיזוק הלומדים לקראת כניסתם לשוק העבודה על ידי הקניה ופיתוח כישורי עבודה והעצמה אישית.

שכר לימוד: השתתפות התלמיד בשכר לימוד בין 100 ל-250 ש"ח לחודש בהתאם למקצוע הנלמד מקבלי הבטחת הכנסה פטורים משכר לימוד.

מוסדות לימוד: ספקי הכשרה הנבחרים עפ"י חוק חובת המכרזים בהם רשתות חינוך מקצועי, מכללות טכנולוגיות, מוסדות להשכלה גבוהה, מפעלים בתעשייה, בתי ספר פרטיים ומרכזי הכשרה ממשלתיים.

כמו כן במפעלים המבקשים לקלוט עובדים חדשים במקצועות הדרושים במפעל.

פעולות הסבה והכשרה:

סה"כ קורסי יום: פעולות 387, סה"כ תלמידים 4416 (שנת תקציב 2008)

מסלולי לימוד: *השלמת השכלה, מכינה ועדכונים טכנולוגיים, קורסי הכשרה יום, הסבת אקדמאים כיתות הכשרה במפעלים.

מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף	מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף
424	28	מתכת והנדסת מכונות	114	7	אופנה וטכסטיל
--	--	סדנת ומסגרות הכוון	216	14	בנין וסביבה
---	---	הוראה	61	6	דפוס צילום והפקה
64	4	עץ	381	20	הארכה והסעדה
68	3	כרה רפואי	18	1	הצלה ומקצועות ימיים
148	11	רכב	520	50	חשמל ואלקטרוני
220	14	שונות	227	21	טיפוח החן
60	5	שרטוט	466	25	טיפוּל וסיעוד
---	---	תעשייה וניהול	240	29	מחשבים
---	---	ביוטכנולוגיה	713	113	מינהל
---	---	תחבורה, שיווק - אקדמאים	476	27	מכינות
			---	---	מקצועות דת

שכר לימוד: נקבע על ידי מוסד ההכשרה. מוסדות לימוד: ספקי הכשרה המבקשים לקבל הכרה בקורסים אותם הם מפעילים והמתחייבים לפעול על פי כתב התחייבות עליו חותמים מול האגף. ההכשרה מתבצעת במסגרת חוק הפיקוח על בתי ספר.

תשומות פדגוגיות: ל-1,200 בתי ספר עסקיים.

- תכניות לימודים
- פיקוח
- בחינות
- תעודות

2. בתי ספר עסקיים והסדרת שוק ההדרכה
פיקוח והסדרת מערך ההדרכה וההכשרה במקצועות מסווגים מכח חוק הפיקוח על בתי ספר תשכ"ט 1969.

אוכלוסיה בטיפול:

לקהל הרחב למי שמעוניין להשתלם או לרכוש מקצוע.

הרכב תוכניות ההכשרה:

משך הלימודים: משתנה בהתאם למקצוע הנלמד ועל פי תוכנית הלימודים המאושרת של המשרד.
תעודה: תעודת גמר ובחלק מהמקצועות רישוי או תעודת מקצוע.
מגמות לימוד: מגוון מקצועות בענפים חשמל, מחשבים, תחבורה, בניין, פקידות ומנהל, הארחה ואחרים.

פעולות השתלמויות ערב: סה"כ קורסי ערב: פעולות 2,315, תלמידים 38133 (שנת תקציב 2008)

מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף	מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף
13197	747	מינהל	2088	96	בנין וסביבה
541	39	מתכת/ מכונות	1492	101	דפוס צילום והפקה
---	---	עובדי מים	1039	61	הארחה והסעדה
138	7	פרה רפואי	877	77	הצלה ומקצועות ימיים
1148	73	רכב	1394	96	חשמל ואלקטרוני
186	12	שונות	5070	395	טיפוח החן
7421	417	תחבורה	1645	87	מטפלות
73	5	מכינות	1824	102	מחשבים

3. הכשרה במוסדות הכשרה לעניין חוק חיילים משוחררים:

אישור מוסדות כ"מוסדות הכשרה לעניין חוק חיילים משוחררים" לצורך מימוש כספי הפיקודון. אישור לביצוע קורסים ניתן על בסיס בדיקת התנאים המקצועיים שבמקום, הכוללת בדיקת מבנה, תשתיות הכשרה, צוותי הוראה, תוכניות לימוד וכן פיקוח שוטף לוודא את תשומות ההכשרה כפי שאושרו. ההיקף הפעילות לפי חוק חיילים משוחררים, במהלך שנת 2008 528 מוסדות עם 2039 אישורי מקצועות.

סה"כ אישורי קורסים	ענף	סה"כ אישורי קורסים	ענף
172	מחשבים	50	אופנה וטכסטיל
478	מינהל	63	בנין וסביבה
36	מתכת / מכונות	64	הארחה והסעדה
4	פרה רפואי	50	הצלה ומקצועות ימיים
86	רכב	153	חשמל ואלקטרוני
117	שונות	179	טיפוח החן
		130	מטפלות
336	תחבורה		יהדות
	אבטחה	3	עץ
7	עובדי מים	111	דפוס צילום והפקה

4. הכשרת הנוער:

מערכת החניכות התעשייתית מאפשרת לבני נוער לרכוש מקצוע תוך התנסות בעולם טכנולוגי מתעדכן, באמצעות בתי ספר מקצועיים ותוכניות הכשרה המשלכות לימודים ועבודה. תוכנית ביה"ס המקצועי היא ארבע שנתית, כיתה ט' היא כללית ומהווה מכינה הכוון ללימודים טכנולוגיים, השנה השנייה היא ייעודית מקצועית, השנה השלישית והרביעית כיתות י"א, י"ב, פועלות עפ"י שתי חלופות של שילוב לימודים ועבודה: שלושה ימי לימוד וארבעה ימי לימוד.

בנוסף ישנם קורסי הכשרה מקצועית חד ודו שנתיים.

מטרת המערכת:

להכשיר בשיטת החניכות עתודה של בעלי מקצוע לצרכי הפרט והמשק.

מסלולי לימוד:

נוער תעשייתי, נוער תעשייתי לדוברי ערבית, כיתות המשך, מתבגרים, מתבגרים דו שנתי, פרויקט סל"ה (פרויקט לעולים חדשים), הכנה לגיוס (בשיתוף השרות לנערות במצוקה במשרד הרווחה, מסלול הכרה נתמך חסות הנוער, כיתות פרויקטים מיוחדים).

1. נתוני פעילות הכשרה לנוער בשנת תשס"ח עפ"י מסלולי לימוד

מסלול	שם מסלול	סה"כ תלמידים	מהם נשים	סה"כ פעולות
55	נוער תעשייתי	6634	1189	389
56	נוער תעשייתי דוברי ערבית	3726	373	194
59	כיתות המשך	209	22	17
60	מתבגרים	218	99	18
61	פרויקט סל"ה	121	45	9
62	מתבגרים דו שנתי	73	17	7
63	פרויקט לאיתור וקידום הנערה	173	173	13
64	מסלול הכרה נתמך לנוער	388	116	31
66	מסלול הכרה נתמך חסות הנוער	161	52	25
סה"כ		11.703	2085	703

2. פעילות הכשרה לנוער בשנת תשס"ח לפי ענפי משק

סמל ענף	שם ענף	כיתות	תלמידים	מומצע תלמידים
2	בניין וסביבה	5	36	7.2
3	מחשבים	42	752	17.9
5	דפוס צילום והפקה	17	208	12.2
6	טיפוח החן	64	884	13.8
8	מינהל	89	1261	14.1
9	מטפלות	6	101	16.8
11	מתכת/מכונות	66	1119	16.9
12	רכב	189	3519	18.6
13	הארחה	30	433	14.4
14	חשמל ואלקטרוניקה	96	1622	16.9
16	עץ	9	190	21.1
17	פרה רכואי	13	206	15.8
18	שוונות	77	1372	17.8
סה"כ		703	11703	16.6

הכשרת נוער:

תקציב 2009	תקציב 2008 באש"ח			
	ברוטו (כולל עודפים)	נטו	ביצוע בפועל	יתרת התחייבויות
374,214	423,995*	340,214	312,570	110,227

* כולל תקציב סיוע לצפון ועוטף עזה

- תגבור לעולים חדשים 556 ש"ש.
- תגבור ייעוץ 584 ש"ש.
- תגבור העשרה וטיפוח 294 ש"ש.

אוכלוסייה בטיפול - 11,703 לומדים
פעולות הכשרה - 703 כיתות

מסלולי לימוד:

נוער תעשייתי, נוער תעשייתי לדוברי ערבית, כיתות המשך, מתבגרים, מתבגרים דו שנת, פרויקט סל"ה (פרויקט לעולים חדשים), הכנה לגיוס (בשיתוף השרות לנערות במצוקה במשרד הרווחה, מסלול הכרה נתמך חסות הנוער, כיתות פרויקטים מיוחדים.

בשנה"ל תשס"ח (2007-8) למדו 11,703 תלמידים. ארבעת הענפים הגדולים הם רכב - 3519 בני נוער, חשמל ואלקטרוניקה - 1622 בני נוער, מינהל - 1261 בני נוער, מתכת ומכונות - 1119 בני נוער.

בתחום הכשרת הנוער ההקצאה בשנת תשס"ח במונחי שעות שבועיות 61,000 ש"ש (שעות שבועיות), מהם כ 6000 ש"ש לפעילויות נוספות שהעיקריות בהם:

- מרכז בית ספרי (לכל בית ספר) לאבחון דידיקטי בתלמידים בעלי לקויות למידה 1055 ש"ש.
- תגבור בתי ספר באזורי עדיפות לאומית 365 ש"ש.

פרויקטים בתחום יזמות:

בכתי הספר המקצועיים לנוער קיימות שתי תוכניות בנושא יזמות עסקית:

1. פרויקט "יזמים צעירים ישראל" - למידה תוך עשייה של תהליך יזמות עסקית, מתוך נקודת המוצא, כי מטרת בית הספר התעשייתי היא להקנות לתלמידיו כלים לשם שילובם במקצוע. הפרויקט מהווה אפשרות נוספת לתמיד להתפרנס באופן עצמאי מבלי להיות תלוי באחרים. התוכנית פועלת חמש שנים, בשנת תשס"ז השתתפו בפרויקט 17 קב"מ כל רחבי הארץ.
2. פרויקט "יזמות וניהול עסקי" - ארגון NFTE ועמותת אשלים - פרויקט חדש שהחל כפיילוט במספר בתי ספר לנוער, מטרתו להקנות כלים בסיסיים ומיומנויות שיסיעו לבני נוער בפתיחת עסק עצמאי ופיתוח תחושת המסוגלות הדימוי והאמונה העצמית.

הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים - מה"ט.

הכשרת על פי צורכי המשק ברמות הנדסאים וטכנאים מוסמכים

תקציב 2009	תקציב 2008 באש"ח		
	מקורי	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל
152,253	36,651	117,207	מעודכן 153,858 ש"ח

* תקציב 2008 נכון ל-31.12.08, תקציב 2008 מקורי. התקציבים אינם כוללים תקציבי פעולות מינהליות.

אוכלוסייה בטיפול - 22,859 סטודנטים
פעולות הכשרה - 80 מכללות

קידום פרויקטים חברתיים

בשנים האחרונות בתוכניות העבודה השנתית קיימת תוכנית מיוחדת עבור אוכלוסיות מיוחדות, מתוך מטרה לסייע להם להשתלב במסלולי ההנדסאים וטכנאים מוסמכים:

פרויקט רקיע:

פרויקט רקיע הוא פרויקט ייחודי לבנות המאפשר להן להשתלב טרם שירותן הצבאי במסלול לימודים אטרקטיבי בתחום טכנולוגיה מתקדמת. בסיום הלימודים מוענק לסטודנטיות תואר הנדסאי אשר יאפשר להן לעסוק במהלך שירותן הצבאי במקצוע הנרכש, במגמות: חשמל, מכונות ואלקטרוניקה.

לאחר גיוסן הבוגרות משובצות, בהתאם למגמה בה למדו, בתפקידים מגוונים בתחומי הפיתוח והתחזוקה של המערך הטכנולוגי בחיילות השונים.

שיווק הפרויקט נערך באמצעות כנסי הסברה למועמדות בהשתתפות נציגי הצבא, החילות ונציגי המכללות ששותפות לפרויקט. בתום ההתכנסות נערכים מבחני מיון שמהווים חלק מתנאי הקבלה לפרויקט.

רקע לפעילות מה"ט:

מה"ט - המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע, הינו גוף ממלכתי המופקד על הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים ומעניק לבוגרים תואר הנדסאי וטכנאי מוסמך. מה"ט מפקח על רמת הלימודים וההכשרה במכללות הטכנולוגיות המכשירות הנדסאים וטכנאים מוסמכים בישראל.

מה"ט מציע לסטודנטים מגוון רחב של מקצועות טכנולוגיים מתקדמים. ההשכלה וההכשרה הטכנולוגית לדיפלומה נעשית בהתאמה לצורכי התעשייה ולשינויים המתרחשים במשק הישראלי תוך שמירה על רמה גבוהה של לימודים. את תוכניות הלימודים מכינים מומחים מקצועיים מן האקדמיה וגורמי תעשייה במשק הישראלי.

הכשרת הנדסאים והטכנאים המוסמכים נועדה לשרת את הפרט ע"י הקניית מקצוע יוקרתי, מעניין ובעל פוטנציאל תעסוקתי, והן את המשק ע"י העלאת הרמה הטכנולוגית ויצירת כושר תחרותי בזירה הבינלאומית.

שילוב - פרויקט בדווים

הסטודנטים לומדים בכיתות ייעודיות ומקבלים תגבור שעות וסיוע בלימודים, הם זכאים למענק שכר לימוד ותשלומים נלווים, פטורים מתשלומי בחינות ממלכתיות ותשלומי פרויקט הגמר, זכאים לדמי קיום חודשים ולהסעות מאזורי מגוריהם למכללה וחזרה.

מחזור ראשון - מרץ 2007 במכללה הטכנולוגית באר-שבע במגמות הלימוד כימיה וקירור ומיזוג אוויר.

מחזור שני - נובמבר 2007 במכללה הטכנולוגית באר שבע ובמכללת הנגב ע"ש ספיר. מגמות הלימוד כימיה, מכונות ואלקטרוניקה.

מחזור שלישי - החל בנובמבר 2008 במכללה הטכנולוגית באר שבע במגמות לימוד תוכנה והנדסה אזרחית - ניהול בניה.

פרויקט ח"ן (חילופית נשים)

פרויקט להכשרה חלופית לנשים מהמגזר החרדי, הינו פרויקט בו מתקיימים לימודים לתואר הנדסאי בסמינרים במסגרת חרדית, המוכרים על-ידי משרד החינוך. המטרה: יצירת שינוי משמעותי במקורות ההכנסה של הקהילה החרדית. לפתח אופק תעסוקתי של האוכלוסייה הצעירה החרדית, הגדלת מספר הנשים החרדיות המתפרנסות בתחום הכשרתן ושיפור איכות התעסוקה של המשפחות הצעירות, להטמיע בקהילה והפיכת התוכנית לחלק אינטגרלי ממסלולי הלימוד (כחלופה להוראה).

מרכז מידע

שירות ושיפור מתמיד הם ערך המנחה את מרכז המידע המעניב שירות ללקוחותיו החיצוניים - האזרח, סטודנטים, צוותי הוראה והנהלה של מכללות מה"ט, ולקוחות הפנים - עובדי מה"ט ומשרד התמ"ת. מרכז המידע נותן מידע ומענה לפניית ציבור במסגרת שירות מענה ממוחשב של אתר המשרד ובפניה ישירה למה"ט, באשר להכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים. מרכז המידע מסייע לשיווק המכללות ולמיצוב תואר הנדסאי או טכנאי מוסמך בשרשרת התארים בתחומים טכנולוגיים.

אתר האינטרנט <http://mahat.moital.gov.il>

קשר ישיר עם הלקוח - הסטודנט, ההנדסאי, הטכנאי המוסמך, קהל ההנדסאים והטכנאים, צוותי המכללות, שקיפות, שירות ושיווק הם המנחים את מהות המידע הקיים באתר. המידע מאפשר לאזרח חשיפה לתחום, למגמות לימוד, למכללות ולאיכותן, לתוכניות לימוד. לעזרת הסטודנט מפורסמים זכויותיו וחובותיו, מאגר בחינות, ציוניו, אפשרויות העסקה, שאלות מהותיות של סטודנטים, רישום ותשלום לפנקס טכנאים והנדסאים. לרשות האזרח פורסמו רשימות הנדסאים וטכנאים מוסמכים מדופלמים על פי תחומי הכשרה. עליהן ניתנו תשובות המהוות מידע וידע המשרת את לקוחות מה"ט.

באוקטובר 2008 נפתח המחזור ח' של פרויקט רגיע. עד היום למדו במסגרת הפרויקט למעלה מ-1,200 סטודנטיות.

פרויקט מהנדסים עולים להנדסאי מכטרוניקה:

מהנדסים עולים רבים מחבר העמים אינם משתלבים במקצועם בארץ מהסיבות הבאות: התחום המקצועי אינו רלוונטי בארץ, או לימודים במסגרות "לא מעורכות" כמו מכללות צבאיות וכדומה.

הפרויקט משותף לסוכנות היהודית, משרד הקליטה, מה"ט, רשויות מקומיות (נצרת עלית ובאר-שבע) והמכללות בהן לומדים המהנדסים-עולים. הפרויקט החל בשנת הלימודים תשס"ד במכללת נצרת עלית יזרעאל. בשנה"ל תשס"ה התרחב הפרויקט גם למכללה הטכנולוגית באר שבע.

במסגרת הפרויקט לומדים מהנדסים עולים, לקראת הסמכה לתואר ישראלי "הנדסאי מכטרוניקה". המקצוע מורכב ומקיף נושאים כמו תכנון ממוחשב, מכניקה לפתח אופק תעסוקתי של האוכלוסייה הצעירה החרדית

מדויקת, אלקטרוניקה תעשייתית, בקרה, ניהול, רובוטיקה ותחומים אחרים. הלימודים אורכים כ-16 חודשים רצופים. עד סוף שנה"ל תשס"ח סיימו את לימודיהם כ-100 בוגרים וכמעט כולם השתלבו בעבודה בתחום המקצועי שלמדו. במרץ 2008 נפתחו שני מחזורים במכללת ב"ש ובנצרת עלית.

פרויקט מסלול טכנאים חד-הורים:

פרויקט טכנאים חד הוריים מתקיים בשיתוף שירות התעסוקה, הביטוח הלאומי והיחידה לקידום נשים במשרד התמ"ת. מיועד לחד הוריים זכאי הבטחת הכנסה. מטרת הפרויקט לשדרג את ההשכלה, לרכוש מקצוע תואר טכנאי מוסמך ולסייע בהשמה בעבודה. הסטודנטים מקבלים פטור משכר לימוד והמשך קבלת הגמלה לכל אורך הלימודים.

במחצית שנה"ל תשס"ז, נפתח המחזור השלישי לטכנאיות ל"הורים יחידים". 2 כיתות - טכנאיות בסיוע מחשב ו-4 כיתות לטכנאיות אלקטרוניקה (הלימודים הסתיימו בחודש מרץ 2008). טרם נפתחו כיתות חדשות.

פרויקט לוחמים בדווים:

מתקיים בשיתוף צה"ל-אט"ל, בה"ד 20 ומכללת יהודה ושומרון, החל מחודש פברואר 2003. הפרויקט מתקיים במסגרת צבאית, במהלך השרות ובמימון צבאי מלא. מטרתו לאפשר לנגדים בדווים לרכוש תואר טכנאי מוסמך במגמת תעשייה וניהול, לקראת שילובם העתידי במשק.

בחודש אוקטובר 2008 נפתח מחזור רביעי - (מכינה עד אוגוסט 2009) והמשך לקראת תואר טכנאי תעשייה וניהול עד נובמבר 2010.

מה"ט - מגמות ראשיות בשנה"ל נ"תשס"ט

מגמה ראשית	שם המגמה	שנה א	שנה ב'-ג'-ד'	סה"כ
הנדסת מכונות	סה"כ מכונות	1,190	1,632	2,822
הנדסת תעשייה וניהול	סה"כ תעשייה וניהול	1,838	2,852	4,690
הנדסת הבניה	סה"כ הנדסת הבניה	984	620	1,604
אדריכלות ועיצוב פנים	אדריכלות ועיצוב פנים	988	1,182	2,170
הנדסת חשמל	הנדסת חשמל	637	823	1,460
הנדסת אלקטרוניקה	סה"כ הנדסת אלקטרוניקה	803	1,200	2,003
הנדסת כימיה	סה"כ הנדסת כימיה	237	327	564
הנדסת חקלאות	סה"כ הנדסת חקלאות	28	92	120
הנדסת תוכנה	סה"כ הנדסת תוכנה	1,461	1,277	2,738
מכשור ובקרה	מכשור ובקרה	35	41	76
הנדסת סביבה	הנדסת סביבה	62	150	212
צילום ומדיה דיגיטאלית	צילום ומדיה דיגיטאלית	66	72	138
הפקת דפוס	הפקת דפוס- התמחות גראפית ממוחשבת	80	56	136
גרעין - כורים	טכנאים	67	0	67
פלסטיקה	פלסטיקה	22	23	45
הנדסת קירור ומיזוג אויר	הנדסת קירור ומיזוג אויר	78	80	158
ביוטכנולוגיה	ביוטכנולוגיה	169	138	307
הנדסת קולנוע וטלוויזיה	סה"כ קולנוע וטלוויזיה	109	236	345
עיצוב תעשייתי	עיצוב תעשייתי	57	80	137
אדריכלות נוף	אדריכלות נוף	126	96	222
הנדסת קול הקלטה והגברה	הנדסת קול הקלטה והגברה	100	112	212
תקשורת חזותי	תקשורת חזותית	419	327	746
הנדסת תקשורת אינטראקטיבית	הנדסת תקשורת אינטראקטיבית	257	221	478
הנדסה רפואית	הנדסה רפואית	201		201
טכנולוגיות המים	טכנולוגיות המים	132		132
21,783	8,583	10,146		

1. לא כולל מכינות טכנולוגיות וקורסי רענון

תחום פדגוגיה:

מפתח ומספק את התשתית המקצועית, שרותים פדגוגיים, בחינות והטמעה עבור כלל הפעילות בהכשרה והשתלמויות של האגף, במסלולים השונים, לנוער ומבוגרים וכן לנבחנים אקסטרנים.

פדגוגיה:

ברוטו כולל עודפים	ביצוע מזומנים	ביצוע בפועל	תקציב 2009
13,001	6,518	6,447	875 (6,500 מותנה)

תחום פדגוגיה מטה:

לישמוש נכון בתוצאות מבחני המיפוי לשיפור ההוראה. הפעלת פרויקט תמיכה לתלמידים חדשים בעלי לקויות למידה. ארגון וביצוע השתלמויות ומערכי הטמעה עבור סגלי הוראה / הדרכה במוסדות הכשרה מקצועית לנוער ומבוגרים, וצוותים טיפוליים לנוער. עריכת השתלמויות לפיתוח חונכים (לנוער) מן התעשייה ופעילויות Coaching לצוותי תעסוקה בבתי הספר. עריכת כנסים מקצועיים בנושאים פדגוגיים כמו כנסי "מרכז נגיש", עבור הצוותים המקצועיים-פדגוגיים במרכזי ההכשרה למבוגרים אשר התמקדו בלקויות למידה אצל מבוגרים וכו'.

ב-2008 פותחו הופקו ועודכנו 26 פרויקטים פדגוגיים, כותרים, מאגרי שאלות וחומרים חדשים שונים, ביניהם: במכונות ומתקני חשמל, באוטוטרניקה, מערכות חשמל ואלקטרוניקה ברכב, חוברות לענף המטפלות בשפה הערבית ועוד. הושלמה ועודכנה סדרת מאגרי שאלות לימודיים בענף החשמל והאלקטרוניקה בכל הרמות (חשמלאי מעשי, חשמלאי מוסמך וחשמלאי ראשי). ב-2008 בוצעו עבור 838 משתלמים 37 פעולות להדרכת סגלי ניהול והוראה, הטמעה והנחיה. הופעל דגם חדש להכשרת חונכים מהתעשייה (באמצעות מרכז פומבי).

אתר פדגוגי המכיל מידע פדגוגי ושיווקי על פרויקטים, וכן חומרי הוראה ולמידה, ממשיך לשמש כלי עזר למנהלים, למורים וללומדים, ולשדרוג מתמיד של פרויקט מבחני המיפוי. באמצעות מרכז ההפצה הווירטואלי ניתן לרכוש את חומרי הלימוד המפותחים במאה, כולל הגרסאות השונות של יומני כיתה עבור בתי הספר והמכללות. בשנת 2008 נשמר נפח המכירות של ספרי לימוד ואמצעי הוראה לעומת 2007 והסתכם ב- 28,000 פריטים.

תחום הבחינות:

פיתוח, עדכון ותרגום של שאלוני בחינה ומאגרי שאלות. הזנת ציוני בחינות פנימיות וחיצוניות והנפקת תעודות. סה"כ התווספו בשנת 2008 למאגר המרכזי 12,795 שאלות מהן 10,671 שאלות חדשות. באחד עשר החודשים הראשונים של שנת 2008 נערכו סה"כ 103,837 מבחנים חיצוניים עבור 37,380 נבחנים מבוגרים וכן 12,880 מבחנים עבור 5,713 נבחני נוער. הבחינות העיוניות והבחינות המעשיות בוצעו בעזרת נותני שירותים חיצוניים וקבלני חוץ בבתי הספר ובאתרי בחינה שונים ברחבי הארץ. בשנת 2008 נמשך פיתוחו של מחולל שאלות חדש שמותאם לצרכי המערכת ושאליו הוזנו סה"כ עד היום כ-7,604 שאלות ממפותחות. באמצעות המחולל ניתן לשלוף מהמאגר הממוחשב, לכל מועד בחינה, שאלוני בחינה ממוחשבים שמשקפים נאמנה את תוכניות לימודים. כמו כן נמשך הפרויקט של מיפוי, קידוד ומפתוח של כל מאגרי הבחינות התקינים העומדים לרשות היחידה לצורך פיתוח, עדכון ותרגום, בהתאם לצרכים על פי קריטריונים שהוגדרו ביחידה. באמצעות אתר הבחינות של היחידה יכולים נבחנים לקבל מידע אודות מועדי בחינות ארציות, שאלוני בחינה לדוגמה, מידע לנבחן ושירותים שונים לנבחנים ולבתי הספר. נבחנים במסגרות נוער של האגף קיבלו את ציוני מבחניהם באתר של היחידה.

7. פיקוח מקצועי פדגוגי:

הפיקוח המקצועי פדגוגי מבצע פעולות הערכה, יעוץ, הנחייה ובקרה פדגוגית ומקצועית על קורסי ההכשרה, לכל האוכלוסיות שבטיפול האגף (נוער, מבוגרים, הסבת אקדמאים, חיילים משוחררים - במסלולי הכשרת יום/ערב) ובכלל זה הערכת מוסדות

גיבוש והפעלת סטנדרטים מקצועיים-פדגוגיים לענפים, מגמות, מקצועות לימוד ומקצועות בחינה וכן למסלולים ולפרויקטים פדגוגיים מערכתיים, תאום בין היחידות והלשכה המשפטית בהסדרת מקצועות וחקיקה הנוגעת להכשרה מקצועית. הפעלת מסלולי הכרה חדשים לנוער. ייזום וריכוז פרויקטים מיוחדים - במסלולי הכשרה והשתלמות של נוער ומבוגרים ובמסלולים לאקסטרינים. בניית תשתית פדגוגית לפתיחת הכשרות לנוער חרדי במגוון מקצועות, גיבוש פרוגרמה להסדרת מסלולים ופרויקטים לקידום אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, תלמידים עם מוגבלויות, תלמידים לקויי למידה, ייזום ערכות הדרכה להוראה ולמידה מותאמת וכו'. הסדרת מקצועות חדשים וקביעת חוקת זכאות לתעודות. ייזום מהלך מערכתי לבניית סטנדרטים ודרגות הגמשה של תוכניות לימודים, תוכניות חניכות, בחינות, אמצעי הוראה והשתלמויות. שדרוג והרחבת הסכמים להשוואת השכלה, לאישור גמולי השתלמות מול ועדה בין-משרדית. כמו כן היחידה עוסקת בבנייה ותחזוקה של תשתית המחשוב למסלולים ומגמות הכשרה, לומדים, נבחנים ותעודות במסלולי הכשרה והשתלמויות.

היחידה לתוכניות לימודים:

פיתוח ועדכון של תוכניות לימודים והתאמתן לדרישות המשק ולצרכים של האוכלוסיות השונות. ביצוע סקרים וחקר עיסוקים כבסיס לפיתוח קוריקולרי. פיתוח ופרויקטים מערכתיים כמו: עריכת שינויים מבניים וסריקת תוכניות לימודים במסלולי הכשרה למבוגרים, גיבוש מתווה מתודולוגי להערכת תוכני"ל חדשות במסלול כיתת לימוד עם השמה. עצוב ערכות מידע לתעשייה (בענפים חשמל ומתכת). המשך עדכון תוכניות לימודים במקצועות מחליפי עובדים זרים בתעשייה. המשך פרויקט מערכתי של קיצור דיפרנציאלי של מספר שעות לימוד ומודולריזציה של תוכניות לימודים להכשרת מבוגרים.

פיתוח מודולות למידה בתחום הימיומנויות הרכות" במסגרת פרויקט "נגה" - מסלול לתלמידים מצטיינים ללימודי טכנאים. פיתוח תוכניות לימוד לאוכלוסיות מיוחדות: חרדים והמגזר הערבי. התאמת תוכניות לצרכי התעשייה בתחום החשמל המסויג. בניית דגמים של תוכניות מסגרת ושל תוכניות חניכות, עיצוב מסמך קוריקולרי - תשקיף למגמה, שמיועד לסייע ללשכות התעסוקה להציג את קשת העיסוקים של האגף. בדיקה שוטפת של תוכניות לימודים לנוער ומבוגרים ועדכון חוקת זכאות לתעודות במסלולים השונים, הפקת מסמכים קוריקולריים לניהול פדגוגי של מסגרות הכשרה והשתלמות מקצועית.

ב-2008 פותחו והופקו 172 פרויקטים ומסמכים קוריקולריים שונים, ביניהם: 70 תוכניות לימודים (עדכונים, פיתוח חדש, פנים-מפעלויות, בגרויות (...), 86 אישורי הפעלה, תשקיפי מגמות ומוצרים שונים, 5 אוגדנים למערכת שעות למסלולים השונים, 11 פרויקטים מערכתיים וסקרים.

המחלקה לפיתוח פדגוגי-טכנולוגי (מא"ה):

ייזום, פיתוח ועדכון חומרי לימוד והוראה. פיתוח והפקת מאגרי שאלות ותשובות כחומר לימודי לתרגול וכהכנה לבחינות גמר. הפעלת מערך משודרג של בחינות כניסה לנוער ולמיפוי רמת השכלה של תלמידים חדשים הנקלטים בבתי הספר לנוער שבפיקוח האגף. התחלת ניסוי

לשכות מסחר. המשלחת קיימה סדנא מקצועית משותפת שכללה הרצאות מומחים ודיונים בנושאי עניין משותפים. תכנית הביקור כללה: סדנת פתיחה והרצאות: "ההכשרה והחינוך הטכנולוגי בישראל", "הכשרת הנדסאים וטכנאים", "כלכלת ישראל", "תכנית המים הלאומית בישראל", "קשרי המסחר ישראל גרמניה". ביקורים בהכשרה ובאקדמיה בתחומי טכנולוגיות המים: מכללת אורט ברויידא להנדסאים, מכללת רופין להנדסאים, מכללת אריאל להנדסאים. מכון חיפה הפקולטה להנדסת מים וסביבה ואתר המבקר, מכון צוקרברג למחקרי מים אוניברסיטת ב"ג בשדה בוקר. ביקורים בתעשיית המים: טיהור ואחזור שפכים וניהול אספקת מים עירונית בחברת הגיחון, התפלת מי ים באשקלון, חממה בטכנולוגיות המים צמח, אתר ספיר המוביל הארצי טבריה, המוביל הארצי אתר אשכול, מערכת המים של גני הבהאיים חיפה, טיהור המים אתר "שפדן", איגוד משתמשי המים של עמק חפר, ורשות המים הלאומית של ישראל.

פרויקטים משותפים:

פרויקטים משותפים, תלת שנתיים, להכנסת נושאים טכנולוגיים חדשים ומתקדמים בהכשרה, הכנת תכניות לימודים, עזרי לימוד והוראה. צוותי המומחים מורכבים מאנשי: התעשייה, האקדמיה, מכללות, רשתות מקצועיות, הממשלה. מתבצעים שלושה פרויקטים במקביל בשנה.

- מיקרו טכנולוגיה: הפרויקט המשותף בנושא מיקרו טכנולוגיה עוסק במערכות ממוזערות המשולבות התקנים אלקטרוניים, מכנים, כימיים וביולוגיים. מערכות של שבב המשולבות במערכות אלקטרוניקה והייטק. מטרתו פיתוח מסלול לימודים להכשרה ברמת טכנאים והנדסאים. תוצרי הפרויקט ישמשו ברמות שונות של ההכשרה ובהתאמה לדרשות האיחוד האירופי. בחודש יולי 2008 הצוותים נפגשו בישראל. תכנית הביקור כללה סדנא מקצועית משותפת, השתתפות והרצאות ביום העיון באוניברסיטה הפתוחה רעננה, ביקורים בתעשייה אינטל קרית גת, מכללה להנדסה ירושלים, טכניון חיפה, מפעל סמיקונדקטור מגדל העמק.

הצוותים נפגשו בחודש דצמ' 2008 בגרמניה. נערכו דיונים בין הצוותים. ביקור במוסדות הכשרה מקצועית ואוניברסיטאות, התנסות ב"חדרים נקיים", אמצעי הוראה, מעבדה וירטואלית ללימוד המכשור.

- הכשרה מקצועית לסביבות פיתוח חדשות ב-IT: "מסגרות הכשרה ונקודות זיכוי/זכות בתחום ה-IT". פיתוח תכניות להכשרה ועדכון כח אדם המותאם למערכות משתנות במקצועות המחשב, כולל בחינת מדרג הקידום המקצועי וההסמכות. הפרויקט משולב בבדיקת הנעשה באיחוד האירופי "מודל ה-EQF". פרויקט שהחל ב 2007. הצוותים מישראל וגרמניה נפגשו בחודש יולי 2008 במינכן. הביקור כלל 6 סדנאות דיונים שבעקבותיהם הוכנו ונדונו פרופילים להכשרה ב-IT משני הצדדים. ביקור בטלקום מינכן ובמכללה להכשרה מקצועית מינכן. ביקור מקביל של הצוות מגרמניה בישראל נדחה לשנת 2009.

סמינרים וכנסים משותפים:

הרצאות הדדיות של מומחים מהאקדמיה, תעשייה, מחקר, משתי המדינות, בתחומים ונושאים מקצועיים וטכנולוגיים חדשים

למכרז, אישור מבנה ותשתיות הכשרה, אישור והנחיית סגל ההוראה, בקרה על תוכני"ל וביצוע. מערך הפיקוח המקצועי פדגוגי מהווה גורם מרכזי בעיצוב התכנית המקצועית והפדגוגית של האגף. ה"פיקוח" הינו אחד מגורמי הבקרה הפדגוגית והמקצועית של מערכת ההכשרה הטכנולוגית, מפעיל אמות מידה מקצועיים ופדגוגיים, לבחינת והבטחת התנאים והתהליכים לביצוע הכשרה הולמת, בהתאם למדיניות האגף ובהתאם לצורכי המשק.

מעקב ובקרה:

פיקוח על הישגי תלמידים, חקירת כשלים והפצת לקחים.

8. הפעילות הבינלאומית

קשרי גרמניה:

הסכם בין המשרד הפדראלי למדע והשכלה בגרמניה (BMBF) ובין האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה לקידום ההכשרה המקצועית/טכנולוגית והתעשייה בשתי המדינות.

מטרות הפעילות המשותפת:

לימוד הדדי וחילופי ידע בין מערכות ההכשרה המקצועית טכנולוגית והתעשייה.

- פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות בתחום ההכשרה המקצועית/טכנולוגית.
- זיהוי מקצועות ועיסוקים חדשים ופיתוח מסלולי לימוד ועזרי הוראה למקצועות אלו.
- התאמת תפוקות ההכשרה המקצועית טכנולוגית לדרשות התעשייה.
- הרחבת שיתוף הפעולה בין מומחים במערכות ההכשרה התעשייה, האקדמיה.
- פיתוח גישות וטכניקות להכשרת אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.

סדנאות מקצועיות של מומחים:

קיום סדנאות מקצועיות של מומחים ישראלים בגרמניה ומומחים גרמנים בישראל.

- בחודש מאי 2008 יצאה משלחת בת 11 משתתפים של מומחים מישראל לגרמניה, בנושא "טכנולוגיות המים" המשלחת כללה נציגי: ממשלה, מה"ט, מכללות להנדסאים, טכניון חיפה, איגוד מהנדסי המים, מקורות, גיחון, רשות המים, חממה טכנולוגית. מטרת הביקור הכרת מערכת ההכשרה המקצועית והטכנולוגית בגרמניה בתחום טכנולוגיות המים. הכרת התעשייה הטכנולוגית הגרמנית בתחום טכנולוגיות המים, לימוד שיטות הכשרה טכנולוגית בתחום המקצועי. תכנית הסיוע כללה: סדנא לימודית, ביקורים במסגרות הכשרה ובגופים המטפלים בקידום ההכשרה המקצועית InWent ו-BIBB, ספקי הכשרה המקיימים פעילות בתחום טכנולוגיית המים ומפגשים עם מומחים. מתקני טיהור ואחזור שפכים, ויסות שיטפונות מים, רשויות מים עירוניות, מפעלי יצור ציוד ומכונות טכנולוגיות המים, אקדמיה המכשירה מהנדסים וחוקרים לתחום המים והסביבה.

- בחודש נובמבר 2008 הגיעה ארצה כאורחי האגף להכשרה, קבוצה של 12 מומחים מגרמניה בנושא "טכנולוגיות המים". המשלחת כללה מומחים מההכשרה, אקדמיה, תעשיית המים,

- ה. התקבל דיווח אודות הביקור שנעשה בנושא טכנולוגיות המים בגרמניה.
- ו. נדון נושא חילופי ידע בין גופים להכשרות מדריכים ומורים.
- ז. שונות: ציון אירועי 40 שנה לקשרי ישראל גרמניה בהכשרה מקצועית.
- ח. סדנא משותפת ל 2009: בנושא "אנרגיות ירוקות". דיון המשך בפגישת נובמבר 2008.
- ט. חילופי תלמידים מהחינוך הטכנולוגי. המשך דיון בפגישת נובמבר 2008.
2. מפגש פגישת ישראל גרמניה: נערך בת"א בחודש נובמבר 2008. הפגישת דן וקיבל החלטות בנושאים הבאים:
- א. סדנא משותפת ל 2009: קיום סדנאות/משלחות בנושא "אנרגיות ירוקות" בשנת 2009.
- ב. קיום משלחת מיוחדת שמטרתה שיתוף פעולה בין גופי הכשרה (ממשלה, איגודי תעשייה, לשכות מסחר, איגודי עובדים, רשתות חינוך) שנת 2009.
- ג. סמינר המשותף האמור להתקיים ב-2009 גרמניה "אנרגיות ירוקות".
- ד. פרויקט מיקרו טכנולוגיה והכנות הצוות למפגש בגרמניה בחודש דצמ' 2008.
- ה. פרויקט חדש שהחל בשנת 2008 בנושא: "Competence frameworks and credit point in IT sector". עדכון אודות מפגש הצוותים שהיה בחודש יולי 2008 בגרמניה. הצוות הישראלי יצא לגרמניה במחצית שנת 2009.
- ו. אפשרויות לפרויקטים חדשים: הכנות לארגון צוותים לפרויקטים חדשים לשנת 2010.
- ז. הכשרות מדריכים ומורים. אינו בעדיפות בשנת 2009.
- ח. חילופי תלמידים מהחינוך הטכנולוגי.

הסכמים חדשים ואירוח משלחות בתיאום עם מינהל סחר חוץ בתמ"ת:

1. בתאריך 23.6.2008 נפגשה שרת האוצר של צרפת עם סגן רה"מ ושר התמ"ת ונחתמה הצהרת כוונות משותפת לשיתוף פעולה בתחומי ההכשרה המקצועית בין שתי המדינות.
2. בתאריך 28.8.2008 נפגשה שרת החינוך והמחקר של גרמניה בישראל עם סגן רה"מ ושר התמ"ת בישראל ונחתמה הצהרה משותפת, בו מביעים השרים תמיכה בהמשך הקשרים של מערכות ההכשרה המקצועית בין שתי המדינות.
3. בחודש ספטמבר 2008 משלחת של אנשי חינוך מקולומביה, הייתה אורחת האגף להכשרה המקצועית וביקרה במכללת הדסה בירושלים, בבית הספר המרכזי למלונאות, תדמור" הרצליה ובמכללה אורט הרמלין להנדסה נתניה.
4. ביום 17 בספטמבר 2008, שר החינוך הטכני וההכשרה המקצועית של חוף השנהב, יחד עם כמליה של 8 אנשי חינוך והכשרה היו אורחי האגף להכשרה. האורחים התקבלו ע"י מנהל האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם, ביקרו בבית"ס למלונאות והארחת תדמור הרצליה, ביה"ס לנוער טכנולוגי אורט יד שפירא ובמרכז להכשרה מקצועית, מלט"ב חולון.
5. בחודש נובמבר 2008 אירוח באגף להכשרה משלחת ממדינת אסן, גרמניה, שהגיעו כאורחי קרן היברט בנושא מכללות להכשרת מורים טכנולוגיים.

- בהכשרה המקצועית המשפיעים על התעשייה, הכלכלה והחברה.
- **כנס/סמינר בנושא "ההכשרה המקצועית בתעשייה המסורתית בעידן חדשנות טכנולוגית"** התקיים ביום 26.5.2008 בירושלים. בכנס השתתפו אורחים רבים ממגזרים שונים, הכשרה מקצועית ואקדמיה, תעשייה והתאחדויות תעשייה ואיגודים, ממשלה, מכללות, רשתות חינוך טכנולוגי, בתי ספר לנוער ומבוגרים ואורחים רבים. את הכנס פתחו מנהל אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם, הנציב לענייני חינוך והכשרה לאיחוד האירופי של גרמניה ונשיא התאחדות התעשיינים בישראל. הכנס בו ניתנו הרצאות הדדיות של מרצים מישראל וגרמניה חולק ל-3 מושבים. מושב 1: "השפעת החדשנות הטכנולוגית והמו"פ על הכשרת כח האדם בתעשיות המסורתיות", מושב 2: "שדרוג כח האדם ותיק בתעשייה המסורתית לטכנולוגיות חדשניות", מושב 3: תפקיד הממשלה, התעשייה והאיגודים המקצועיים בהכשרת כח אדם איכותי לתעשייה המסורתית".
 - **יום עיון בנושא פרויקט בילטרלי בנושא "מיקרו טכנולוגיה להנדסאים"** התקיים באוניברסיטה הפתוחה, רעננה בהשתתפות מומחים ואורחים ממכללות להנדסאים, הכשרה, אקדמיה וצוותי פרויקט המיקרו טכנולוגיה מישראל וגרמניה. את הכנס את פתחו סמנכ"ל מט"ח ומנהל ביה"ס לטכנולוגיה ורי הצוות הישראלי, מנהלת מה"ט. נתנו הרצאות הדדיות של צוותי הפרויקט מישראל וגרמניה.
 - **"כנס רופין לטכנולוגיות המים"** התקיים ב-25.11.2008 במכללת רופין להנדסאים בהשתתפות משלחות המים מישראל וגרמניה, פגישת ישראל גרמניה (BMBF, InWent), הכשרה, אקדמיה, ממשלה, רשויות מים, סטודנטים, אורחים ומוזמנים חיצוניים. את הכנס פתחו מנהלת מכללת רופין להנדסאים וטכנאים, מנהלת מה"ט, מנהל אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם, הנציב לענייני חינוך והכשרה לאיחוד האירופי של גרמניה, מנהל פרויקט המים הממשלתי. הכנס כלל הרצאות מקצועיות בטכנולוגיות המים: ראש מסלול טכנולוגיות המים במכללת רופין, מנהל חברת ת.ג.מ, מנהל אגף ההתפלה וטכנולוגיות המים של רשות המים, והרצאות אורחים מגרמניה. בתום הכנס המקצועי התקיים דיון אודות שיתופי פעולה בין המומחים משתי המדינות אודות ההכשרה המקצועית בטכנולוגיות המים.

מפגשי פגישת ישראל גרמניה:

- פגישת משותף של שני המדינות גרמניה וישראל; משרד התמ"ת, אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם של ישראל ומשרד החינוך והמחקר, חטיבת ההכשרה המקצועית של גרמניה. הפגישת מקיים מפגשים לתכנון הפעילויות המשותפות לעיל, מעקב וביקרה, נושאים ורעיונות לפעילויות חדשות, השתלבות בפעילות גורמים משיקים, פרסומים משותפים, תיאומים מנהליים.
1. מפגש פגישת ביניים ישראל גרמניה: נערך בירושלים בחודש מאי 2008. הפגישת דן וקיבל החלטות בנושאים הבאים:
- א. נעשה תיאום אודות הסמינר האמור להתקיים מיד לאחר דיוני הפגישת אודות התעשייה המסורתית.
- ב. פרויקט מיקרוטכנולוגיה והמשכו בשנת 2008.
- ג. פרויקט חדש שהחל בשנת 2008 בנושא: "Competence frameworks and credit point in IT sector". המשכו בשנת 2009
- ד. אפשרויות לפרויקטים חדשים: "טכנולוגיות המים", "תעשייה מסורתית".

מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

תקציב באש"ח 2009	תקציב באש"ח 2008
554,792 ש"ח	583,000 ש"ח

מעונות יום משפחתונים וצהרונים:

- 89,892 ילדים בגילאי לידה עד 3.5 שנים מהם 77,708 ילדים לאמהות עובדות ו-12,184 ילדים למשפחות מצוקה. כ-1717 מעונות יום וכ-2600 משפחתונים בפריסה ארצית בכל המגזרים והזרמים.
- צהרונים - 4000 ילדים בכ-440 צהרונים מוכרים

פיקוח:

כיום פועל האגף מתוקף "חוק הפיקוח על מעונות התשכ"ה - 1965".

יוזמות חקיקה:

- המשרד העביר להצבעה במליאה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם הועדה לזכויות הילד: "הצעת חוק הפיקוח על מסגרות לפעוטות, התשס"ח 2008". משמעות החוק הינה כי לא יקיים אדם ולא ינהל בעצמו או באמצעות אחר, מסגרת לפעוטות אלא אם קבל רישיון לאותה מסגרת, בה מתקיימים התנאים שקבע השר בתקנות.
- עם כניסת החוק לתוקף יחיל המשרד את החובה על מסגרות לפעוטות להחזיק ברישיון ולקיים בה את כל התנאים שנקבעו ברישיון.

תוכניות בביצוע

- "שילוב אמהות במעגל העבודה" - בהתאם להחלטת ממשלה מחודש 6/2005 במטרה לעודד את שילובן של נשים במעגל העבודה. לתוכנית 3 יעדים מרכזיים:
 1. הרחבת מעגל הילדים
 2. העמקת הסבסוד
 3. טיוב השירות

- הטבות לעידוד נשים (שאינן עובדות) לשילובן בעבודה:
 1. במסגרת תוכנית עידוד הורים יחידים לצאת לעבודה או להגדיל משרתם ייקלטו כ-1000 ילדים בתעריף של 250 ש"ח לילד לחודש - תשלום הורים, והיתרה במימון ממשלתי.
 2. פתיחת 900 משפחתונים חדשים בכל המגזרים שיאפשרו ל-2200 נשים לצאת לעבודה וייתנו מענה ל-2000 ילדים חדשים במערכת.
 3. תוכנית סיוע נקודתי לפרק זמן קצוב לאמהות נשואות אשר יוצאות לעבודה או הגדילו את משרתן. במסגרת התוכנית ייקלטו כ-1000 ילדים בתעריף מוזל של 250 ש"ח לילד לחודש במשך 4 חודשים - תשלום הורים והיתרה במימון ממשלתי.
 4. לראשונה יסבסד המשרד עלות החזקת ילדים בצהרונים, בגילאי 3.5-9 שנים.

הטבות לאמהות הנמצאות במעגל העבודה:

- 1. הארכת פעילות המעון בשעה נוספת עד השעה 17:00 וסבסוד עבור השעות עד השעה 17:00
- 2. סבסוד ממשלתי מוגדל בשעור של 100-200 ש"ח לחודש למשפחות בעלות הכנסה נמוכה להן 2 או יותר ילדים במעון.
- 3. סבסוד ממשלתי מוגדל לילדים לדרגות 3-4 (משפחות בעלות הכנסה נמוכה) - בכ-63 ש"ח לילד לחודש.
- 4. יישום מלא של הסטנדרטים במעונות יום ובמשפחתונים במסגרת תוכנית ניסוי, כחלק מהיוזמה הלאומית של הממשלה ליישום דו"ח שמידט למען ילדים ונוער בסיכון.
- 5. הערכות לביצוע החלטת ממשלה שילוב אמהות במעגל העבודה מחודש 2/2007 אשר מטרתה הרחבת היצע השירותים וההטבות לאמהות העובדות בהיקף תקציבי של 200 מיליון ש"ח נוספים. צפי להתחלת ביצוע- שנת הלימודים תש"ע - תשע"א.

פיקוח על העבודה

קביעת מדיניות ואכיפת חוקי בטיחות וגהות בעבודה, בריאות העובדים, מניעת תאונות עבודה ומחלות מקצוע

תקציב 2009 באש"ח		תקציב 2008 באש"ח			
ברוטו	נטו	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל	נטו	
1,800	479	795	746	*211	אגף הפיקוח
	23,149	14,187	9,813	24,001	פעולה מונעת

* התקבלו תוספות במהלך השנה של 1,330 אש"ח

מקומות עבודה נתונים לפיקוח - 55,500
מתקנים הנמצאים בפיקוח שאינם במקומות העבודה - 49,000

- תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בפורמלדהיד)
- תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש)
- תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בקרינה מייננת)
- תקנות ארגון הפיקוח (ממונים על הבטיחות)
- תקנות ארגון הפיקוח (תכנית בטיחות)
- תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה)
- תקנות הבטיחות בעבודה (פיגומים ממוכנים)
- תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח)
- Codes Of Practice (COP) בנושא חדרי נתיחה
- Codes Of Practice (COP) בנושא צלילה תעסוקתית

5. הוצאת אישורי מינויים לתפקידים שונים

על פי החוקים והתקנות, נדרש אישור מינוי לתפקידים שונים. האגף מאשר את המינויים לאחר שנבדקת התאמת האדם לתפקיד המבוקש.

מספר מינויים שאושרו על ידי אגף הפיקוח בשנת 2008 לפי סוג המינוי	
388	ממונה על הבטיחות במקום עבודה
22	ממונה על בטיחות קרינה
30	ממונה על בטיחות לייזר
2,001	מנהל עבודה בבניה
63	מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה
1	מנהל מחצבה
2,505	סה"כ

6. הסמכות בטיפול האגף

האגף מסמיך ומפקח על עשרות אלפי נותני שירותים בנושאים שונים, בתחומי הבטיחות והבריאות בתעסוקה. לצורך ביצוע ההסמכות מקיים האגף בדיקות של מועמדים, בחינות וכן בודק באופן שוטף את כשירותם לעסוק בתפקיד לו הוסמכו.

רקע לפעילות אגף הפיקוח על העבודה:

אגף הפיקוח על העבודה מופקד על קביעת מדיניות בנושא בטיחות בעבודה, בריאות העובדים וגיהות תעסוקתית ועל פיקוח ואכיפת הוראות החוקים והתקנות השונים בתחומים אלו במקומות העבודה. הפיקוח והאכיפה נעשות מכוח חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו, וכן מכוח פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 ותקנותיה. כמו כן אחראי האגף על מתן היתרים לפעילויות שונות ועל הסמכות של גופים העוסקים בתחומי בטיחות ובריאות בתעסוקה. הפיקוח והאכיפה מתבצעים ככל ענפי המשק - בתעשייה, בבנייה, בחקלאות ובשירותים. הפיקוח כולל הנחיות לבטיחות, אכיפת חוקים ותקנות, דוחות פיקוח, צווים וחקירות תאונות עבודה ומחלות מקצוע.

1. הפעלת פיקוח במקומות עבודה

- ביקורי פיקוח בתעשייה, מלאכה ושירותים - 9,870
- ביקורי פיקוח בבניה ובבניה הנדסית - 4,418
- ביקורי פיקוח בחקלאות - 323

2. חקירת תאונות עבודה ומחלות מקצוע

- חקירת תאונות עבודה ומחלות מקצוע פעילות - 170
- מספר חקירות שהסתיימו בשנת 2008 - 140

3. הוצאת צווים

- צווי בטיחות (איסור המשך עבודה עד לתיקון הליקוי) - 1,200
- צווי שיפור - 800

4. קידום תקנות וחקיקה

- בשנת 2008 טופלו החוקים והתקנות הבאים:
- תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות בתהליכים כימיים מסוכנים)
- תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגיהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות)
- תקנות ארגון הפיקוח (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים)

8. בריאות וגיחות תעסוקתית

מטרת הפעילות בתחום הגיחות התעסוקתית המתבצעת על ידי האגף היא לקדם את מצב הגיחות במקומות העבודה השונים כדי למנוע חשיפות עובדים לחומרים מסוכנים או לסיכונים סביבתיים אחרים, חשיפות העלולות לגרום למחלות מקצוע, וכן לבצע ניטור רפואי אחר עובדים הנמצאים בסיכון כתוצאה מעבודתם בחומרים מסוימים או בגורמים פסיקאליים מסוכנים (רעש, קרינה וכד').

- במהלך 2008 בוצעו על ידי מעבדת אגף הפיקוח 2322 בדיקות סביבתיות ב-321 מפעלים לפי הפירוט הבא:

2008	בדיקות
258	אבק
722	גזים ממיסים
200	עופרת וכרום
548	רעש
344	אקלים
14	תאורה
236	אחרות
2,322	סה"כ

- מעבדת הפיקוח הוסמכה ע"י הרשות להסמכת מעבדות לביצוע בדיקות דיגום, אנליזה ורעש.
- מעבדת הפיקוח משמשת כמלווה להסמכת מעבדות שונות.
- הוסמכו ע"י הרשות להסמכת מעבדות 12 מעבדות דיגום, 10 מעבדות אנליזה, ו-12 מעבדות רעש.
- השתתפות כפרויקט קידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במקומות עבודה קטנים.

9. מחקר ופיתוח - הפעולה המונעת

הפעולה המונעת ומחקר בבטיחות ובבריאות הוקמה לצורך סיוע בהגנה ובשמירה על העובד ובריאותו במקום העבודה. מטרת הפעולה המונעת לתרום לבטיחות העובד ובריאותו באמצעות מניעה, במישרין או בעקיפין, של היפגעות עובדים בתאונות עבודה ובמחלות מקצוע. כדי לקדם את מטרתה היא פועלת להגדלת הידע הקיים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה וליישומו במקומות עבודה, ליצירת כלים ואמצעים להפצת הידע ויצירת פעילויות מגוונות המקדמות את הבטיחות ובריאות העובד במקום עבודתו. הידע הנאסף באמצעות הפעולה המונעת מקיף נושאים רבים הנכללים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה: גיחות תעסוקתית-איתור סיכונים ומציאת פתרונות, פסיכולוגיה תעסוקתית, ארגונומיה והנדסת גורמי אנוש, ניהול בטיחות, שיטות הדרכה, העברת מידע ועוד.

פעולות עיקריות:

- פרויקט קידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במקומות עבודה קטנים
- מימון והפעלת מחקרים, סקרים ופעולות יישומיות באמצעות "קול קורא"

מס' הסמכות בטיפול האגף לפי סוג מתן השירות (מאושר)	
2,219	כשיר בבטיחות (ממונה על הבטיחות)
767	ממונה על בטיחות קרינה
11,736	מנהל עבודה בכניה
2,603	מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה
284	בודק מוסמך (כולל פנים מפעלי לאביזרי הרמה)
1,840	מפעיל זיקוקין דינור
314	מעלין
380	בונה מקצועי לפיגומים
179	ממונה על פיצועים
40,000	עגורנאי/אתת
27	רופא מומחה ברפואה תעסוקתית (הסמכה של משרד הבריאות)
3	מנהל מחצבה
33	גולש בניין
125	מטפס תרנים
1,036	מדריך עבודה בגובה
61,546	סה"כ

מס' הסמכות בטיפול האגף לפי גופים	
32	שירותים רפואיים מוסמכים
13	מעבדות דיגמה מוסמכות
10	מעבדות אנליזה מוסמכות
6	מעבדות מוסמכות לבדיקות קרינה מייננת
12	מעבדות רעש
219	רשויות הסמכה
84	חבי שירות למעליות
376	סה"כ

7. הוצאת היתרים ואישורים

אגף הפיקוח מנפיק מדי שנה אלפי היתרים לנושאים שונים. כמו כן, האגף הוא אחד מנותני האישור לצורך רישיון עסק בסוגים רבים של מקומות עבודה. לצורך מתן אישורו, אנו בודקים את ההיבטים הבטיחותיים במקום העבודה וקובעים תנאים לרישיון העסק.

מספר ההיתרים שטופלו בשנת 2008 לפי סוגים	
251	שימוש בחומרי נפץ
74	הפעלת זיקוקין דינור
8	ניקוי בהתזת חול
9	התקנת דודי קיטור
2,144	אחסון גז ונפט
1,045	ביצוע עבודות גלישה
2,020	מתן אישורים לרשיונות עסק
22	אישורי דגם של פיגומים ממכנים
16	אישורי דגם לעגורני צריח
5	אישורי דגם למסגרות בטיחות לטרקטורים בחקלאות
5,594	סה"כ

- הפעלת מרכז מידע בבטיחות ובגהות
 - הפעלת יחידת יישום במרכז המחקר לבטיחות בעבודה
 - והנדסת אנוש בטכניון
 - פרסום מרכז להפעלת "מוקד מידע" בבטיחות ובגהות
- 10. נושאים נוספים שקודמו בשנת 2008:**
- פיקוח במקור על גורמי סיכון, אצל יצרני ויבואני ציוד וחומרים במטרה למנוע מכירה והשכרה של ציוד שאינו עומד בדרישות הבטיחות והחקיקה
 - המשך יישום ומינוי ממונים על הבטיחות במקומות עבודה בהתאם לדרישות התקנות.
 - המשך יישום ומינוי ועדות בטיחות במקומות עבודה בהתאם לדרישות התקנות.
 - השתתפות בהתקנה ועידכון של תקנים בתחומי הבטיחות והגהות במסגרת מכון התקנים הישראלי
 - המשך פיתוח מערכת מידע מרכזית בבטיחות - מערכת 'אפיק'
 - עריכת מבצעי אכיפה ממוקדים בדגש על נושאים שנקבעו
 - אישור מוסדות הכשרה לכיצוע עבודה בגובה
 - השתתפות בארגון ובעריכה של כנס עבודה בגובה של המוסד לבטיחות ולגהות
 - גיבוש והכנת מסמך לחוזר מנכ"ל לעניין יבוא ופיקוח על זיקוקין
 - גיבוש הצעה לשינוי אכרזת חומרי נפץ
 - עדכון נוהל פיגומים תלויים ממוכנים
- טיפול בהכנסת יבוא פיגומים תלויים בצו ייבוא חופשי
 - קיום פעילות וקשר עם ארגון הבריאות העולמי בתחום הרפואה התעסוקתית
 - הבניית דרישות למטווחי ירי במסגרת רישוי עסקים
 - פעילות לקידום בריאות העובדים החשופים לפורמלדהיד בחקלאות
 - פיתוח נוהל הסמכת שירותי רפואה תעסוקתית וקידומו מול משרד הבריאות
 - הכנת דרישות לבדיקות רפואיות לאוכלוסיות עובדים שונות, כגון, עובדים בגובה, בודקי עגורני צריח, צוללים מקצועיים
 - פעילות משותפת עם משרד הפנים לקידום חקיקה בתחום בטיחות במפעלים ביטחוניים
 - קידום נוהל לבדיקות ללא הרס (בל"ה) לעגורני צריח
 - ביצוע קורס יחודי לבודקים מוסמכים לעגורני צריח
 - ביצוע קורס הכשרה לבודקים מוסמכים למעליות בנושא חשמל
 - עידוד מוסדות אקדמיים לעריכת קורסים לבודקים מוסמכים
 - קידום נוהל הסמכה ועבודה של בודקים מוסמכים
 - קידום הצעה לשינוי נוהל לחברות שירות והתקנת מעליות
 - פעילות במסגרת ועדות בינמשרדיות המאשרות תכשירים שונים לשימוש בחקלאות
 - אישור דגמים של מסגרות בטיחות ותאי בטיחות לטרקטורים המיובאים לארץ
 - השתתפות בהדרכה להסמכה של מיישמים של חומרים בעלי סיכונים מיוחדים בחקלאות.

מינהל הסדרה ואכיפת חוקי עבודה

מטרות המינהל:

- מיצוי זכויות עובדים
- צמצום פגיעה בשכירים ברמות השכר הנמוכות
- הסדרת שוק העבודה בישראל ע"י מתן רישיונות והיתרים בחוקים שבסמכות המינהל.

תקציב המינהל לשנת 2008:

תקציב 2009 באש"ח		תקציב 2008 באש"ח		
נטו	יתרת התחייבויות	ביצוע מזומנים	ברוטו (כולל עודפים)	נטו
6,928	8,692	7,586	16,278	10,402

בקרב אוכלוסיות עובדים חלשות ובמגזרים בהם קיימת סבירות גבוהה לעבירות על החוק, ביניהם: נוער, קבלני כ"א, ענף הניקיון, ענף השמירה (סדרי העדיפויות מפורסמים באתר האינטרנט של האגף).

- הושם דגש באכיפה על אשכול חוקים מוביל "אשכול שכר": חוק שכר מינימום, חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק הגנת השכר וחוק חופשה שנתית.
- נעשתה פעילות מרוכזת למיצוי הליכים בחקירות קיימות, במסגרת זו הוטלה האחריות להטלת הקנסות המנהליים על עובדי אגף האכיפה.
- בתחום התביעה, הלשכה המשפטית הרחיבה את פעילותה באמצעות סיוע של 18 עו"ד חיצוניים.
- הורחב שיתוף הפעולה בין האגף לחשב הכללי במשרד האוצר, שבמסגרתו בוחן כל חשב במשרדי הממשלה את ההרשעות והקנסות אשר הושטו על כל מועמד למרכזי ניקיון, שמירה ואבטחה, או היעדרם, כתנאי להשתתפות במרכזים.

נתוני אכיפה לשנת 2008

- בשנת 2008 התקבלו 3,822 פניות מתוכן 1,785 תלונות. יתר הפניות עסקו בדרישה לקבלת מידע. לעומת זאת בשנת 2007 התקבלו 2,200 פניות מתוכן 1,349 תלונות. הגידול בפניות לקבלת מידע נבע בחלקו מקמפיין תקשורתי נרחב שביצע מינהל ההסדרה והאכיפה בחודש יוני 2008.
- נבדקו 3,005 מעסיקים, 2,393 מתוכם נבדקו לראשונה במהלך שנה זו.
- נהלו 5,854 פעילויות חקירה (נתון המתייחס למכלול החוקים בניגון נחקרו המעסיקים הנבדקים)
- נבדקו 15,000 עובדים. ב-8,000 עובדים הסתיים הטיפול.
- כתוצאה מפעילויות החקירה של מפקחי האגף: בשנת 2008 הוטלו 1,436 קנסות בהיקף של 13.88 מליון ש"ח לעומת 459 קנסות בהיקף של 3.9 מליון ש"ח בשנת 2007.
- הוגשו 165 כתבי אישום באמצעות הלשכה המשפטית.

- שנת 2008 הייתה שנת הקמה וגיבוש עבודת מינהל ההסדרה והאכיפה. בשנה זו תוגבר המינהל בכוח אדם בעקבות החלטת הממשלה ב-2/07 שקבעה תגבור אכיפת חוקי עבודה כחלק מהצעדים להקטנת ממדי העוני.
- לכח האדם הקיים נוספו כ-40 עובדים בתקן ו-60 סטודנטים. לאחר הכשרה מתאימה תגברו עובדים אלו את מערך האכיפה וההסדרה של המינהל.
- בתחום ההסברה קיים המינהל קמפיין תקשורתי רחב להגברת המודעות לחוקי העבודה בקרב העובדים והמעסיקים. נערכו מספר כנסים עם מעסיקים מענפים שונים (ביניהם: רשתות קמעונאיות, חברות ניקיון, אולמות שמחה ועוד).
- בתחום שיפור השירות לציבור והרחבת כלי הסיוע למפקח, אופיינה מערכת המחשוב של המינהל ע"י אגף מערכות מידע במשרד וכיום פועלים לבניית מערכת מעודכנת שתתאם לצרכי המינהל ולגידול בפעילות, תוך מתן דגש על שיפור השירות לציבור וייעול הכלים.
- בתחום התביעה ובמטרה להתאים את נפח עבודתה של הלשכה המשפטית לגידול שחל בכמות תיקי החקירה, תוגברה הלשכה המשפטית ב-18 עורכי דין חיצוניים לסיוע בסגירת הפער שנגרר משנים קודמות ומתן מענה לגידול השוטף.

במינהל 2 זרועות, **אגף האכיפה** האחראי על האכיפה הפלילית ב-18 חוקי עבודה ו**אגף ההסדרה** האחראי על הנפקת רישיונות והיתרים ב-5 חוקי עבודה ופיקוח על ביצוע תנאי היתר/ הרישיון.

להלן סיכומי פעילות האגפים לשנת 2008:

האגף לאכיפת חוקי עבודה אמון על אכיפת 18 חוקי עבודה אשר העבירה עליהם נקבעה בחוק כעבירה פלילית.

דגשים בפעילות אגף האכיפה לשנת 2008:

- נקבעו סדרי עדיפויות לטיפול באכיפה תוך מתן דגש לאכיפה

מבצעי אכיפה מרוכזים (מבצעים יזומים שבוצעו בשנת 2008, בנוסף לטיפול בתלונות)

- מבצע קבלני כח אדם (יוני 2008) בקרב קבלני כוח אדם בעלי רישיון וחברות ללא רישיון. נבדקו 48 חברות ב-123 אתרים, במסגרתם נבדקו כ-900 עובדים.
- מבצע נוער (יולי-אוגוסט 2008) נפתחו 670 תיקי חקירה, במסגרתם נבדקו כ-4,000 נערים ונערות.
- מבצע קבלני ניקיון (נובמבר 2008) נבדקו 50 חברות ב-179 אתרים, במסגרתם נבדקו כ-1,000 עובדים.

ביצוע עפ"י חוקים

החוק	פעילויות שטופלו במהלך 2008 (כולל שנים קודמות)	פעילויות חדשות שנפתחו ב-2008	פעילויות שנסגרו במהלך 2008	קנסות שהוטלו במהלך 2008	סכום כולל	כתבי אישום שהוגשו ע"י הל. המשפטית
שכר מינימום, התשמ"ז-1987	875	637	509	353	ש"ח 3,948,300	18
שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951	1,761	1,234	815	286	ש"ח 3,817,250	70
הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ב-2002	880	667	327	105	ש"ח 1,174,500	9
הודעה מוקדמת לפיטורים והתפטרות, התשס"א-2001	385	310	228	109	ש"ח 193,801	10
עבודת הנוער, התשי"ג-1953	957	675	449	567	ש"ח 4,575,000	12
תקנות חוק עבודת הנוער (פרסומות והופעות), התשנ"ט-1999	14	7	24	9	ש"ח 150,250	2
שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988	156	121	82	7	ש"ח 20,000	17

בחוקים המפורטים להלן הסנקציה הינה הגשת כתב אישום בלבד. הפעילויות שנסגרו נמצאות בתהליכים של בדיקה משפטית והגשת כתבי אישום ע"י הלשכה המשפטית.

החוק	סה"כ פעילויות שטופלו במהלך 2008 (כולל שנים קודמות)	פעילויות חדשות שנפתחו במהלך 2008	פעילויות שנסגרו במהלך 2008	כתבי אישום שהוגשו ע"י הלשכה המשפטית
חופשה שנתית, התשי"א-1951	299	259	120	8
עבודת נשים, התשי"ד-1954	155	115	118	11
העסקת עובדים ע"י קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996	56	50	11	-
הגנת השכר (סעיף 26), התשי"ח-1958	109	86	40	1
למניעת הטרדה מינית (סעיף 7 ב'), התשנ"ח-1998	191	147	94	5
חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התשס"ג-2003	5	3	3	2
שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט-1959	1	1	-	-

אגף הסדרה - רישיונות והיתרים

עוסק בהנפקת רישיונות והיתרים לציבור המבקשים, בתחומים המחויבים ב-5 חוקי עבודה.

- חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996
- חוק שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט-1959
- חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954
- חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951
- חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953

דגשים בפעילות אגף ההסדרה לשנת 2008:

- **חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם**
יישום סעיף 12א' לחוק קבלני כח אדם - מתן היתרים לתקופה של עד 6 חודשים (במקרים חריגים) להמשך העסקת עובד אצל אותו מעסיק בפועל, תקופה העולה על תשעה חודשים. הקריטריונים למתן ההיתר פורסמו לציבור והבקשות הוגשו בהתאם לקריטריונים.
- נערכה בדיקת איתנות פיננסית של חברות קבלני כח אדם ובמקרים מסוימים נדרשו החברות להכפיל את הערכות הבנקאית לצורך שמירה על זכויות העובדים, באם אותה חברה תיקלע לקשיים כספיים ולא תוכל לממש את התחייבויותיה כלפי עובדיה.

ביצוע עפ"י חוקים

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996

מספר חברות שחידשו רישיון	מספר חברות חדשות	מספר חברות שנסגרו/נשלל רישיון	מספר חברות שנבדקו בדיקה איתנות פיננסים ותהליך הבדיקה הסתיים	חברות בהגדלת ערכות כתוצאה מהבדיקה
236	20	11	92	11

תיקון לסעיף 12א' לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996

מס' בקשות להיתר	מס' עובדים שאושרו
212	2,133

סעיף 12א' לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם: 27 חברות קבלני כח אדם הגישו 212 בקשות להיתר להארכת העסקת עובדים אצל הזולת מעבר ל-9 חודשים, בעבור 2,207 עובדים. מתוך הבקשות שהוגשו ניתנו 2,133 היתרים להמשך העסקה.

חוק שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט-1959

לשכה פרטית חקלאות/תעשייה (זרים)		תאגידים סיעוד (זרים)		
לשכות פרטיות (ישראלים)	לשכות פרטיות (זרים)	אשרו	נגשו	(שלילה התלייה)
חידוש	חדש	חידוש	חדש	חידוש
133	35	42	3	8
				150
				187

בתחום התאגידים לסייעוד (זרים), בחודש ספטמבר 2008 נכנסה לתוקפה השיטה חדשה. הוגשו 187 בקשות לתאגידים חדשים, מתוך בקשות אלה, שנשלל רישיון של 29 לשכות פרטיות אשר פעלו טרם יישום השיטה החדשה, אושרו 150 תאגידים כתוצאה מפיקוח האגף, ננקטו סנקציות מנהליות (שלילה/התלייה) כנגד 8 שהפרו את הוראות החוק והנוהל. בתחום לשכות פרטיות חקלאות/תעשייה (זרים), חודשו רישיון של 42 לשכות ונפתחו 3 לשכות חדשות. בתחום לשכות פרטיות (ישראלים) חודשו 133 רישיונות ונפתחו 35 לשכות חדשות.

חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954

החלטות מנומקות שניתנו ביחס למתן או סירוב ליתן היתר	בקשות מעבידים לקבלת היתר לפיטורין עובדות בהריון או בטיפולי פוריות
1,413	1,609

בשנת 2008 התקבלו 1,609 בקשות לפיטורי עובדות בהריון/ עובד/ת בטיפולי פוריות, מתוכן 454 בקשות של משרד החינוך. בשנת 2007 התקבלו 1,277 בקשות מתוכן 553 בקשות של משרד החינוך. ניכר גידול של 26% בכלל הבקשות, למול ירידה של 15% בנתוני בקשות משרד החינוך בין השנים. בשנת 2008 ניתנו 1,413 החלטות, מתוכן הותרו 660 (47%) היתרי בקשות לפיטורי עובדת בהריון/ עובד/ת בטיפולי פוריות. בשנת 2007 ניתנו 1,248 החלטות, מתוכן 731 (59%) היתרים.

חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951

מס' היתרים לשעות נוספות	מס' היתרים חד פעמיים לעבודה במנוחה השבועית	מס' היתרי עבודה במנוחה השבועית (היתרים קבועים)
160	64	202

בשנת 2008 חודשו 202 היתרים להעסקת עובדים במנוחה השבועית. בנוסף, ניתנו 64 היתרים חד פעמיים בהתאם הוראות סעיף 12 לחוק.

חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953

מס' היתרים להעסקת נערים בעבודת לילה	מס' היתרים לתיווך בהעבדת ילדים בהופעות ובפרסומות	מס' היתרים להעבדת ילדים בהופעות ובפרסומות
71 (מעסיקים)	306 (ילדים)	3,300 (ילדים)

בשנת 2008 ניתנו 71 היתרים להעבדת 8,747 נערים עד לשעה 23:00. 3,606 ילדים הותרו להעבדה בהופעות ופרסומות, מתוכם 306 באמצעות מתווכים.

יחסי עבודה

מניעת שביתות ויישובם בדרכי תיווך גישור ובוררות, רישום הסכמים קיבוציים וייזום צווי הרחבה. קידום מערכת יחסי עבודה על ידי יעוץ, הדרכה והסברה, מחקרים וסקרים.

תקציב 2008 באש"ח
נטו
6,059

תקציב 2004 נכון ל 31.12.04, תקציב 2005 מקורי. התקציב כולל תקציב פעולות ונושאים מינהליים.

קידום מערכת יחסי העבודה

- יעוץ לעובדים ומעסיקים - מתן יעוץ פרטני לעובדים ומעסיקים בנושאים הקשורים בחוקי עבודה.
- מחקרים - יזום ועידוד אפליקטיביים בתחום יחסי העבודה לשם איתור מוקדי מתח במערכת יחסי העבודה ולשם הבנת תהליכים במערכת זו.
- ריכוז מידע - איסוף ועיבוד נתונים על סיכסוכי עבודה, שביתות והשבתות במשק.
- חקיקה - ייזום והשתתפות בחקיקה בתחום יחסי העבודה ומשפט העבודה.
- פרסומים והסברה
 - מתן מידע לארגונים מקבילים בחו"ל
 - הפקה והפצה של פרסומים ועלוני מידע לציבור הרחב על זכויות עובדים.

אישור פיצויי פיטורין:

מתן אישורים לפי חוק פיצויי פיטורין התשכ"ג-1963 בדבר תשלומים לקופות פנסיה, ביטוח וכיו"ב במקום תשלום פיצויים (סעי' 14 לחוק) וכן אישורים על הכללת פיצויי פיטורין בשכר עבודה (סעי' 28 לחוק).

יישוב סכסוכי עבודה

- מניעת שביתות ויישוב סכסוכי עבודה בדרכי תיווך, גישור ובוררות על פי חוק יישוב סיכסוכי עבודה התשי"ז 1957.
 - קבלת הכרזות על סכסוכי עבודה ושביתות סקרים/מחקרים מכל מגזר המשק.
- 2008 הוכרזו 339 סכסוכים כלל ארציים
 103 מטה ראשי - 02-6662792
 אין נתון ירושלים והדרום - 02-6667975
 92 ת"א והמרכז - 03-5634212
 144 חיפה והצפון - 04-8619322

רישום הסכמים קיבוציים

- ב-2008 נרשמו כהסכמים קיבוציים
- קבלה, בדיקה ורישום הסכמים קיבוציים כלליים ומיוחדים וכן הסדרים קיבוציים עפ"י חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז 1957
- 2008 - נרשמו 41 הסכמים קיבוציים כלליים (בין ארגון עובדים לבין ארגון מעבידים)
- 356 הסכמים קיבוציים מיוחדים (בין ארגון עובדים למעביד).
- ייזום והכנת צווי הרחבה של הוראות הסכמים קיבוציים כלליים על מנת להחיל את הוראות ההסכמים גם על עובדים ומעסיקים בלתי מאורגנים.
- 2008 פורסו 6 צווי הרחבה

המחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים

המחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים היא הגוף המנהלי, שבאמצעותו ובסיועו פועלים רשם המהנדסים והאדריכלים ומועצת ההנדסה והאדריכלות על-פי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958.

- טיפול מנהלי בתחום סמכויות הרשם להכרה במסלולים הנדסיים ממכללות בישראל ובמוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובח"ל.
 - תיאום ממשקי פעילות משותפים עם המועצה להשכלה גבוהה, מוסדות אקדמיים, ממשלה וארגוני מהנדסים ואדריכלים.
 - מתן תשתית מנהלתית ולוגיסטית לועדת האתיקה למהנדסים ואדריכלים המופעלת על-פי ה"ל.
 - פועלת ליישום החוק "מורשה להיתר", חוק הנגישות ויישום דוח ועדת החקירה הממלכתית בטיחות מבנים ומקומות המשמשים את הציבור (דוח זיילר) וכן הכשרת מורשי נגישות.
 - המחלקה אחראית לטיפול המנהלי והארגוני בכל סמכויות שר התעשייה המסחר והתעסוקה, המהנדסים והאדריכלים ומועצת ההנדסה והאדריכלות, המעוגנות בחוק האמור ובתקנותיו, שעיקרן:
 - רישום מהנדסים ואדריכלים בפנקס המהנדסים והאדריכלים - טיפול בקשות לרישום של מוסדות בישראל ובח"ל, באישורן או דחייתן על ידי הרשם.
 - רישוי (שלב הסמכה מתקדם ובכיר) של מהנדסים ואדריכלים רשומים לאחר תקופה הנדרשת כחוק טיפול בקשות לרישוי, באישורן או דחייתן על ידי הרשם.
 - הנפקת תעודות רישום/רישוי, חידוש תוקפן.
 - קבלת קהל ומתן מידע בכתב ובע"פ על נהלי הרישום.
 - פתיחת מדורים וענפים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, עריכת כל שינוי בהם ופרסומם, וקריטריונים לסיווג נרשמים במדורים ובענפים חשובים על-פי לימודיהם.
 - סיוע מנהלי וארגוני למועצת ההנדסה והאדריכלות ולוועדותיה השונות.
- בין יתר תפקידה, פועלת המחלקה ליישום מדיניות מחלקתית, הכוללת:
- ביצוע מבחני רשום ומבחני רישוי מהנדסים ואדריכלים.
 - בדיקת תוכניות להכשרה מקצועית, אגב תיאומם מול המ"ג.
 - כינוס ועדות מורחבות לכתיבת קריטריונים, כתיבת מבחנים, בדיקת מועמדים ובדיקת עררים.

דו"ח בין חודשים 1/2008 - 12/2008 (שנת תשס"ח) על פעילות המחלקה לרישום המהנדסים והאדריכלים

סה"כ	12/08	11/08	10/08	9/08	8/08	7/08	6/08	5/08	4/08	3/08	2/08	1/08	חודש סוג הטיפול
סה"כ 1,792	175	147	87	144	158	146	143	126	138	196	116	216	מס' בקשות שהוגשו לרישום
סה"כ 1,275	118	66	58	114	103	130	90	76	151	115	138	116	מס' מהנדסים ואדריכלים שנרשמו
סה"כ 1,045	111	77	50	52	113	77	107	71	57	101	89	140	מס' תיקים בועדה מייעצת
סה"כ 35	4	2	4	2	3	5	3	2	2	2	3	3	מס' ועדות בירור
סה"כ 45	במוצע 3-4 לחודש												מס' ועדות לרישוי
סה"כ 507	53	26	21	27	29	41	40	62	41	60	46	61	מס' בקשות לרישוי בפעם הראשונה
הוזמנו 204	19	17	14	32	20	19	18	9	13	21	8	14	מס' תיקים לוועדת בירור

אגף מערכות מידע

האגף למערכות מידע ממקד את פעילותו בשנת 2009 בשיפור השירות לאזרח, וביעול ושיפור תהליכי עבודה.

- תחומי המיחשוב שאושרו לשידרוג ופיתוח במסגרת התקציב של 2009:
- מרכז פעילויות: שרתים מרכזיים, איחסון וגיבוי מרכזי, ניהול מרכזי של סביבות מחשב ותהליכי מחשוב.
- טכנולוגיית אינטרנט כטכנולוגיה מובילה, ושידרוג אתר המשרד תוך מתן דגש על ממשל זמין.
- הרחבת כל נושא הטפסים הממוחשבים וחיבורם ויישומים הייעודיים תול שימוש בתשתית המטפלת בתהליכי עובדה ממוחשבים.
- שידרוג ושיפור אבטחת המידע ורמת השירות הניתנת למשתמשי המשרד.

תחזוקה ופיתוח תשתיות:

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
שרתים כ-180 תחנות עבודה 1500 מחשבים ניידים כ-150 ניהול שירות טכני לתחנות עבודה - תחזוקת ציודי תקשורת, תחזוקת MF-I VAX, אבטחת מידע	תחזוקה שוטפת תשתיות שרתים כ-160 תחנות עבודה 1300 מחשבים ניידים כ-150 ניהול שירות טכני לתחנות עבודה - תחזוקת ציודי תקשורת, תחזוקת MF-I VAX
תמיכה לכ-1500 משתמשים מוקד פניות כ-10,000 קריאות בשנה פתיחת קריאות דרך פורטל המשרד הרחבת מרכז התמיכה לתמיכה בניספחיות תמיכה לכ-40 אתרים בארץ תמיכה לכ-32 ניספחיות בחו"ל ברשת המשרד	סיוע טכני ותמיכה במשתמשים תמיכה לכ-1300 משתמשים מוקד פניות כ-10,000 קריאות בשנה פתיחת קריאות דרך פורטל המשרד הרחבת מרכז התמיכה לתמיכה בניספחיות תמיכה לכ-35 אתרים בארץ תמיכה לכ-32 ניספחיות בחו"ל ברשת המשרד
איחוד מערך אבטחת מידע הפעלת מוצר כניסה מאובטח לרשת המשרד סיום העברת הניספחיות לרשת המשרד חיבור עשרות משתמשים חיצוניים חיבור ניספחיות לרשת המשרד הפעלת מוצר כניסה מאובטח לרשת המשרד חיבור עשרות משתמשים חיצוניים סגירת התקנים הגנת מבואות	אבטחת מידע איחוד מערך אבטחת מידע הפעלת מוצר כניסה מאובטח לרשת המשרד סיום העברת הניספחיות לרשת המשרד חיבור עשרות משתמשים חיצוניים חיבור אפליקציות חיצוניות לרשת המשרד
תחזוקה של קווי IPVPN WAN שידרוג מהירות קווים שידרוג ציודי תקשורת שידרוג הציוד באתרי קרה החלפת הציוד בכניין הגינרי	תקשורת תחזוקה של קווי IPVPN WAN שידרוג מהירות קווים שידרוג ציודי תקשורת שידרוג הציוד באתרי קצה החלפת הציוד בכניין הגינרי
שידרוג תחנות WINDOWS XP SP2 בדיקת טכנולוגיות חדשות בדיקת מעבר ל-OFFICE 2007 בדיקת מעבר למערכת הפעלה ויסטה העלאת מערך VMWARE מערכת גיבוי מרכזי ירידה לנובל	חומרה ותוכנה שידרוג תחנות WINDOWS XP SP2 בדיקת טכנולוגיות חדשות מעבר ל-OFFICE 2007 העלאת מערך VMWARE מערכת גיבוי מרכזי גם לניספחיות ירידה לנובל בדיקות מעבר ל-EXCHANGE 2007

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
איחוד ובניה של מערכות השליטה, הפצה ומצאי למערכת אחת-SMS איחוד דומיין בניית פרופיל תחנות והרשאות איחוד EXCHANGE בניית מערכת גיבוי מרכזית	מערכת שליטה ובקרה איחוד ובניה של מערכות השליטה, הפצה ומצאי למערכת אחת-SMS בניית פרופיל תחנות והרשאות איחוד EXCHANGE בניית מערכת גיבוי מרכזית

אתר אינטרנט:

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
שדרוג האתר לתשתיות 2007 עיצוב מחדש של המערכים והאתר הראשי טיפול מערכתי בכל תחום המידענות אירגון מחדש של 10 מאתרי היחידות המרכזיות שילוב יישומים אינטראקטיביים בתחומי המימשל הזמין יישום עיתון אלקטרוני מתקדם שילוב התאמה אישית	שילוב יחידות נוספות באתר האינטרנט הרחבת יישומים אינטראקטיביים באתר הוספת מערכי תשלומים באתר שילוב מערכי פרסום ושיווק באינטרנט הרחבת מערכת פניות הציבור

תחזוקה ופיתוח יישומים:

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
פיתוח מערכות משולבות workflow וניהול משימות. תחזוקה והמשך פיתוח של תשתיות. אפיון ופיתוח מערכות חדשות עבור יחידות שונות במשרד כגון: סחר חוץ, 12א, ולת"ם וכו'.	ניהול משימות אפיון תשתיות ומערכות המשלבות את ניהול המשימות (workflow) כחלק ממערכת תפעולית לעבודה היומיומית של עובדי המשרד.
פיתוח תשתית GIS חדשה, רוחבית וכלל משרדית תוך טיוב ועיבוי המידע הקיים ושדרוג גרסת השרת ל-ArcGis Server. הגברת השימוש בתשתית ה-GIS במערכות המשרד. שדרוג מערכת קיימת במינהל אז"פ. העלאת שכבות המשרד לפורטל הממ"ג הלאומי. בניית שכבות מידע חדשות ושדרוג שכבות קיימות לשימוש במשרד בין היתר: מעונות יום ומשפחתונים. מכללות. בניית שכבה פנימית של עסקים. תמיכה בהוצאת סקרי מינהל תכנון, מחקר וכלכלה על גבי מפות.	GIS תחזוקת מערכות קיימות בסביבת ה-GIS הקיימת.
הטמעת הפתרון לכלל טפסי המשרד. פיתוח מערכת חיצונית שתאפשר לאזרח לראות את סטאטוס הבקשות שנשלחו על ידו. תחזוקת התשתית הקיימת והתאמת הפתרון לשימוש המסיבי בו כגון: מספור, שטחי נכח, התאמת ארכיון המסמכים.	מנוף הקמת הפתרון, יצירת נקודת כניסה אחת לכל הטפסים המטופלים על ידי המשרד, מה שיאפשר מעקב, תחזוקה, חיסכון בעלויות ומענה מהיר לאזרח.
פיתוח מערכת workflow על בסיס תשתית קיימת במשרד.	חוק חופש המידע אפיון מערכת חוק חופש המידע. תחזוקה שוטפת של עבודה במצב קיים באקסל ו-Word.

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
התאמת מפ"צ לעבודת לשכת מנכ"ל, בדומה להתאמות שבוצעו עבור לשכת שר. פיתוח דוחות תחזוקת המערכת הקיימת.	מפ"צ מערכת הרשאות בניית ממשקים למערכת תפעולית בניית תשתית נתוני מידע על מפ"צ עבור שולחן עבודה חכם
פיתוח מערכת חדשה תוך שימוש בתשתיות קיימות עבור מערכת workflow ותשתיות מנו"ף	א12 איפיון מערכת חדשה עבור בקשה להארכת משך העסקה של עובדי כח אדם
המשך פיתוח מערכת עסקים והטמעה ביחידות שונות תוך שילוב דוחות ומערכת GIS	מערכת שירות עסקים איפיון ופיתוח מערכת עסקים המציגה נתונים ליחידות שונות ומאפשרת טיוב מידע בין יחידות שונות ומידע כלל יחידתי
המשך תחזוקת התשתית. שדרוג שרת biztalk	GATEWAY תחזוקת תשתית Gateway
הוספת אפשרות לבנית קבוצות תפוצה וסנכרון מול רשימות עובדים	סנכרון AD ובניית קבוצות תפוצה ב-outlook הוספת פניות ל-AD מתוך מערכות שונות ביחידה
פרסום טופס באתר התמ"ת וכניסת המערכת לפעילות מבצעית כולל תקשורת דרך כספת עם צה"ל לעדכון אישורים.	ולת"ם איפיון ופיתוח מערכת בקשות לשחרור מילואים תוך שימוש בתשתיות workflow שפותחו במשרד
תחזוקת מערכת קיימת.	נסיעות אפיון ופיתוח מערכת נסיעות המכילה בקשה לעובד
תחזוקה שוטפת (ממשקים מול ועדות ערר, מרכזי התעסוקה ובט"ל). יישום שו"שים ותחזוקה במערכת ועדות מקצועיות הכנות לקראת פריסה ארצית: ליווי ופיתוח מערכת תפעולית למנהלה, פרק מחשוב במרכז הפריסה הארצית להפעלת מרכזי התעסוקה	אורות לתעסוקה תחזוקה שוטפת (ממשקים מול ועדות ערר, מרכזי התעסוקה ובט"ל). ביצוע שינויים במערכת כתוצאה מהחלטות ועדת תמ"ר: הרחבת איזורים, מסלולי טיפול יעודיים, הקמת ממשק חדש מול בט"ל הפעלת מערכת ועדות מקצועיות (שלב א' + שלב ב')
שדרוג מערכת המדען העברת מידע עם החברות באמצעות חתימה דיגיטלית הקמת מאגר חברות ציבורי הקמת מאגרי מידע עבור צוות הלשכה נהול ועדות אלקטרוניות תחזוקה שוטפת	מדען ראשי קליטת טפסים מהחברות באופן מקוון מיחשוב תהליך טיפול בבקשות כלליות הפעלת מערכת ממשקים מול גזברות המשרד תחזוקה שוטפת
סיום עדכון המערכת ותיקון כל התקלות בהפעלה השוטפת הוספת מודלים שחברים עדיין, הוספת מודל הצגת החומר הסרוק סריקת כל התיקים והכנסתם למחשב ועדכון הנתונים שנאספו בזמן הסריקה בדיקת צרכים חדשים בהתאם לשינויים שחלים ביחידה (מתן היתרים ע"י יחידות האכיפה החל מ-1.7.07) הוספת מודל עדכון מערכת קל"פ בהיתרים שיפורים נוספים במערכת קל"פ בהתאם לצרכי המשתמשים ליווי והטמעת המערכת לכל המשתמשים ניתוח תכנון ויישום מערכת הסדרה ואכיפה כוללנית בכל יחידות האגף. סיום טסטים לקבלת מערכת רכש מלאי מרכזי. הסבת משתמשי רכש מלאי למערכת החדשה המרכזית תחת SQL. הטמעת השיפורים אצל המשתמשים במערכת רכש מלאי. תחזוקת מעקב תקציבי (שינויים לצרכים של המשתמשים). תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).	מערכת קל"פ-אכיפה ורישוי חברות כ"א ולשכות פרטיות לכ"א הסבת המערכת והפעלת המערכת החדשה קל"פ עדכון ושיפור המערכת הדרכת המשתמשים תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
המשך פיתוח טפסים מקוונים ושילוב עם WF. מערך בקרה על עבודת המפעילים באמצעות WF. פיתוח התראות לבקרה תקציבית. "מתיחת פנים" למערכת. פיתוח דוחות חודשיים. פיתוח טפסים עבור תוכניות ניהול איכות/ניצוץ/עיצוב. קישור המערכת למאגר עסקים חדש שו"שים ותחזוקה.	חונכות (+ תוכניות ניהול איכות/ניצוץ/עיצוב וליווי) פיתוח בעקבות שינוי שיטת התשלומים 2008. פיתוח טופס מקוון לקליטת חוזים ותצהירים מיועצים. פיתוח טופס מקוון לעדכון פרטי יועץ. פיתוח דו"ח בקרה תקציבית. סיום פיתוח והטמעת תוכניות ניהול איכות/ניצוץ/עיצוב. הסבת קרן ליווי שיווקי למערכת חונכות. שו"שים ותחזוקה.
אפיון, פיתוח והטמעה בשלבים של מערכת לקרן מאגדים ב-sequence בשילוב Net.	קרן שיווק תחזוקה שוטפת (הפקת תמלוגים 2008)
רכישת ניידים ומדפסות לעבודה בשטח והטמעת העבודה עם ניידים. פיתוח גרסת מבדקות 2.9, הכוללת התאמת המערכת לעבודת המבדקות ושיפורים נוספים. פיתוח מערכת שחרור מהמכס - טפסים + WF. פיתוח דוחות נוספים. פיתוח ממשק קוגנוס לתכנון שנתי באקסל. הטמעת עבודת מבדקות שרות. תחזוקה שוטפת	משקלות ומידות פיתוח גרסה 2.8 הכוללת שיפור מודול הפקדת מזומן, מודול ציוד מדידה, שאילתת בדיקות, שיפור תעודת אימות ועוד. פיתוח דוחות. תחזוקה שוטפת. אפיון מערכת שחרור מהמכס.
פיתוח וביצוע טיוב שמות בעקבות קובץ להסרת נפטרים מהמרשם. טיפול שוטף הכולל בפברואר הפקת רשיון שנתית. אפיון מערכת על פי דרישות חדשות, הכוללת סריקה של מסמכים החסרים כרגע בתיפעול המערכת. כוללת מאפייני ממשל זמין הורדת טפסים ורישום באינטרנט.	רישום חשמלאים ביצוע הפקת רישיון חשמלאים ששילמו על גבי כרטיס פלסטי ללא תמונה בגלל בעיות משפטיות. אפיון פיתוח וביצוע שינויים במערכת חשמלאים-כתוצאה משינויי דרישות תעריפי אגרות ודרגות של חשמלאים. אפיון ופיתוח הצגת בודקים באינטרנט כולל עידכון תקופתי. אפיון ופיתוח טיוב שמות בעקבות קובץ להסרת נפטרים מהמרשם. בצוע ב-2008.
בדיקת מנוע חיפוש מחליף ל-xrs ושילובו במערכת הסכמים באתר המשרד בדיקת התאמה של OCR למערכת בניית העתק של המערכת לאינטרנט כולל טיפול בסריקות וצווי הרחבה כרויקט סריקת הסכמים מגנזך המדינה והעלתם לאתר המשרד. קליטתם למערכת התפעולית של האגף והצגת המסמכים הסחוקים מלבד ביצוע OCR אוטומטי על המסמכים הסרוקים ואינדוקס בניית מודול הדפסה על פי דרישה של מחוז ירושלים במערכת מדבקות מעונות מערכת פתיחת מעון באינטרנט-שילוב מערכת "מנוף" בתהליך של פתיחת מעון במעונות יום.	יחסי עבודה - סיום אפיון מערכת הסכמי עבודה בשילוב סריקה והוספת צווי הרחבה גמר אפיון של מערכת הסכמי עבודה בהתאם לדרישות האגף שילוב של סריקה והקלדה משולב
המשך ליווי למע' ממוחשבת למטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה.	עובדים עם מוגבלות ליווי מע' ממוחשבת למטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה.
הקמת ממשק יבוא מקוצר מול המכס. הקמת ממשק יצוא מול חברות השילוח. שינויים ושיפורים נוספים במע' היהלומים.	יהלומים השלמות אפיון ממשק יבוא מקוצר מול המכס. השלמות אפיון ממשק יצוא מול חברות השילוח. שינויים ושיפורים במע' היהלומים.

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
ניהול תלונות-פתרון משותף לסחר פנים. ניהול תוכנית עבודה ומעקב-פתרון ב-Sequence.	תקינה תחזוקה
השתלבות במערכת חוקי עבודה או פיתוח מערכת חדשה.	סחר פנים תחזוקה, שכר עידוד
סיום איחוד טבלאות וקביעת סטנדרטים מול נהלי המשרד. אפיון שינויים, הסבות וממשקים במערכות השונות בתמי"ת ומול תהלי"ה. אפיון ופיתוח פורטל טבלאות תשתית.	מיפוי טבלאות של מאגרי מידע תמי"ת מיפוי כל טבלאות התשתית של כל המערכות התפעוליות במשרד התחלת איחוד טבלאות וקביעת סטנדרטים התחלת אפיון שינויים והסבות.
הכנסת מנהלים מקצועיים לשכר עידוד הכנסת מנהל תקינה לשכר עידוד	שכר עידוד במחוזות המשך פיתוח דוחות
הכנסת טפסי משקלות ומידות למערכת WF הטמעת מערכת חברות למנהלים המקצועיים והמשך פיתוח	משקלות ומידות
הכנסת יומן ארועים חדש ליחידת כ"א לשעת חירום והמשך אפיון ופיתוח מערכת לאנשי מל"ח	מל"ח
הכנסת המערכת למחוז ת"א מינהל היהלומים ומחוז דרום. המשך אפיון המערכת והכנסת טופס מב38 ואישור מיוחד.	שח"ט המשך פיתוח והטמעת המערכת אצל המנהלים המקצועיים מחוז חיפה וירושלים.
שולחן עבודה חכם-פיתוח אובייקטים נוספים/שינוי אובייקטים קיימים סידור הרשאות, עיצוב גרפי, הדרכה והטמעה	שולחן חכם אפיון ופיתוח של אב טיפוס של שולחן חכם למנהלים
הוספת נתוני מקורות מידע פנים משרדיים נוספים. הרחבת המאגר בהתאם למדיניות הנהלת המשרד. המשך ישום פתרונות לטיוב נתונים. המשך אפיון וישום תהליכים לעדכון וקליטת נתונים שוטפת למאגר. אפיון וליווי הסבה ושדרוג של ממשקים קיימים למאגר. המשך תחזוקת המאגר.	מאגר חברות ועסקים מרכזי עדכון והעשרת נתוני המאגר במידע עדכני ממקורות חוץ ופנים. יישום פתרונות לטיוב נתוני המאגר. אפיון וישום תהליכים מובנים לעדכון וקליטת נתונים שוטפת למאגר. תעוד מבנה המאגר ותהליכי העבודה.
העברת המערכת לתפעול שוטף ע"י המינהלים המקצועיים והמחוזות. התאמת המערכת לצרכי יחידות נוספות במשרד. המשך פיתוח מודולים חסרים ושיפורים. אפיון ופיתוח של מערכת משלימה לאחזור מתקדם ורב ממדי של מידע ממאגר העסקים והחברות.	כלים לעדכון ותחקור נתוני עסקים וחברות הקמת מערכת חברות ועסקים כללית לניהול נתוני עסקים וחברות. יישום ראשוני ע"י המנהלים המקצועיים ותחום התעשייה במחוזות. בניית דוחות ייעודיים לתחקור נתוני המאגר.
המשך פיתוח ותחזוקה של דוחות תפעוליים ומינהליים. המשך הטמעת שימוש בפתרונות OLAP במשרד. פיתוח שולחן עבודה חכם למנהל עבור יחידות שונות במשרד.	דוחות ו-OLAP כללי הסבת דוחות לקוגנס 8. פיתוח ותחזוקת שוטפת לדוחות תפעוליים ומינהליים. הטמעת שימוש בפתרונות OLAP למנהלים מקצועיים וסחר חוץ. אפיון וביצוע פיילוט לשולחן עבודה חכם למנהל.
המשך ליווי תהליכים לעדכון שוטף של נתוני תשתית במשרד. שיפור ממשקים קיימים לעדכון נתוני תשתית.	עדכון נתוני תשתית ליווי תהליכים לעדכון שוטף של נתוני תשתית במשרד (כגון: פרטי מכס, ישובים ורחובות)
תחזוקת מערכות קיימות במינהל לאז"פ. שדרוג מערכת ה-GIS לגרסת 2008. עדכון המידע הקיים בידי המשרד (מכרז) הטמעת מע' חדשה למעקב פרוייקטים המשך פיתוח לפי הצורך. הוספת מודולים (לחברות מפקחות). כתיבת דוחות תפעוליים נוספים לפי דרישה. דוחות מנהלים. הוספת מודול לסריקה (עדיין בבדיקה).	איזורי פיתוח הקמת מע' חדשה למעקב פרוייקטים אפיון מחדש למערכת ישנה כתיבת האפליקציה על פי דרישות המשתמשים כתיבת דוחות ראשוניים

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
בחירת חלופה לפתרון. טיפול במרכז להקמת הפתרון.	כלי ניהול מסמכים ולשכה תחזוקת הפתרון הקיים ב-DESK. בחינת חלופות לפתרון חדש לניהול מסמכים ולשכה.
ליווי עפ"י צורך לשינויים ושיפורים למע' המבקרים.	מערכת מבקרים ליווי לשינויים ושיפורים למע' המבקרים ביחידת הביטחון.
הכנסת יחידות נוספות למערך המשתמשים בדיקת העברת המערכת לדומיין MOITAL וההשלכות לכך	מערכת DESK סיום בדיקת גירסא והכנסתה לסביבת אמת סיום בדיקת ביצוע דרישות שלנו מהחברה ביצוע הדרכות ללשכה המשפטית והמשך הטמעה
אפיון ופיתוח מערכת חדשה ב-Net.	רשפ"ת תחזוקה שוטפת
אפיון טפסים חדשים ולמחשב אותם. הטמעת סל המשימות. הגדרת workflow לתהליכי טפסים במשרד.	טפסים מוחשבו רוב הטפסים של המשרד (פנימיים וחיצוניים), בתשתיות AGForms (תהיל"ה) החל מהלך של ריענון נהלים ותיקון טפסים. הוקמה מערכת סל המשימות לעובד שמאפשרת להגדיר workflow של תהליכי טפסים במשרד.
הקמת מערכת WF הכוללת טופס ותהליכים כדי לבצע עבודה שוטפת ביחידה.	נציבת שיוויין הזדמנויות בעבודה
הקמת מערכת WF הכוללת טפסים למעקב אחרי פניות לנספחויות השונות של המשרד.	סחר חוץ
הקמת מערכת WF הכוללת טופסים ותהליכים כדי לבצע עבודה שוטפת ביחידה.	רשם המהנדסים/חשמלאיים
בחינת מערכת חדשה, חלופית למערכת הקיימת כיום ורכישתה.	קב"ט תחזוקה של המערכת הקיימת היום
תחזוקת המערכת הקיימת, הקמת בסיס להפקת דוחות ממערכת קוגנוס.	הדרכה תחזוקה של המערכת הקיימת היום
כניסה של היחידה לעבודה במערכת DESK תוך שיתוף עבודה עם שכר עידוד.	לשכת הדובר
הכנסת טופס הרשמה למעונות, הקמת מוקד ופיתוח מערכת WF לתהליך חדש. פיתוח מערכת עדכון קבצים אוטומטית למוקד. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת)	מעונות יום הסבת המערכת מ-DB1 ל-DB2. הסבת המערכת מגרסת סאפיינס ישנה לחדשה. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת).

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
תחזוקת מערכות האגף. שיפור אתר האינטרנט של מה"ט - מבוגרים ונוער. בניית מערכת חדשה עבור רישום הנדסאים וטכנאים. סריקה והמרת מקרופישים - סריקת תעודות ישנות והמרת מקרופישים הצגת ציוני מבוגרים באתר . - דוחות לשולחן חכם. - פורטל מכללות ובתי ספר מה"ט. - שינויים ושיפורים דחופים-רבעון 1 אושרו 500 שעות. - תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).	הכשרה מקצועית תחזוקת מערכות האגף. מערכת מחולל הפקת תעודות נוער משנים קודמות דרך מסכי המערכת והמדפסת המרכזית קליטת סורקים ומדפסות לשירות מחלקות הבחינות במחוזות תוך כדי שיפור משמעותי באופן עבודת המחלקות. - חישוב פרופיל בית ספרי על פי נתוני מורים - ביצוע גמר חשבון עם בתי ספר של הנוער עבור שנים קודמות - הוספת התייחסות לתאריך התיישנות במה"ט - מערכת לניהול בחינות סגורות בנוער (הפקת תשובונים סריקתם וחישוב ציון אוטומטי) - הוספת תנאים מגבילים לרישום תלמידים לפעולות מה"ט ונוער - שמירת היסטוריה עבור תכנון ותקצוב מה"ט - הצלבת נתונים של בתי ספר משרד התמ"ת מול משרד החינוך - שינויים ושיפורים במודול ועדות הכרה מה"ט לקרת פתיחת השנה - WEB SERVICE להצגת ציונים באינטרנט מה"ט ונוער - בניית תשתית ודוחות להצגה בשולחן חכם - קליטה ושמירה של נתוני שכר לימוד סטודנט במה"ט - התאמות לנבחנים לשלושת סוגי האוכלוסיות: מה"ט נוער ומבוגרים - הפקת דוחות ייעודיים לנושא שכר עידוד. - תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).
בחינה ופיתוח הנושא של התשלום של אמ"מ באמצעות המערכת.	מרגנית עדכונים שוטפים.
איפיון ופיתוח תשלום הקנסות בשרת התשלומים של משרד האוצר. הפעלת המערכת באגפים הבאים: מינהל אכיפה והסדרה. פיקוח על העבודה. מינהל סחר פנים-(מדיניות לא ברורה). לכל אגף יהיה צורך לבצע ההתאמות הנדרשות. סיום התאמת העבודה מול הגבייה בהליך של קבלת מידע חוזר למערכת הקנסות בצוע עדכון משע"מ ב-PRODUCTION והסבה ראשונית (+) עדכונים לאגפים העומדים להיכנס לעבוד עם המערכת. הפיכת מערכת הקנסות מינהליים למערכת נותנת שירות באמצעות ממשקי WS נעשה איפיון ראשוני, פיתוח ראשוני, בחינת הפיתוח, איפיון מקיף, בחינת האיפיון המקיף	קנסות מינהליים טיפול שוטף במערכת הקיימת והטמעות מול המשתמשים החדשים. העברה למצב של עבודה בפועל באגף לאיגוד שיתופי. המשך איפיון המערכת לעבודה במשרד ללא שע"מ המשך פיתוח ואיפיון המערכת עקב שינויים בדרישות המעבר בין מערכת "חוק-עב" לבין קנסות מינהליים. התחלת הטלת קנסות מינהליים ביחידת הסמך לטיפול בעובדים זרים-נעצר ויעבור לשנת 2008. טסטים בהסבה של מידע משע"מ.
בניית מודול קנסות מנהליים בגין התראות על פרוטוקולים בניית מודול קנסות מנהליים בגין התראות על דוחות כספיים קליטת תקבונים סרוקים (שיסרקו ע"י חברה חיצונית) איפיון ופיתוח שיעבודים (שיסרקו ע"י חברה חיצונית)	איגוד שיתופי תחזוקה שוטפת-שינויים ותוספות על פי דרישה. הוספת מודול התראות לפי פרוטוקולים הוספת מודול התראות לפי דוחות כספיים הכנה לקישור לאפליקציית קנסות מנהליים בניית מודולים חדשים לקליטת תקבונים סרוקים בנייה מחדש של ממשקי יצוא ויבוא למרשם אוכלוסין לצורך טיפול בכפסטים עקב מעבר למרשם אוכלוסין ב-M.F קישור מחדש למירשם אוכלוסין לבדיקת חברי הנהלה עקב מעבר ל-M.F

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
ביצוע פיילוט עם הכלי במספר פרויקטים מייצגים. תחילת מימוש מתודולוגיה/יות אגיליות באמצעות הכלי לצורך שיפור ויעול הפיתוח. תחילת תהליך הטמעה של הכלי עבור צוותי הפיתוח המתאימים באגף (מתכנתים, מנהלי-פיתוח, מנתחי-מערכות, מנהלים).	team system כלי לניהול מחזור חיים של פיתוח ובדיקת תוכנה בחינת אפשרויות השימוש בכלי על-מנת לשפר ולייעל את הפיתוח והבדיקות של מערכות המידע באגף.
גיבוש מתווה, עדיפויות ודרך-פעולה לצורך התחילת מימוש נושא ה-ITIL ברמה של עקרונות וקווים-מנחים המתאימים. תחילת מימוש העקרונות המנחים המתאימים באגף.	ITIL תפיסה, שיטה, מתודה המאפשרת ליצור מסגרת של עבודה ממוקדת שרות כאשר הלקוח הוא כפוקוס המרכזי. בחינת נושא ה-ITIL, לצורך מימושו באגף בהיבט של מתן שרות.
הכנת תוכנית עבודה למימוש הממצאים. תיעודן הביצוע על-ידי הנהלת האגף. התחלת ביצוע.	פרוייקטים של מתודולוגיה ביצוע ניתוח-פערים מתודולוגי במיקוד-על של שיטות פיתוח ותחזוקת תוכנה. איסוף מידע ממקורות שונים פנים אגפיים ניתוח וקונסולדציה של המידע. ריכוז הממצאים לצורך בחינתם בהנהלת האגף.
המשך בדיקות תוכנה. תחילה של מימוש נושא הבטחת איכות בהיבטים כמו: מדדי-איכות, תוכנית איכות לפרוייקט.	QA במובן הרחב, QA הינו הבטחת-איכות ובקרת איכות כאשר בקרת איכות הוא במובן של בדיקות תוכנה. בדיקות תוכנה לפרוייקטים שוטפים וחדשים. קליטת כח-אדם נוסף לצורך מימוש בדיקות בפרוייקטים נוספים.
פרוייקט פיקוח מעונות יום ומשפחתונים על פי תוכנית סטנדרטים חדשה הכנה קליטת נתונים של ביקורות על פי שיטת צ"ק ליסט-טפסים באינטרנט. העברת נתונים של ביקורת לבסיס הנתונים. הכנת דוחות, טיפול בהחלטות. טיפול בחריגים ושגוים.	מעונות יום - מערכת מדבקות בניית טופס מדבקות ספציפית למעונות תחת רשות בהתאם לדרישה של ורדה מהאגף תחזוקה שוטפת
התאמות למערכת שח"ט	רשיון יבוא אפיון ופיתוח מבוססת Work Flow
ממשקים למע' גביה: הוקפא	ממשקי גביה השלמות אפיון ממשקים למע' גביה. הקמת הממשקים בפועל.
הסתיים פיתוח, המערכת בתחזוקה	מערכת גביה סיום פיתוח
הוקפא	צו יבוא חופשי-ניהול שינוי צו יישום שלב ב' של הפרוייקט בנושא קבלת נתונים מטופס ממוחשב באינטרנט וקליטתו במערכת בניית רכיב קליטת נתונים מהטופס שינוי צו יבוא חופשי באינטרנט למערכת ה-desk ובדיקתם סיום ניתוח ואפיון מערכת צו יבוא חופשי.
הסתיים פיתוח, המערכת בבדיקות קבלה	צו יבוא חופשי אפיון מערכת ניהול סטאטוס בשיתוף עם המכס המשך אפיון ותחילת פיתוח מערכת צו יבוא חופשי אפיון ופיתוח טפסים אינטרקטיביים שיקושרו למערכת סטאטוסים והמערכת התפעולית בהמשך

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
המערכת בתחזוקה והשלמות פיתוח. הפעלת המערכת באתרים נוספים: ת"א, מעברי גבול ועוד.	מערכת שח"ט גמר ניתוח ותחילת פיתוח מערכת צו יבוא חופשי שתשמש את כל יחידות המשרד העוסקים בבקשות, היתרים ואישור רישיונות יבוא, מיכסות יבוא וכו'
אפיון מפורט, פיתוח טפסים אינטראקטיביים, פיתוח תהליכי אכיפה.	מערכת הסדרה ואכיפה הגדרת דרישות ואפיון על
דיווח תאונות עבודה באינטרנט שאלות באינטרנט - נותני שירותים תכנון מודול בדיקות רפואיות מערכת קליטת תסקירים באינטרנט יישום מערכת לניהול עגורנאים באינטרנט והרחבתה לניהול הסמכות נוספות מערכת מידע למנהלים - בכלי BI, DWH הרחבת מערכת בדיקות סביבתיות פיתוח מודול קנסות העתקת מאגר חומרים כימיים לאינטרנט	אפיק - המשך פיתוח והטמעת שינויים ותוספות ביקורי פיקוח, צוים, היתרים ואישורים, רישוי עסקים מודול דיווח תאונות עבודה באינטרנט - פתוח מאגר חומרים כימיים - סיום פיתוח, הסבה סיום ניהול הסמכות עגורנאים באינטרנט- סיום פיתוח, הסבה ציוד מחשבים: הוספת 12 מחשבים ניידיים. סה"כ 50 בכריסה ארצית בכל המחזור. יישום סיגמה: מערכת מידע למנהלים ולתחקור מאגר הנתונים.
פיתוח והרחבת מודול חוזים במערכת. תחזוקה שוטפת של המודולים הקיימים, לא מפותחים מודולים חדשים היות והמערכת נכנסת לאיפיון ב"מרכבה".	רכש בדיקת נושא חתימה דיגיטלית, במידה ויתקבלו האישורים המתאימים מאבטחת מידע והלשכה המשפטית תשולב החתימה הדיגיטלית. פיתוח טפסים לצורך ביצוע הזמנות למערכת רכש. פיתוח W.S לשימוש קליטת הטפסים.
לאחר בדיקה המערכות בקשת נסיעות ותשלומי נסיעות נראה כי אין טעם בקישור בינהן בגלל תהליכי העבודה, כמו כן מתחיל איפיון "מרכבה" שבו יובא לידי ביטוי נושא התשלומים לנסיעות לחול כפי שיהיה בכל אגפי המשרד.	תשלומי נסיעות לחו"ל קישור למערכת בקשת נסיעות בדיקת נושא חתימה דיגיטלית, במידה ויתקבלו האישורים המתאימים מאבטחת מידע והלשכה המשפטית תשולב החתימה הדיגיטלית באפליקציה המשולבת (שלב ב').
	המשאב האנושי בניית מסכי בקשה לעדכון ע"י המשתמש בניית מסכי צפייה ועדכון לבעלי תפקידים על פי בקשות עדכון שהתקבלו מהמשתמשים עדכון פרטי משתמש במקום עדכון ממערכת מענה-לא סופי עדיין בבדיקה.
תחזוקה שוטפת	מערכת מכרזים איפיון מערכת מכרזים פיתוח מערכת מכרזים
פיתוח מודולים והרחבת המערכת: סיום קנסות, כניות.	איגוד שיתופי פיתוח קנסות ממשק למערכת קנסות של המשרד.
המשך פיתוח תוכניות עבודה הרחבת מודולים קיימים לפי דרישות חדשות הפקת דוחות פעילות, דוחות הנהלה.	סחר חוץ איפיון מערכת פיתוח סקרי שביעות רצון תחילת פיתוח תוכניות עבודה
תחזוקה	תשלומים אזורי פיתוח סיום פיתוח
איפיון תחילת פיתוח לפי אישור מנהל האגף	אזורי פיתוח - חשבות

פעילות מתוכננת ל-2009	פעילות 2008
ניתוח ופיתוח דוחות לאינטרנט ניתוח ופיתוח המערכת שתעבוד במחשבים ניידים. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת).	ריתוק משקי המשך טיפול במודול סריקה (התקנות והטמעות). פיתוח מודל שעת חירום. ניתוח ופיתוח מערכת להוצאת צווים בחירום. ניתוח ופיתוח כרטיס ביקור במפעל. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת).
תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).	מרשם אוכלוסין תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת).
קישור מערכות PC לסביבת MF ע"י מוצר DB2CONNECT. עבודה שוטפת מול מעבדות SAPIENS ו-IBM. הגדרה שדרוג ותחזוקה בשרתי IWAY. עזרה ותמיכה למפתחי פוקוס, EMERG, SQL.	כללי קישור מערכות PC לסביבת MF ע"י מוצר DB2CONNECT. פיתוח מוניטור וכלים למפתחים לצורך יעול המערכות (REXXSQL). עבודה שוטפת מול מעבדות SAPIENS ו-IBM. הגדרה שדרוג ותחזוקה בשרתי IWAY. עזרה ותמיכה למפתחי פוקוס, EMERG, SQL.

הגנה על מאגרי מידע

רישום והגנה על מאגרי המידע במשרד התמ"ת, הרשומים עפ"י חוק הגנת הפרטיות התשמ"א, 1981 פרק ב' "הגנה על הפרטיות במאגרי מידע". סה"כ 28 מאגרי מידע. (ראה בנספח-ה לדו"ח זה)

נספח ה' לדו"ח חופש המידע

מאגרי המידע במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
הרשומים עפ"י חוק הגנת הפרטיות התשמ"א 1981, פרק ב' "הגנה על הפרטיות במאגרי המידע" נכון ל-1.1.2008.
תחומי העבודה והתעסוקה:

שם המאגר	מנהל מאגר	תאור המאגר
נוכחות עובדים	עזרא כהן	רישום פרטי נוכחות עובד
פיקוח על העבודה	יורם אלעזרי מיכאל אטלן	ניהול פיקוח על מפעלים, תאונות עבודה, מעליות, חומרים מסוכנים, מפעלי עגורנים (משותף גם לאכיפת חוקים והמחלקה המשפטית)
קב"ט	פיני לוי	מערכת אישורי קב"ט
שרותי רווחה	מיכל פינק	טיפול בכפיות עובדים בנושאי רווחה של עובדי המשרד וגמלאי המשרד
קנס מינהלי	מיכאל אטלן	קנסות מינהלתיים על עוברי חוקי עבודה
הדרכה	מיכל פינק	מעקב השתלמויות עובדי המשרד ואישורי תשלום למדריכים
תעודות	יעל אזולאי	הפקת תעודות עובד
הכשרה מקצועית ופיתוח כ"א	שלום בן משה	מעקב אחר הסבות והכשרה מקצועית של עובדים מתן אישורים ותעודות לבעלי זכות מעבר הכשרה מקצועית
מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך	תמר אלמוג	קביעת זכאות לרישום וקבלה למעונות יום ומשפחתונים של המשרד
מהנדסים ואדריכלים	מונל אברהם	מעקב ומתן אישורים למהנדסים בישראל
חשמלאים	שלום בן משה	מעקב ומתן אישורים ותעודות לעיסוק בנושא חשמל לחשמלאים בישראל
אכיפת חוקי עבודה עובדים זרים	אפרים כהן	רישום עובדים זרים ופלסטינאים המורשים לעבוד בישראל (התרי עבודה)
כ"א בשעת חירום	אלי כז	רישום מפעלים ומוסדות עובדים לצורך הפקת צווי גיוס בשעת חירום
מת"ש	אהרון בראזני	רישום וחישוב תשלום לעובדים זרים ועובדים פלסטינאים על פי חוקי עבודה

שם המאגר	מנהל מאגר	תאור המאגר
לשכות תעסוקה פרטיות	אלי פז	רישום מפעלים ומוסדות לצורך מתן רישוי להעסקת כ"א
קבלני כ"א	אלי פז	רישום קבלני כ"א לצורך מתן רישוי להעסקת כ"א
מניהל תכנון מחקר וכלכלה	בני כפרמן	סקרים בנושאי מעסיקים, עובדים זרים, אמהות עובדות, קורסים להכשרה מקצועית, תעסוקה
עומר בית ספרי	שרה חורש	דווח נוכחות בקורסי הכשרה מקצועית בבתי ספר ומכללות
אגודות שיתופיות מערכת נורית	אילן רונן	רישום אגודות שיתופיות טיפול בשיעבודים פרוקים מאזנים תביעות משפטיות
ייעוץ משפטי	מיכאל אטלן	מסמכים חוות דעת משפטיות
אכיפת חוקי עבודה ישראלים	יפה סולימני	רישום אחר מעסיקים ישראליים העוברים על חוקי העבודה כגון: שכר מינימום, עבודה נוער, שיוון הזדמנויות, שעות עבודה ומנוחה, עבודת נשים, מניעת הטרדה מינית, זכויות לאנשים עם מוגבלויות ועוד
מאגר חברות ועסקים	שמעון ברונר	מספר ישות משפטית, נתונים כללים על החברה, פרטי קשר ובעלים, נתוני סיוע ונתונים כלליים בהתאם ליחידות המשרד הפועלות מולם.
נאשמים בתחום הצרכנות	יצחק קימחי	פרטים אישיים ופרטי קשר, נתוני העבירות והחלטות בית המשפט
יבואנים	צביה דורי	מספר יבואן, כתובת, נתוני ייבוא
יצואנים	צביה דורי	מספר יצואן, כתובת, נתוני ייצוא
נתוני חונכות וחברת ייעוץ	צביה דורי	חונכים: שם, פרטי קשר, השכלה, התמחות, ניסיון, הערכות, חברת ייעוץ: פרטי החברה
ייצוא-יבוא יהלומים	שמואל מרדכי	פרטי קשר, נתוני ייצוא ופרטים כלכליים
מרכז ההשקעות	חזי צאיג	תאגידי המקבלים סיוע בהשקעות והנחות מס על פי חוק עידוד השקעות הון

פרסומי המשרד

- תעסוקת הורים יחידים
- עלון - תוכנית סיוע במימון פתרונות

קמפינים

- כנס מו"פ - כרזות, רול אפ
- כנס עיצוב תעשייתי - תעודות, רול אפ
- חוקי עבודה - מה"ט
- הרשמה לבתי ספר - מה"ט
- טלפוניה - מינהל הסדרה ואכיפה רול אפ, סימניות, כרזות
- תעשייה מסורתית - מדען ראשי
- נפילות מגובה
- כנס נספחים מסחריים - קלסרים, גלויות סרט תדמית
- יצואן מצטיין חוברות, תעודות
- תוכנית האצת המשק - חוברות, מפות, סימניות, כרזות
- תוכנית המים הממשלתית - מודעות חו"ל, סרט תדמית, חוברות, פליירים, רול אפ, פופ אפ, סימניות, כרזות, פנקסים, גיינגלים
- כנס מעונות - אמנה, הזמנות
- הורים יחידים - גיינגלים כרזות פליירים
- רפורמה בזכויות הפנסיה
- נציבות שיויון הזדמנויות בעבודה

- משרד התעשייה המסחר והתעסוקה לעידוד הצמיחה
- פנקס קשר
- מעונות יום ומשפחתונים
- סטנדרטים להפעלת מעונות
- עלון עיצוב תעשייתי, חונכות עסקית, ניהול איכותי - מינהל מימון
- עלון - דף מידע לנוער
- עלון - חוק שכר מינימום
- חוקי עבודה
- דו"ח חוק חופש מידע
- רשימת תקנים ישראליים רשמיים
- עלון - חדשות האגף להכשרה מקצועית
- רשימת יצואנים מצטיינים
- מערך הגלובלי של הנספחים המסחריים
- פנקס - נציגים מסחריים
- מטה לקידום השקעות: מדעי החיים, חדשנות ישראלית, פליירים
- טלקום, LIFE SCIENCE INVEST IN ISRAEL
- תעסוקה בנגב
- 60 שנות תעשייה בנגב
- שיויון הזדמנויות בעבודה
- צעצועים מסוכנים
- עלון רשפ"ת
- עלון קטלוג נתוני יצוא יהלומים

דו"ח תמיכות שאושרו בשנת 2008

א. התמיכות שאושרו למכללות המוכרות ע"י מה"ט בשנת 2008

שם המכללה	סכום התמיכה בש"ח
המכללה האזורית אשקלון	36,534.--
מרכז להשכלה תל-חי ע"ש ג.ו-מ רודמן	52,568.--
העמותה לפיתוח אקדמי של מדע ותרבות (מכללת יהודה ושומון אריאל)	52,120.--
אוניברסיטה הפתוחה - ביה"ס לטכנולוגיה	25,383.--
עתיד רשת מכללות טכנולוגיות בע"מ חיפה	51,850.--
עתיד רשת מכללות טכנולוגיות בע"מ ת"א	18,450.--
מכללת הנגב ע"ש ספיר	66,868.--
אורט ישראל	194,654.--
בי"ס ארצי להנדסאים מבוגרים - הנדסאים חיפה	88,010.--
המכללה הטכנולוגית רופין	44,485.--
מכללה טכנולוגית באר שבע	173,280.--
מכללה אזורית כנרת	42,228.--
מכון אבני	8,690.--
מכון גלר	11,130.--

הבסיס לסכומים הנ"ל הוא החלטת הוועדה. הסכומים הסופיים הינם תוצאה של החשבוניות שיוגשו בפועל על ידי המכללה.

ב. עידוד תעסוקת הורים יחידים

היחידה לעידוד תעסוקת הורים יחידים המסלול תמיכות להורים יחידים באקדמיה. אושרה תמיכה ל-11 הורים יחידים בסכום כולל של -494,619 ש.

ג. פרויקט בדואים בדרום (מחזור ב')

אושרה תמיכה ל-83 סטודנטים בסכום כולל של -3,433,710 ש. הערות: מחזור לימודים - שנתיים (4 סמסטרים). התמיכה המאושרת כוללת מלגת קיום, מלגת לימודים ומימון שירותי הסעה. מגמות נלמדות: כימיה וקירור, מיזוג אויר ואלקטרוניקה.

ד. מינהל אזורי פיתוח

אושרה תמיכה לחמש מנהלות אזורי תעשייה מרחבים אשר צרפו אליהם אזורי תעשייה ממגזר המיעוטים. להלן רשימת המינהלות והמועצות השותפות בהן:

מינהלת פארק דלתון:

מועצה אזורית מרום הגליל, מועצה אזורית מבואות חרמון, מועצה מקומית גוש חלב, מועצה מקומית כפוסטה, מועצה מקומית חורפיש ועיריית צפת. סכום התמיכה -500,000 ש.

מינהלת פארק קדמת גליל:

מועצה אזורית גליל תחתון, עיריית טבריה, מועצה מקומית טורעאן. סכום התמיכה -500,000 ש.

מינהלת אזור התעשייה להבים:

עיריית רהט, מועצה אזורית בני שמעון, מועצה מקומית להבים. סכום התמיכה -1,000,000 ש למשך שנתיים (-500,000 ש כל שנה).

מועצה אזורית יזרעאל:

המצרפת את היישוב איכסאל. סכום התמיכה -1,500,000 ש למשך 3 שנים (-500,000 ש כל שנה).

מועצה אזורית מגידו ויוקנעם

המצרפת את היישוב עיר הכרמל (דלית אל כרמל ועוספיה). סכום התמיכה -1,500,000 ש למשך 3 שנים (-500,000 ש כל שנה). סה"כ הסכום שאושר למינהלות ולמועצות: -5,000,000 ש.

ה. תמיכות שאושרו למוסדות ציבור לצורך שיפוצים והצטיידות מעונות יום לשנת 2008.

סכום התמיכה בש"ח		המוסד
לשיפוצים	להצטיידות	
140,148.--	15,000.--	לגיל הרך - מודיעים
59,135.--	75,000.--	עמותת חזון עמוס - לוד
142,858.--	-----	ארגון נשי חירות בישראל
63,648.--	-----	מוסדות שערי ציון - בני ברק
-----	30,000.--	אלי בעזרי - ראשית חכמה
260,217.--	204,419.--	נאות מרגלית - רשת חינוך ארצית לגיל הרך
-----	100,000.--	עמק המאיר
79,336.--	46,154.--	מוסדות "עמוד החסד"
173,516.--	100,000.--	אגודת שאר יישוב
-----	55,530.--	החברה העירונית לתרבות נוער וחוגי ספורט (חמש) בע"מ
56,023.--	40,000.--	מוסדות ישיבת כסא רחמים ספרדית
673,036.--	22,000.--	ויצו
39,050.--	30,000.--	שלהבת הדרום
131,654.--	67,000.--	זרחה השמש ליעקב
-----	242,102.--	רשת דובדבן - רשת מרגלית
-----	32,020.--	עמותת ילדי ציון וירושלים
145,000.--	-----	אמונה
118,582.--	164,341.--	מוסדות רבנו מצליח מאזוז - מוסדות עוד יוסף חי
-----	52,500.--	תפארת לעושיה
-----	30,000.--	בנות ובית יעקב בביתר
1,604,459.--	100,000.--	נעמ"ת
30,501.--	-----	החברה למתנ"סים - ראש פינה

ו. תמיכות שאושרו לגופים אחרים לצורך שיפוצים והצטיידות מעונות יום לשנת 2008.

סכום התמיכה בש"ח		הגוף
לשיפוצים	להצטיידות	
85,000.--	35,000.--	מועצה אזורית עמק יזרעאל
200,109.--	106,739.--	מועצה מקומית קרני שומרון
-----	17,993.--	עיריית קרית ביאליק
82,095.--	88,561.--	מועצה אזורית מרחבים
-----	69,750.--	מועצה מקומית קציר-חריש
148,230.--	-----	עיריית רעננה
338,348.--	-----	מועצה אזורית הר חברון
86,625.--	74,069.--	מועצה אזורית מטה יהודה
243,630.--	-----	מועצה אזורית מבואות החרמון
35,000.--	20,000.--	מרכזי חינוך ורווחה ויזניץ בע"מ

ז. תמיכות שאושרו לרשויות מקומיות לצורך בניית מעונות יום לשנת 2008.

סכום התמיכה	הרשות המקומית
1,190,000.--	עיריית דימונה
1,190,000.--	מועצה מקומית קרני שומרון
1,445,000.--	ביתר עילית
1,445,000.--	מודיעין עילית
300,000.--	מועצה מקומית קרית יערים
1,190,000.--	מועצה אזורית עמק יזרעאל
1,445,000.--	מועצה אזורית נחל שורק
1,120,000.--	עיריית באר שבע
1,190,000.--	עיריית רחובות
1,200,000.--	מועצה אזורית מרחבים
1,190,000.--	מועצה מקומית קציר-חריש
1,445,000.--	מועצה אזורית נחל שורק
1,445,000.--	עיריית נתיבות
623,333.--	עיריית תל-אביב-יפו
623,333.--	עיריית עפולה
1,445,000.--	מועצה אזורית שומרון
850,000.--	מועצה אזורית דרום השרון
1,350,000.--	עיריית אלעד
1,190,000.--	מועצה אזורית הר חברון
623,334.--	מועצה אזורית מגילות

מחוזות משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, באמצעות ארבע מחוזותיו: ירושלים והשפלה, תל אביב והמרכז, חיפה והצפון ובאר שבע והדרום. אמון על יישום מדיניות המשרד המאוחד במרחב גיאוגרפי מוגדר ומהווה את הזרוע הביצועית של המשרד על כל אגפיו ויחידותיו.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
52,605	מס' בתי עסק שבוקרו
75,250	מס' ביקורות שבוצעו
1,521	דוחות עבירה
2,310	תלונות שנפתחו מהציבור
820	תלונות שנפתחו בעקבות ביקורת יזומה
3,283	תלונות שטיפול בהם הסתיים

ב. משקלות ומידות

תפקידה של יחידה זו לאכוף את פקודת המשקלות והמידות, במטרה להביא למדידה נכונה של הטובין הנמכרים במהלך המסחר, כדי שהצרכן יקבל תמורה נאותה לכספו. לשם כך מבצע המחוז בדיקות אימות דיוק מחדש של מכשירי שקילה ומדידה.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
8,217	אימות מכשירי שקילה
8,406	אימות משאבות דלק
995	אימות מכשירים שונים;
239	אימות מאזני גשר;
3,946	ביקורות

ג. ערוצי הקניות, מכר מרחוק והשיווק הישיר

זוהי יחידה ארצית, הפועלת הן מכוח חוק הגנת הצרכן והן מכוח התנאים בזיכיון שניתן לערוץ הקניות, והיא מפקחת על ערוץ הקניות. כן מפקחת היחידה על כל אתרי האינטרנט המפעילים מכירות מרחוק, על השיווק הישיר ועל חברות הכללים. בשנים האחרונות גדל והולך הצורך בפעילותה של יחידה זו עקב השימוש הגובר בשיטות של מכר מרחוק.

ביצוע 2008	פעילות/ משימות
502	ערוצי הקניות

2. תעשייה - רישוי יבוא

היחידה פועלת מול ציבור היצרנים, התעשיינים והיבואנים במחוז ומחוצה לו. היא מעניקה יעוץ והכוונה, וכן אחראית על מתן פטורים ליבואנים מאישור תקן, דואגת לסימון בעברית של טובין מיובאים לפי צו הגנת הצרכן, לבדיקה בשטח שהסימונים אכן נעשו ולמתן רישיונות יבוא לנשק ולתחמושת. כמו כן, פועלת היחידה למתן המלצות לבתי תוכנה והיי-טק לקבלת הנחות בארנונה בחלק מהערים.

מטרות המשנה

העלאת צרכים ומידע מהשטח למשרד לשם תכנון, קבלת החלטות ופתרון בעיות אזוריות ותיאום יוזמות עם הגורמים המקצועיים במטה.

אכיפה בשטח של החוקים והתקנות שהמשרד מופקד עליהם בתחומי הצרכנות (סחר פנים וערוצי הקניות), משקלות ומידות, פיקוח על העבודה, כוח אדם לשע"ח, מעונות יום ומשפחתונים, מוסדות להכשרה מקצועית ויחסי עבודה. שילוב בין צרכי התעשייה מול היצע התעסוקה.

פיתוח ליצירת מקומות תעסוקה באזורי עדיפות לאומית והמלצה על שיווק קרקע לתעשיינים.

סיוע לאוכלוסיות מיוחדות, כגון המגזר החרדי, ומגזר המיעוטים, עולים חדשים, הורים יחידים ואוכלוסיות נוספות הנזקקות לסיוע המשרד.

שיתוף פעולה עם מחוזות משרדי הממשלה השונים, ארגוני תעשייה ארגונים צרכניים, רשויות מקומיות לקידום ויישום יעדי המשרד בפרט ויעדים לאומיים ככלל לרבות חיזוק ופיתוח הפריפריה בגליל ובנגב. הכנת המפעלים הקיימים והחיוניים לרבות הרשויות המקומיות במשק, לשעת חירום.

ביצוע הכשרה מקצועית באמצעות בתי ספר לנוער ומרכזי הכשרה ממשלתיים המופעלים ע"י המחוז וכן באמצעות קורסים והשתלמויות, הניתנים ע"י גורמים חוץ, למבוגרים ולבני נוער, כפיקוח המחוז.

סיוע בפתיחת מעונות יום ומשפחתונים וסבסוד דמי רישום, כדי לעודד יציאתן של אמהות לעבודה ולאפשר להן קידום תעסוקתי והכשרה מקצועית.

דאגה ליחסי עבודה תקינים בהתאם לחוקי העבודה.

לצורך יישום יעדים אלה להלן סקירת הפעולות שבוצעו בשנת 2008 כפי שמשתקף להלן:

1. סחר פנים

א. צרכנות

הבטחת סחר הוגן ושמירה על זכויות הצרכנים ע"י אכיפת החוקים, התקנות והצווים הקיימים, במטרה למנוע עוולות צרכניות והגדלת כושר ההרתעה של המשרד. אחד הדגשים מושם על טיפול בתלונות בתחומי הגנת הצרכן בתחומים האלה: הטעיית הצרכן, הצגת מחירים, סימון טובין, מכר מרחוק, עסקאות ברוכלות, צעצועים מסוכנים ועוד. עוד דגש יושם על ביקורות יוזמות בעסקים.

5. יחסי עבודה

מקור הסמכות לפעילותה של היחידה ליחסי עבודה נובע משני חוקים עיקריים:

- חוק יישוב סכסוכי עבודה התשי"ז 1957.
- חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז 1957.

מטרות היחידה:

- מניעת שביתות ויישוב סכסוכי עבודה בדרכי תיווך, בורות וגישור. במסגרת זו עונים עובדי היחידה על אלפי פניות, נותנים ייעוץ לעובדים ולמעסיקים בנושאים הקשורים לחוקי עבודה ופועלים ליישוב סכסוכי עבודה, משמשים בוררים, מגשרים או מתווכים ביישום המחלוקות שבין עובד למעביד.
- מתן אישור מכוח סעיף 28 לחוק פיצויי פיטורין - הכללת פיצויי פיטורין בשכר.
- יישום הסכמים קיבוציים מיוחדים והסכמים קיבוציים כלליים.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
814	טיפול בסכסוכים ובורריות
2,649	מתן אישורים לפיצויי פיטורין (סעיף 28 לחוק)
985	מתן יעוץ ומידע בדיני עבודה ויחסי עבודה
16,545	מענה לפניות הציבור

6. פיקוח על העבודה

היחידה לפיקוח על העבודה במחוז מופקדת על אכיפת החוקים והתקנות בנושא בטיחות בעבודה, בריאות העובדים וגהות תעסוקתית. למפקחי המחוזות יש סמכויות רחבות על פי החוקים והם מבצעים פיקוח בענפי המשק השונים - תעשייה, מלאכה, בנייה, חקלאות ושירותים, בודקים עמידה בדרישות החוקים והתקנות ואוכפים אותם. כמו כן הם חוקרים תאונות עבודה ומחלות מקצוע.

היחידה מעניקה היתרים ואישורים לשימוש בחומר נפץ ובזיקוקי דינור, היתרים לאחסון דלק וגז, וכמו כן היא מאשרת מתן רישוי עסק לעסקים שנכללים במסגרת התקנות. היחידה אחראית גם על אכיפת נושא מעליות בכתים פרטיים, כמוסדות ובמפעלים.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
14,622	ביקורי פיקוח על בטיחות בעבודה, בתעשייה/בנייה/חקלאות
2,940	בדיקות מעבדתיות
7,470	חקירות / הודעות תאונות בעבודה
1,786	טיפול בפניות ציבור
2,126	אישור רישוי עסקים והיתרים
1,948	הוצאת צווי בטיחות וצווי שיפור
1,124	עבודה בסנפלינג

7. כוח אדם לשעת חירום

היחידה שואבת את סמכותה מכוח חוק שירות עבודה בשעת חרום תשכ"ז-1967, והיא אחראית לאכיפת חוק זה, בהתאם לסדרי העדיפויות ותכניות העבודה, הנקבעות ע"י מטה מל"ח ארצי. לצורך זה מקיימת היחידה קשר הדוק עם גופים מוסדות הנוגעים להכנת המשק לשעת חרום:

ביצוע 2008	פעילות / משימות
9,775	מתן שירות ואישורים ליבואנים ועמילי מכס
1,416	מעקב אחר סימון הטובין המיובאים
2,629	ביקורות במפעלים
327	הוצאת רישיונות יבוא בשם ירושלים
243	ביקורת מפעלים למתן הנחות בארנונה
181	ישיבות ועדות לתיאום מילואים (ולת"מ)
784	טיפול בתלונות בצעצועים מסוכנים ואימות זהב

3. הכשרה ופיתוח כוח אדם

היחידה מופקדת על הכשרת כוח אדם מקצועי וטכנולוגי למשק על פי הנתונים המתקבלים משירות התעסוקה, מהתאחדות התעשיינים ומהתאחדות הקבלנים.

המטרות המרכזיות לשנת 2007:

1. הכשרה בתעשייה ובכניין לצורך החלפת עובדים זרים.
2. הגדלת הפעילות במסלולים "כיתה עם השמה" ו"כיתה במפעל".
3. מיקוד ההכשרה במקבלי הבטחת הכנסה.
4. הגדלת שיעור בוגרי הקורסים הנקלטים בעבודה, בשיתוף שירות התעסוקה.
5. קידום אוכלוסיות מיוחדות, כגון המגזר החרדי, עולים חדשים, שיקום וכד'.
6. מעקב, בקרה והערכה על בתי-ספר שבפיקוח המשרד.
7. מתן שירות לנבחנים לנוער ולמבוגרים.
8. נוער - מעבר ממערכת נושרים החינוך הפורמאלי למערכת אלטרנטיבית לפיתוח קריירה בתעשייה, באמצעות שילוב לימודים ועבודה.
9. שיפור השירות לאזרח.

ביצוע 2008		פעילות / משימות
תלמידים	כיתות	
6,347	397	הכשרת מבוגרים
11,685	664	הכשרת נוער
74,834	3,094	בתי ספר עסקיים
104,592		מספר מבחנים
75,652		מספר נבחנים

4. מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

היחידה פועלת מתוקף חוק הפיקוח על מעונות התשכ"ה-1965. היחידה מעודדת פיתוח והקמה של מעונות יום, משפחתונים וצהרונים, בכך היא משמשת אמצעי ומכשיר חשוב לקידום תעסוקת נשים, ע"י כך שהיא מאפשרת לאמהות לילדים קטנים להשתלב בשוק העבודה.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
80,873	מספר ילדים שנקלטו במעונות יום ובמשפחתונים
51	פתיחת מעונות חדשים
193	פתיחת משפחתונים חדשים
1,606	ביקורי פיקוח במעונות
1,181	ועדות היגוי
726	מענה לפניות הציבור

1. הפחתת האבטלה.
 2. יצירת מקורות תעסוקה.
 3. פיזור האוכלוסין לפריפריה.
 בהקמת פארקי תעשייה המרחביים ובמתן המלצות לממ"י על הקצאת קרקעות לצורכי התעשייה ומלאכה להקמת מפעלים, אנו מממשים את החזון ומטרות העל שהוצבו בפנינו. המחוז מצוי בפרטים, דומיננטי בשטח ועוסק בעיקר בלוגי ובמעקב אחר בקשות היזמים והמפעלים לקרקע וזאת עד להקמת המבנה ואיכלוסו ולכן היחידה הינה עבורם כ-one stop station. תכנית העבודה של היחידה במחוז מתבצעת באופן עצמאי בהתאם לבקשות להקצאות של היזמים והמפעלים המתקבלים מהשטח, ובהתאם לצרכי מנכ"לי הפארקים באזורי התעשייה בפריפריה ואינה בהכרח נגזרת מתכנית העבודה של מינהל אז"פ וזאת במטרה לקדם מהלכים ולקצר בזמנים. היחידה מעבירה באופן שוטף מידע על הנעשה במחוז, מעבירה בקשות היזמים באופן מאורגן ומסודר ומשתלבת בסיורי מינהל אז"פ בשטח.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
244	בקשות להקצאת קרקע
154	פגישות עם יזמים באזורי פיתוח
96	מתן חוות דעת
73	מיפוי תשתיות וביקור במפעלים

10. הלשכה המשפטית
 מלווה את עובדי השטח כמו גם הצרכנים בהדרכה ובסיוע, מגישה תביעות נגד מפירי החוקים הצרכניים והאחרים.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
956	תיקים משפטיים שנפתחו
473	עבירות שהסתיימו בהתראה
178	עבירות שהסתיימו בעבירות מנהליות
103	עבירות שהוגשו לבית משפט
144	עבירות שהסתיימו בבית המשפט

1. משרדי ממשלה.
 2. מוסדות ורשויות מל"ח בכל הרמות.
 3. מוסדות מערכת הביטחון וצה"ל.
 4. חברות ממשלתיות ופרטיות שיש להן נגיעה בתכנון המשק לשעת חירום.
 השנה תטפל היחידה בהגדרות מחודשות של מפעלים חיוניים וקיומיים, כלקח ממלחמת לבנון והכרזת "מצב מיוחד בעורף".

ביצוע 2008	פעילות / משימות
2,458	הכנת מערך המפעלים החיוניים לשע"ח
169	תרגול המערכת
101,486	עדכון מערך כ"א במפעלים החיוניים
314	טיפול במפעלים חיוניים חדשים
87	מפעלים חיוניים שנגרעו
20,915	רענון ומיון כ"א במאגרי המידע

8. מל"ח

היחידה מופקדת על הכנת מערך המפעלים החיוניים למזון ולמשק כללי לשעת חירום, מעקב אחר המלאים לשע"ח במפעלים החיוניים והכנת הרשויות המקומיות בתחומים אלה, כדי להבטיח אספקת מוצרים חיוניים בשעת חירום ככשעת רגיעה וכן במגמה לצמצם את הנזקים הכלכליים למדינה בשעת חירום.

ביצוע 2008	פעילות / משימות
432	ביקורת במפעלים חיוניים למזון ולמשכ"ל
152	ביקורת כוונות והדרכה ובדיקות קשר לועדות מל"ח
159	תרגילי מל"ח בועדות מל"ח מקומיות
92	שיבות תיאום עם מערך רפרנטים במשרדי ממשלה
21	איתור מפעלים חיוניים חדשים למזון ומשכ"ל
74	השתתפות בכנסים ובימי עיון וסיורים בנושא מל"ח
142	הכנת מצגות ואירועים, והזנת נתונים למחשב מל"ח

9. אזורי פיתוח

היחידה לאזורי פיתוח במחוז מהווה זרוע ביצועית של מדיניות והחלטות המשרד בשטח ומשמשת כמעין "חלון ראווה" למינהל אז"פ. חזון ומטרות העל של מינהל אז"פ הן:

יחידת הסמך לטיפול בעובדים זרים

1. כללי

יחידת הסמך הוקמה בהתאם להחלטת הממשלה מספר 2327, מיום 30/7/02 בנושא רפורמה בשוק העבודה - הקמת רשות הגירה.

תפקידי היחידה נגזרים מהחלטת הממשלה האמורה ובשינויים המתחייבים מהחלטת הממשלה.

בהתאם לנקבע בחוק ההסדרים במשק המדינה לשנת 2003, עברה ביום 01/05/03 הסמכות למתן היתרים להעסקת עובדים זרים משירות התעסוקה ליחידת הסמך.

יחידת הסמך מעגנת בתוכה את מרכיבי היסוד לעבודה עצמאית מול השר הממונה ללא תלות ניהולית ותפעולית במשרד עצמו, זאת מתוך כוונה כי בעתיד יהא ניתן לתגבר את יחידת הסמך בתחומים הרלוואנטיים ולהפכה לרשות הגירה.

יחידת הסמך במשרד התמ"ת מורכבת מהגופים הבאים: אגף האכיפה, אגף מדור תשלומים ויחידות למתן היתרי העסקה בענפים: סיעוד, חקלאות, בניין, מסעדות אתניות, מומחים ותעשייה.

2. תפקידי היחידה:

1. הסדרת העסקת עובדים זרים בישראל, ובכלל זה מתן האישורים הנדרשים לשם הבאה לישראל של עובדים זרים והעסקתם.
2. ביצוע המטלות המוטלות לפי כל דין על מדור התשלומים לעניין העסקת עובדי שטחים.
3. גביית אגרה בקשה ממעסיקים המבקשים היתרים להעסקת עובדים זרים.
4. אכיפת הוראת חוק עובדים זרים, התשנ"א 1991, פיקוח על קיומם של חוקי העבודה הרלבנטיים, תנאי העסקה והתנאים הקבועים בכל אישור או רישיון שניתן למעסיק ואכיפתם של כל אלה, בכל הקשור בהעסקת עובדים זרים בישראל, בין אם הם מועסקים כחוק ובין אם לאו, לרבות ביצוע כל בדיקה הנדרשת על פי דין. פעולות האכיפה על מעסיקים של עובדים זרים בלתי חוקיים נעשית בתיאום עם משרד הפנים ועם מנהלת עובדים זרים במשטרת ישראל.
5. הטלת קנסות מנהליים והגשת כתבי אישום כנגד מעסיקים הנאשמים בביצוע עבירות לפי חוקים האמורים לעיל וייצוג המדינה בעניינים אלה.
6. ניהול שוטף של מערכות המידע של יחידת הסמך ובממשקים בינן ובין מערכות רלבנטיות אחרות, לשם ריכוז המידע בכל הקשור לנושא עובדים זרים ולפעילות היחידה.

3. אגף האכיפה

מפקחי האגף לאכיפה מבצעים ביקורות במקומות עבודה לצורך אכיפת חוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 וחוק שכר מינום, התשמ"ז - 1988 כלפי מעסיקי עובדים זרים.

במידה שנמצא כי העובד הזר הועסק על ידי המעסיק שלא כדין או כי לא ניתנו לו תנאי העסקה הולמים, יוטלו על המעסיק קנסות מינהליים על ידי מפקחי האגף או יוגש כנגדו כתב אישום פלילי על ידי מחלקת התביעות ביחידה.

כמו כן, מפקחי האגף הוסמכו לאכוף את הוראות חוק שירות התעסוקה, התשי"ט - 1959 והוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו - 1996

4. החוקים אותם אוכף אגף האכיפה ביחידת הסמך:

- חוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991
- חוק שכר מינום, התשמ"ז - 1987
- חוק שירות התעסוקה, התשי"ט - 1959
- חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו - 1996

5. אגף מדורי התשלומים (מת"ש) :

התחומים המטופלים ע"י אגף מת"ש:

- גבית אגרת בקשה - בכל ענפי ההיתרים.

עובדים פלשתינים

- הנפקת רישיונות תעסוקה.
- גבית שכר ותנאים סוציאליים מהמעסיקים.
- הפקת תלושי משכורת לעובדים.
- תשלום שכר עבודה לעובדים לחשבונות הבנק שלהם
- תשלומים סוציאליים לעובדים: חופשה, מחלה, פנסיה, פיצויי פיטורין, קופות גמל.

עובדים זרים בענף הבניין:

- הכנת ועדכון הנוהל להעסקת עובדים זרים בענף הבניין.
- בקרה על מכסת ההיתרים ואי חריגה מהמכסה הכוללת והמכסה של התאגיד.
- בחירת תאגידים כוח אדם, ומתן רישיונות והיתרים לתאגידים.
- ניהול מאגר העובדים הזרים, רישום העובדים ברמת התאגידים.
- רישום ובקרה על מעבר עובדים זרים בין התאגידים. אישור על הבאת עובדים זרים חדשים במקום העובדים שיצאו את הארץ. (שיחלוף).
- ביקורת על תלושי השכר של העובדים. ביקורת על התאגידים לביצוע הנוהל.

בתנאים ו/או לסרכ למתן היתר בעתיד. קודם שימוש בסעיף זה נערך שימוע למעסיק אשר הכר לכאורה את חובותיו כלפי העובד הזר שהעסיק או הכר את אחד מתנאי ההיתר שניתן לו.

9. מספר נתונים:

1. סה"כ היתרים להעסקת עובדים זרים לשנת 2007 91,641.
2. סה"כ קנסות שהוטלו בשנת 2007: כ-3519 קנסות על סכום של 65,351,304 מיליון ש.
3. בשנת 2007 הוגשו כ-673 כתבי אישום, וסכום גזרי דין על סך 11,169,280 מיליון ש.
4. בשנת 2007 ניגבו כ-163 מיליון ש מאגרות והיטלים.
5. נפתחו כ-3519 תיקי חקירה למעסיקים.
6. במתקני המשמורת השונים ניגבו כ-2,867,386 מיליון ש שכר לעובדים זרים.

גבית אגרות מהתאגידים. ניהול כספי הפיקדון, גבית הפיקדון מהתאגידים ותשלום הפיקדון לעובדים בעת יציאתם מהארץ.

6. ענף הסיעוד

- הנפקת היתר להעסקת עובדים זרים בענף הסיעוד
- בחודשים הקרובים: מתן היתר ללשכה פרטית לעסוק בהבאה, תיווך וטיפול של עובדים זרים בתחום הסיעוד (על פי חוק שירות התעסוקה, התשי"ט - 1959).

7. ענף תעשייה ומומחים, ענף החקלאות

הנפקת היתרים להעסקת עובדים זרים בתחומים הנ"ל.

8. ביטול היתרים (אכיפה מינהלית)

על פי סעיף 1 טו' לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, לממונה על יחידת הסמך לעובדים זרים ישנה סמכות לבטל או להגביל

מחוזות המשרד

מחוז חיפה והצפון

רח' שדי פל-ים קריית הממשלה, בניין א', חיפה
טלפון 04-8619333 פקס 04-8619433

מחוז באר-שבע והדרום

רח' התקווה 4 ק.הממשלה, באר שבע
טלפון 08-6264777 פקס 08-6264760

מחוז ירושלים

רח' יפו 30 ירושלים
טלפון 02-6667911 פקס 02-6231581

מחוז תל-אביב והמרכז

רח' סלמה 53 תל-אביב
טלפון 03-5154200 פקס 03-5125346

כתובת אתר משרדנו: www.moital.gov.il

גופים הקשורים למשרד

המועצה הישראלית לצרכנות

רח' החשמונאים 88 תל-אביב

רשות ההגבלים העסקיים

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים

מנהלת עובדים זרים

רח' בית הדפוס 12 ירושלים

מוסד לבטיחות וגהות

רח' מזא"ה 22 תל-אביב

הרשות לעסקים קטנים ובנוניים

רח' המרד 29 תל-אביב

המכון היצוא הישראלי לשיתוף פעולה בינלאומי

רח' המרד 29 תל-אביב

אשרא חברה לביטוח סיכוני סחר חוץ

דרך צנחם בגין 65 תל-אביב

שרות התעסוקה הישראלי

רח' קפלן 2 ירושלים

ג'וינט ישראל תב"ת תנופה בתעסוקה

שדי רופין גבעת הג'וינט ירושלים

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות

רח' הבונים 2 בית הבונים

מכון התקנים הישראלי

רח' חיים לכנון 42 רמת אביב